

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 29 november 2010*§ 2 Interpellation om Familjecentraler (nr 2010:23)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vill hänvisa till det utlämnade svaret.

Anförande nr 2

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande! Jag ber att få tacka för svaret, men det är inte ett för mig tillfredsställande svar. Det innehåller också en del felaktigheter.

Eftersom borgarrådet ändå är relativt ny på sin plats skulle jag vilja börja med att göra en kort återblick. Det handlar om 12—13 år tillbaka i tiden. Då fick vi – jag var vice ordförande i Bromma stadsdelsnämnd – möjlighet enligt vår klara ambition att försöka öppna en familjecentral i Blackeberg. Vi fick också tillgång till lokaler i samma fastighet som vårdcentral, mödravårdscentral och barnavårdscentral befann sig i. Det var ett önskeläge, för det var precis det vi ville få, att lokalisera allt i samma hus. Det här protesterade naturligtvis den borgerliga gruppen mot, men vi lyckades få till ett kontrakt, och vi kunde hösten 1997 teckna kontraktet, och 1998 flyttade vi in i familjecentralen, med rekryterad personal och så vidare.

Centralen blev invigd av en borgerlig ordförande i nämnden hösten 1998. Den har alltså funnits i drygt elva år. Den 1 januari i år lades familjecentralen ned. Den hade som uppdrag att samarbeta med mödravårds- och barnavårdscentralen. Det här samarbetet utvecklades väldigt bra från början. Det handlar också om vilken personal som finns och vilka ambitioner som finns från båda håll.

Från början blev det väldigt lyckat. Allt befann sig på samma plan. Det var bara en dörr som skiljde de olika verksamheterna åt, och den dörren var oftast öppen. Jag besökte under de här åren många gånger familjecentralen. Jag blev mer och mer imponerad av den verksamhet som fanns där. Vi hade väldigt många olika grupper som successivt under årens lopp byggdes ut.

Det fina var att när nyblivna föräldrar kom, oftast mammor, till barnavårdscentralen med sina barn kunde man direkt informera om den här verksamheten. Den var inte så känd utåt då. När man fått sitt och kom till mödravårdscentralen fick man vetskap om den. Då kunde man alltså rent fysiskt ta de här föräldrarna och gå över till familjecentralen, den öppna verksamhet som fanns i samma lokal där det alltid fanns personal på plats och där det fanns nyblivna föräldrar.

Det här gjorde att verksamheten ändå kunde växa under åren. Vi hade massor med olika grupper, pappagrupper vissa dagar. Det blir mer och mer vanligt att papporna är hemma med sina småtingar, kanske redan med fem-sexmånaders bebisar. Vi hade

grupper för adoptivföräldrar. Vi hade babysång – jag vet inte om ni någon gång har haft möjlighet att besöka en sådan här verksamhet. Men det var helt underbart. Jag var där en gång, det var säkert 20 mammor med sina bebisar, och man hade sång för dessa små. Det var knäpptyst, inte ett pip. Det måste vara något som är mysigt för barnen. Det var gymnastik, och för att gå in på det mer allvarsamma, möjlighet till samtal, till terapi. Man kunde komma dit om man var på väg att skiljas och få råd och stöd. Det går att räkna upp hur mycket som helst som skedde på den här familjecentralen under årens lopp.

För ett år sedan ansåg man inte ha råd att ha den kvar, trots att lokalerna var väldigt billiga, 200 000 om året, det är inte mycket för lokaler, det vet vi. Men personalen sades alltså upp, och samverkan med landstinget och mödravårdscentralen avbröts. Då fick vi, och det ska jag be att få återkomma till, i nämnden motta en mängd protester på många öppna sammanträden där det kom många föräldrar som beklagade det olyckliga beslutet att lägga ned familjecentralen.

I dag är det alltså ingen familjecentral i Blackeberg, vilket är sorgesamt.

Anförande nr 3

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Tack, Karin för frågan angående familjecentralen! Efter att ha lyssnat på dig måste jag säga att självklart är samverkan viktig där man tidigt ser från MVC, barn- och ungdomspsykiatri hur man på bästa sätt kan nå föräldrar och familjer som är i behov av extra stöd, eller om det handlar om familjerådgivning eller andra insatser.

Det vi försöker säga i svaret att det är samverkan som är viktig, att det inte alltid behöver ske fysiskt i en och samma byggnad. Vi har flera aktörer än någonsin på det här området, med MVC, och vi har många olika typer av insatser efter den valfrihetsreform som har skett i landstinget. Vi sätter vikten på att man samarbetar på olika sätt, att det finns en kontinuerlig dialog mellan de olika aktörerna, men man behöver inte alltid sitta i samma byggnad. Det är det vi ska sträva efter.

Sedan kan det se lite olika ut var i staden man befinner sig. I Bromma har man lagt ned verksamheten, men jag vet att det runt om i staden finns dialog och samarbete mellan BVC, MVC, ungdomspsykiatri, skolorna och andra för att man ska kunna nå allt ifrån unga föräldrar till adoptivföräldrar, till vanliga familjer. Det finns olika insatser.

Som sagt: Det vi strävar efter är att man har en dialog och ett samarbete. Hur det ska se ut kan skilja sig mellan stadens 14 olika stadsdelar. Vi uppmuntrar snarare att det ser lite olika ut så att vi kan lära av varandra utifrån hur vi på bästa sätt kan samverka.

Anförande nr 4

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande! Du säger att det här är viktigt och att det är en bra verksamhet och finns i många stadsdelar. Det står fel i svaret, för det finns ingen familjecentral i Bromma längre. Det finns ingen familjecentral i Rinkeby-Kista. De är nedlagda som familjecentraler. Den som finns kvar finns i

Spånga, och den tror jag ingen politiker vågar ge sig på att lägga ned. Men i Bromma som sagt finns den inte kvar. Det finns en öppen förskola, och det finns mödra- och barnavårdscentral. Där finns ingen samverkan eftersom vi inte har gemensam personal. Då är dörren stängd, vill jag påstå.

Lokalen finns kvar hos oss i Bromma. Det gör den, och det finns en öppen förskola. Det är inte gott nog, men det är bra att man inte sade upp lokalerna. Lokalen finns kvar, och dit kan fortfarande småbarnsföräldrar gå. Men det är en öppen förskola som vilken öppen förskola som helst. Det är inte alls samma som det var när det var den familjecentral. Det viktiga var att vi hade socialpedagog, barnmorska och specialförskola som jobbade tillsammans. Det förekommer inte i dag, och det tycker jag är ytterst beklagligt.

Nu säger du att det är viktigt att man samarbetar. Jag tycker naturligtvis också att samverkan kan se lite olika ut, men det har visat sig att det är oerhört bra, när man har möjlighet till det, att samlokalisera sig, att man finns i samma hus. Det är väldigt enkelt för föräldrarna när de går till barnavårdscentralen med sitt lilla barn att samtidigt besöka familjecentralen. Det blir ett stort behov för småbarnsföräldrarna. De hundratals som hörde av sig till oss när den borgerliga majoriteten tyvärr lade ned den här verksamheten vilken nytta man har haft av familjecentralen.

I en storstad finns inte alltid ett nätverk för den som blir förälder. Morfar och mormor, farfar och farmor kanske inte finns i närheten, och många upplever det som ganska jobbigt att inte ha någon kontakt med någon, inte ha någon att prata med om sina bekymmer. Det är inte alltid så lätt att bli förälder, det vet du som har varit det.

Att få träffa andra, att få professionell hjälp när man behöver det var det många som vittnade om var viktigt. Dessutom kan jag berätta att i Bromma – den nedlagda var i Blackeberg – har vi ett område som heter Södra Ängby intill oss och en flyktingmottagning i vår stadsdel. Här möttes alltså småbarnsföräldrar från det välbärgade Södra Ängby och mammor som bodde i flyktingbostäderna. Och det var oerhört bra för integrationen. Många vittnade om det. Är det inte bra att föräldrar från olika kulturer träffas när man har småbarn, när kan det då vara bra? Den möjligheten finns inte mer.

Anförande nr 5

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det blir många frågor om Bromma. Låt mig säga så här: Tidigare byggde det här samarbetet på att det kanske fanns en mödravårdscentral och en barnavårdscentral, men i dag finns en mängd olika aktörer. Det finns ett stort utbud av barnavårdscentraler och mödravårdscentraler att välja mellan som nybliven förälder, också öppen förskola. Det viktigaste måste vara samarbetet och själva dialogen.

Annars blir det bara ett samarbete och en samverkan mellan några få aktörer. Vi vill att det här ska vara ett krav som gäller för alla olika aktörer som i dag finns att välja mellan. Det var säkert bra för den svunna tid som var då, men i dag passar det bättre att ha ett system där vi har många olika stödinsatser att välja mellan och att alla de som samverkar ska kunna möta föräldrar på bästa sätt.

Anförande nr 6

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande! Anledningen till att man lade ned verksamheten var bristande resurser. Man hade inte råd att ha den kvar. Det var i alla fall den förklaring vi fick av vår förvaltning. Protesterna gjorde, tror jag, att man ändå inte sade upp lokalerna, för det var tanken från början.

Vi pratar så ofta om förebyggande verksamhet, inte minst när det gäller barn och unga, framför allt små barn. Var inte det här ett utmärkt exempel på hur man kan jobba förebyggande? Men man kan naturligtvis inte tala om att så här mycket har vi tjänat på för att vi har jobbat förebyggande. Det finns inga siffror som visar på att hur mycket vi har undvikit kostnader i samhället. Det är det man gör; man spar pengar för samhället när man tidigt kan hjälpa föräldrar som har problem och barn som riskerar att fara illa – ju tidigare desto bättre, ju tidigare desto mindre kostnader för samhället. Alla vet vi hur mycket det kostar att omhänderta ett barn eller att placera barn på olika sätt.

Det här kommer inte fram i svaret. Det här är en viktig förebyggande verksamhet som också är samhällsekonomiskt försvarbar. Jag tycker att du faktiskt svävar på målet. Jag frågar om du tycker att familjecentraler fyller en viktig funktion. Du säger nästan att du tycker det, men du vill ändå inte behålla dem som fungerade så väl. Varför var vi tvungna att lägga ned familjecentralen i Bromma? Varför har Rinkeby-Kista lagt ned sin?

Det bottnar i att man inte har pengar till detta. Det är ingen verksamhet som man måste bedriva. Men jag säger än en gång: Det är en oerhört viktig förebyggande verksamhet, som faktiskt spar väldigt mycket pengar. Då kan jag inte riktigt köpa ditt argument, att man gör det ändå, för det gör man inte. Det är svårt. Vi kan se ute i stadsdelarna hur svårt det var att få i gång samverkansavtalet inom vården.

Det handlar väldigt mycket om hur lokaliteterna ser ut och hur personalen kan samverka. Då får jag än en beklaga att man tog bort en så väl fungerande familjecentral som den i Blackeberg.

Anförande nr 7

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! För att ändå på något sätt summera det jag vill ha sagt: Självklart är det viktigt med tidiga och förebyggande insatser när det gäller barn och unga. Just därför tydliggör vi det i vår budget. Vi satsar 25 miljoner kronor i den budget som vi debatterade förra veckan på barn och ungdom i stadsdelarna. Vi visar det både i vad vi säger och i handling.

När det sedan kommer till samarbete mellan olika aktörer som mödravård och barnavård handlar det om att samhället ser lite annorlunda ut i dag. Det är inte bara några få enstaka aktörer, utan det finns en mångfald. Det viktigaste är att dessa samarbetar och har en information sinsemellan om föräldrar och om barn som riskerar att fara illa. Det är det viktiga, det viktigaste är inte att sitta i ett och samma hus. Det viktigaste är den informationsöverföring som görs.

Det är vad jag vill ha sagt.

§ 4 Interpellation om konsekvenser av beslutet att förbjuda dubbdäck på Hornsgatan (nr 2010:29)

Anförande nr 8

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det skriftliga svaret.

Anförande nr 9

J a n V a l e s k o g (S): Enligt interpellanten brukar förbud på enskilda gator innebära att trafiken på närliggande gator ökar. Med anledning av svaret kan man konstatera att ökningen är väsentlig, i procent ligger den mellan 10 och 13, på omkring liggande gator även om det i antalet fordon inte är så höga tal. Men om jag förstår siffran rätt kan man säga att av de 5 000 bilar som försvann från Hornsgatan dök drygt 1 000 upp på intilliggande gator.

Vad gäller effekten får man säga att den är marginell, av svaret att döma. Man kan säga att luftkvalitetsnormen på Hornsgatan överskreds något senare i år jämfört med tidigare år. Mest positivt med det här projektet är kanske att en stor diskussion och debatt har startat som inneburit att många fler har blivit medvetna om att det är partiklar i den luft man andas och att det är ett stort och allvarligt hälsoproblem, även om det finns de som försöker desinformera på det här området. Genom debatten har säkert många som inte behöver dubbdäck påverkats till att byta till friktionsdäck.

Å andra sidan finns en mytbildning i debatten, tycker jag, som även tyvärr vårt trafikkontor delvis har bidragit till, nämligen att påstå att det ur trafiksäkerhetssynpunkt inte spelar någon roll om man använder friktionsdäck eller dubbdäck. Där har forskare visat att det är ganska självklart att dubbdäck på isiga vägar sparar väldigt många från att bli skadade.

Slutsatsen är att det finns många som behöver dubbdäck och kör med dem, medan andra, kanske de flesta, inte behöver det av trafiksäkerhetsskäl. Det är bakgrunden till att vi från Socialdemokraternas sida har förespråkat i första hand en annan lösning när det gäller den här frågan, att man i första hand inför en avgift för dubbdäck. De ekonomiska styrmedlen påverkar folk så att de hellre väljer friktionsdäck och om man går över till dubbdäck får man betala för detta. Det blir en större kostnad. Som alla vet innebär dubbdäck större slitage på vägarna. Det resonemanget är ganska rimligt.

Jag skulle vilja avsluta med att ställa några frågor apropå svaret. Delar borgarrådet uppfattningen att dubbdäck eller inte är en trafiksäkerhetsfråga? Vidare undrar jag om de alternativa metoder för att minska dubbdäcksanvändning som nämns i den borgerliga budgeten: Vad är det för alternativa metoder som ni syftar på? Hur ser borgarrådet på möjligheten för dispenser för dem som bor på Hornsgatan och verkligen behöver dubbdäck för sitt resande? Det vore intressant att få svar på de frågorna.

Anförande nr 10

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det blir en ny interpellation med anledning av interpellationssvaret, kan man tänka sig. Jag tycker att det här är en oerhört viktig fråga, och jag välkomnar att det nu verkar vara en viss öppenhet från Socialdemokraternas sida att faktiskt ta tag i frågan om dubbdäck. Det har varit lite tvetydigt med det tidigare. Nu låter det på Jan Valeskog som att ni tycker att det är en viktig fråga att ta itu med.

Hornsgatan utgör inget projekt, utan på Hornsgatan gäller förbud mot dubbdäck, och det kommer att vara så som jag ser det framöver. Vi ville ju genomföra det här så snabbt som möjligt just på grund av att vi trodde att det var det snabbaste sättet att få till stånd en beteendeförändring hos många bilister i Stockholm. Det har visat sig att det skett mycket större förändringar genom det här förbudet på Hornsgatan än någonsin de kampanjer som har genomförts har lett till under den förra mandatperioden. På så sätt har vi uppnått en del av den utbildningsambition som vi hade med förbudet på Hornsgatan.

Det fanns farhågor, som konstateras i interpellationen, att trafiken skulle öka i motsvarande grad på gator runt omkring. Det jag tycker är trevligt är att det visat sig att det har lett till faktiska beteendeförändringar. Trafiken har minskat radikalt på Hornsgatan, och det har inte ökat i motsvarande omfattning på de andra gatorna, bland annat på grund av att många fler människor har valt att åka kollektivt eller att gå och cykla i stället. Det är väldigt positivt att vi på den korta tidsperiod som det handlar om – fyra fem månader – åstadkommit en så snabb förändring i attityderna.

Att det sedan förs en debatt om dubbdäckens vara och inte vara runt om i landet av personer som över huvud taget inte beaktar det luftpartikelproblem som vi har i Stockholm är en annan sak. De personerna kommer aldrig att bry sig om det faktum att Sverige har förbundit sig legalt att leva upp till luftkvalitetsnormerna.

I de olika undersökningar som Trafikverket, tidigare Vägverket, gjort har man konstaterat att en otroligt viktig faktor när det gäller trafikolyckor – inom parentes sagt sker de allra flesta trafikolyckorna på sommarhalvåret och inte på vinterhalvåret, och då finns det inga friktionsdäck eller dubbdäck i farten förhoppningsvis – är hur man kör och hur man anpassar sitt körsätt i förhållande till väglaget. Det är det absolut viktigaste. Det instämmer jag i.

Anförande nr 11

J a n V a l e s k o g (S): Jag ska börja där borgarrådet slutade. Synen att enbart sättet att köra och ingenting annat skulle vara avgörande delar vi inte med trafiksäkerhetsexperterna i och för sig. Du har naturligtvis svårigheter eftersom saker händer så snabbt i trafiken oavsett om det är vinter eller sommar, och du har mindre marginal om det till exempel skulle vara ishalka. Frågan har en trafiksäkerhetsaspekt. Jag tycker inte jag fick något tydligt svar, i alla fall uppfattar jag borgarrådet som att det inte spelar någon roll om du har dubbdäck eller inte. Det menar jag är en felsyn. Det kan i vissa delar av landet, i Norrland och Gotland som har mycket ishalka, vara problem. Det tycker jag inte man ska försöka förtränga eller förringa.

Däremot vill jag när det gäller alternativen säga att vi från Socialdemokraterna hävdar mycket tydligt att partiklarna egentligen är det enskilt största miljöproblemet i Stockholmsmiljön. För att lösa det är vårt förstahandsalternativ att man borde införa en avgift på dubbdäck enligt en modell som man har i Norge och som enligt de uppgifter jag har lett till att man fick ned dubbdäcksanvändningen 80 procent, endast 20 procent hade dubbdäck. Då får man samma typ av effekt samtidigt som man låter dem som verkligen behöver dubbdäck betala extra och ändå får den totala miljöeffekten.

Såvitt jag förstår har miljöborgarrådet tidigare talat om att han var inne på samma resonemang. Jag fick inte svar på det som stod i budgeten om alternativa metoder. Det var därför som jag var nyfiken på om det var den metod som vi har förespråkade som ni varit inne på och som miljöborgarrådet åtminstone har talat om, om det var aktuellt, om det handlar om miljözoner helt och hållet eller om vi på vissa gator ska utöka detta med förbud mot dubbdäck.

Jag fick inte heller någon kommentar till synen på dispenser, om de som verkligen skulle behöva ha dubbdäck i sina bilar och kanske bor vid Hornsgatan kan få dispens. Det fick jag som sagt inget svar på.

Många stockholmare undrar: Vad händer sedan? Vad är nästa steg? Det kanske vi får höra alldeles snart.

Anförande nr 12

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Ditt resonemang hänger inte riktigt ihop. Först säger du att dubbdäck är jätteviktigt och att det är trafikosäkert om man inte använder dubbdäck. Å andra sidan resonerar du om att man ska minska dubbdäcksanvändningen till 20 procent, eller att man kan komma ned till 20 procent. Hur hänger det ihop med trafiksäkerhetsaspekterna som du alldeles nyss pratade om?

Jag har ingenting som helst emot dubbdäck. Vissa uppfattar det som att jag är fanatiskt motståndare till dubbdäck, det är helt fel. Däremot är jag fanatiskt motståndare till den effekt som dubbdäcken får på luften i Stockholm. Eftersom alla experter väldigt tydligt alla pekar på att det är dubbdäcksanvändningen i framför allt torrt väglag som förorsakar de effekterna som vi har med höjda partikelhalter i Stockholm är det där som vi har vidtagit åtgärder för att reglera detta och säkra luftkvaliteten. De får köra på dubbdäck hur de vill i Norrland. Det skiter jag fullständigt i – ursäkta uttrycket, fru ordförande. Men de ska inte köra med dubbdäck inne i staden så att det förstör luften i Stockholm. Det är det som är hela poängen med den här diskussionen.

När det gäller alternativa metoder tycker jag att det vore alldeles utmärkt, och du vet att jag har sagt det hur många gånger som helst, om vi kunde få en möjlighet att lokalt införa miljözoner för att reglera dubbdäcksanvändningen och reglera även andra saker, på samma sätt som vi har en miljözon för tunga fordon.

Om sedan miljöborgarrådet har en annan sak i åtanke får du fråga honom i så fall. Det kanske kan vara ett uppslag till en ny interpellation.

När det gäller dispenser har vi varit tydliga. Vi var ganska generösa med dispenser i våras för att det var en helt ny situation. I övrigt är det förbjudet att köra med dubbdäck på Hornsgatan. Det är bara ett fåtal som skulle kunna komma i fråga om dispens. Det som stockholmarna har att rätta sig efter är att det inte kommer att vara möjligt framöver att köra med dubbdäck på Hornsgatan. Det tror jag att fler och fler har uppfattat. Många uppskattar väldigt mycket, ett fåtal är helt fanatiska i sitt motstånd mot detta och försöker få det till att vi vill förbjuda dubbdäck i hela världen i princip, i varje fall i övriga delar av Sverige.

Jag tar ansvaret för luften i Stockholm, och det är därför som jag tycker att man ska reglera dubbdäcksanvändningen i Stockholm.

Anförande nr 13

J a n V a l e s k o g (S): Jag är ganska övertygad om att det skulle få betydligt större effekt – dubbdäcksförbudet har haft en ganska liten effekt enligt vad som mätts hittills – om vi skulle ha ett avgiftssystem som innebär en högre kostnad. Avgift är ofta ett starkt incitament för folk att välja det som är billigast. Naturligtvis får man själv göra en avvägning om man av trafiksäkerhetsskäl kan anses behöva dubbdäck. De flesta, är jag övertygad om, kommer att behöva dubbdäck när det är kallt eller kan använda friktionsdäck. Men då får vi ett mer flexibelt system. Du får betydligt större effekt, ungefär som i Norge, 80/20, än det vi har uppnått hittills. Borgarrådet pratar bara om förbud mot dubbdäck på Hornsgatan. Blir det dubbdäcksförbud i hela Stockholms innerstad kommer det naturligtvis att vara helt annat läge. Då behöver vi ha en skarpare debatt om vilken metod som är bäst.

När det gäller själva hälsofrågan är Ulla Hamilton och jag helt överens om att faran med större partiklar i luften är det absolut största enskilda hälsoproblem som vi har. Där är dubbdäcken en stor orsakande faktor, även om det finns annat som bidrar till ökade partiklar. Det är ett stort problem.

Men jag kunde också konstatera att borgarrådet ringaktar, vilket är lite synd, trafiksäkerhetsaspekterna och säger att det inte spelar någon roll vad de gör i Norrland. Folk som bor i Stockholm kanske åker till Norrland eller norra Stockholms län och till Gotland eller andra ställen där det kan vara ishalka. Det handlar inte om att det ska vara trafiksäkert i just Stockholms innerstad. Trafiksäkerhetsfrågan handlar om hur dessa människor kör och hanterar sina bilar. I trafikolyckor skadade människor är en stor samhällskostnad. Att helt nonchalera den frågan, som jag uppfattade att borgarrådet gör, tycker jag är lite trist.

Därför har vi kommit fram till att det finns bättre alternativ även om vi har sagt att vi stöder det här upplägget. Sedan är frågan hur nästa steg ska bli. Om vi ska införa miljözoner trots det som står i budgeten om alternativa lösningar – miljöborgarrådet har uttalat att han stöder det socialdemokratiska upplägget – kommer borgarrådet Hamilton i alla fall att fortsätta med upplägget att införa förbud i hela Stockholms innerstad snarast möjligt. Det är så jag har uppfattat det.

Anförande nr 14

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Då uppfattar du det helt fel, kan jag säga. Jag har inte sagt någonsin att jag vill ha miljözoner så fort som möjligt i hela Stockholms innerstad. Det jag har sagt hela tiden är att jag tycker att det är viktigt att stockholmarna får klart för sig att deras beteende påverkar luftkvaliteten i Stockholm.

Jag hoppas att förbudet på Hornsgatan kan leda till att beteendet förändras. Det har redan påbörjats ett förändrat beteende. Jag tycker att det är förbluffande hur stor förändring det har åstadkommit bara under de här månaderna. Jan Valeskog försöker trivialisera detta. Tidigare avsåg 75 procent av trafiken på Hornsgatan genomfartsresande. I dag är det 45 procent. Det är en kraftig minskning av trafiken på Hornsgatan. Vi kan konstatera enligt den senaste statistik vi har fått när trafikkontoret räknade den 23 november att trafiken mer dubbdäck var 28 procent av trafiken på Hornsgatan. Det är en minskande andel som använder dubbdäck, så respekten för förbudet har blivit mycket bättre. Det kan möjligtvis hänga ihop med att polisen har blivit mycket bättre på att övervaka förbudet.

Flera städer kommer med regleringar av dubbdäcksanvändningen. Göteborg är på väg, Uppsala är på väg.

Jan Valeskog försöker med en dåres envishet hävda att jag struntar i trafiksäkerhetsaspekterna, och det försöker han alltid att göra. Det är alltid fel. Det jag sade var att en viktig anledning till hur det går i trafiken ur trafiksäkerhetsaspekt är hur man kör. Jag sade inte att det var den enda. Jag sade att det var en viktig anledning.

Jag tycker att det är speciellt intressant att du med den argumentation du har kring dubbdäcken förespråkar att man ska lägga avgift på dubbdäck som du tycker är oerhört viktigt ur ett trafiksäkerhetsperspektiv. Men det innebär, Jan Valeskog, att trafiksäkerheten blir en klassfråga med det sätt som du argumenterar på. Jag måste säga att jag blir förvånad. Det innebär att de som inte har råd att köpa vinterdäck med din argumentation skulle få en mycket sämre trafiksäkerhet än de som har råd att köpa dubbdäck när de åker till Norrland, medan jag hävdar att det är väldigt viktigt att man har bra däck, men det är också otroligt väsentligt hur man betar sig i trafiken. Att anpassa körsättet efter väglaget är väsentligt för att öka trafiksäkerheten och minska olyckorna.

§ 6 Interpellation om försämrade kommunikationer mellan T-centralen och Djurgården genom stadens godkännande av nedläggning av busslinje 47 till följd av NK-expressen (nr 2010:36)

Anförande nr 15

Borgarrådet Hamilton (M): Jag hänvisar till det utdelade svaret, fru ordförande.

Anförande nr 16

Jan Valeskog (S): Jag har ställt fem frågor till borgarrådet angående stadens godkännande av nedläggningen av busslinje 47 och den sämre tillgängligheten till Djurgården för fler stockholmare. Tre av frågorna finns besvarade, och två av frågorna har borgarrådet inte tagit med i sitt svar eller svarat på, antagligen därför att borgarrådet inte har något svar att ge. Det i sig är uppseendeväckande.

Vi kan inte bortse från skandalerna kring beslutshandlingen i fråga om Spårväg City. Innan beslutet fattades fanns ingen information om byggandet, inga kostnads- eller tidsplaner, ingen trafiksäkerhets- eller framkomlighetsredovisning, ingen tillgänglighetsredovisning gällande rörelseförhindrade och så vidare. Utöver det skandalösa som allvarligt kritiserats finns tio viktiga frågor kvar gällande hur busstrafiken de närmaste tio åren mellan Sveriges största passagerarterminal Centralen och en av Sveriges största turistattraktioner Skansen och Gröna Lund ska se ut.

Borgarrådet säger i sitt svar att det ska fortsätta att vara uselt de närmaste tio åren. Tusentals personer ska antingen gå nästan en kilometer från Centralen till första spårvagnshållplatsen vid Sergels torg eller byta buss och förlänga restiden från tidigare ca 15 minuter från Centralen till Djurgården med 47:an till 30 minuter, en förlängd restid med minst ungefär 30 minuter per resa.

Det innebär dessutom försämrad kvalitet för bland annat barnfamiljer, skolklasser och äldre som kommer till Centralen för att åka ut på Djurgården. Det är större risk för olyckor när man ska gå längre sträckor, och äldre och rörelsehindrade får det svårt att klara detta fysiskt mer ansträngande sätt att resa. Det här hade varit ett mindre problem om utbyggnaden av Centralen för Spårväg City ha varit klar 2014, som det utlovats. Trafiklandstingsrådet hävdar det fortfarande i lokaltidningarna, men alla vet att 2014 kommer det inte att vara klart. Borgarrådet har i trafiknämnden själv godkänt att det kommer att dröja betydligt längre. Enligt kontoret tar det med projektering för Sergels torg minst tio år. Någon gång efter 2020 blir det färdigt, även om borgarrådet i nämnden försökte visa på dådkraft genom att skriva att hon ansåg att 2017 skulle det vara lämpligt att få det klart. Det finns ingen trafikexpert som tror på det.

Genom sitt svar om Spårväg City försöker borgarrådet Hamilton säga att det mesta är landstingets ansvar, att kommunledningen i Stockholm är oskyldig till den här röran i trafiken till och från Djurgården. Jag tycker att borgarrådet ska sluta stoppa huvudet i

sanden på det här sättet. Staden har naturligtvis sista ordet i varje fråga som rör trafiklösningarna i Stockholm när det gäller uppgrävningar och ombyggnationer på gatumark till exempel.

Självklart kan borgarrådet påverka landstinget så att det ordnas så att vi får en fungerande trafik från Sveriges största passagerarterminal till det attraktiva Djurgården. I stället har borgarrådet mage att säga att alla får vänja sig vid att byta till ett annat transportmedel en gång till för att ta sig till Djurgården och få den längre gångsträckan och menar att det är självklart att man ska få en försämrade tillgänglighet till Djurgården.

Handelskammaren har uppmanat både Wennerholm och Ulla Hamilton att gå grundkurs i logistik. Om våra politiker hade följt uppmaningen hade de fått lära sig att de mest trafikerade platserna, särskilt de som dessutom har ett stort ekonomiskt värde som stora turistattraktioner, självklart ska ha bästa möjliga tillgänglighet, det vill säga direkttrafik. Det högst rimliga kravet att kunna åka direkt med buss från Centralen till Djurgården är borgarrådet mest hånfull mot i sitt svar.

Att vara hånfull mot problemet med dålig tillgänglighet kan kanske de som mest åker taxi eller i egen bil vara. Jag tycker att det är skamligt att trafikborgarrådet struntar i att vi kommer att ha mycket dålig tillgänglighet mellan Sveriges största passagerarterminal och Djurgården till åtminstone 2020 när eventuellt en spårväg kan vara dragen ned till Centralen. Det är trist, som jag sade förut, att borgarrådet struntar i barnfamiljer, äldre och skolklasser som får den här mycket sämre tillgängligheten till Djurgården.

Då vill jag helt enkelt fråga borgarrådet varför borgarrådet försvarar denna försämrade tillgänglighet till Djurgården. Eller är det så att du inte har förstått problemet?

Anförande nr 17

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Nej, Jan Valeskog, jag har inte förstått någonting. – Nej, skämt åsido. Jag måste säga att jag är lite förvånad över att du fortsätter att driva den otroliga kampanjen mot Spårväg City trots att ditt parti uppenbarligen tycker att det är en bra idé. Du verkar vara väldigt ensam i kampen mot spårvagnar i Stockholm. Dessutom bedriver i väldigt stor utsträckning den kampanjen i fel hus. Det hävdar jag bestämt. Det är landstinget som är ansvarigt för kollektivtrafiken. Det är där som du i stället borde ha satsat på att få en stol för att fortsätta att driva de här frågorna.

Om det nu är så otroligt eländigt som du beskriver här tycker jag att det är jättekonstigt att jag inte fått en enda propå, inte ett enda mejl, inte en enda påringning, över huvud taget inte någon person som förfasat sig över att det är så förfärligt, olidligt, uruselt, dåligt som du beskriver det sedan spårvagnen kom i gång i augusti i år och 47:an försvann.

Jag måste säga att jag tycker att det är jättekonstigt. Jag undrar om du har någon förklaring till hur det kan komma sig att inte den som ytterst är ansvarig, som du med frenesi hävdar i alla möjliga olika sammanhang att jag är, inte fått det. Varför blir det

inte någon opinion mot trafikborgarrådet i den här frågan om det nu är så himla eländigt som du faktiskt beskriver det? Det tycker jag är lite lustigt.

Sedan spårvägen kom i gång, vilket för övrigt är en succé, det är fler resande än vad man hade räknat med, fler resande än vad det var i 47:an, verkar stockholmarna tvärtom mot vad du säger väldigt nöjda med det här nya kollektivtrafiksinslaget i Stockholm och ser fram emot att det ska bli färdigbyggt. Att det är komplicerat har jag över huvud taget aldrig någonsin stuckit under stol med. Att det är en logistik i sammanhanget förstår jag. För övrigt går jag gärna en grundkurs i logistik, man kan alltid lära sig lite mer. Däremot har jag inte fått något sådant erbjudande från handelskammaren, så du kan påminna dem om det.

Det är mycket som är på gång samtidigt i Stockholm. Då handlar det om att vi logistiskt ska samordna de olika projekten, och det har jag framfört precis hela tiden. Det kan du inte säga någonting annat om.

Anförande nr 18

J a n V a l e s k o g (S): Borgarrådet frågar varför det inte varit någon opinion och varför inte några mejl och så vidare. Det finns absolut en nätdebatt och debattartiklar som tagit upp detta. Det främsta skälet till att det inte blivit någon debatt är att de flesta tror att det ursprungliga löftet gäller, nämligen att spårvägen ska dras ned till Centralen redan 2014. Det tror folk i allmänhet, och då kan man kanske stå ut ett par år med provisoriet att få gå denna kilometer och så vidare.

Det kommer inte att vara klart till 2014, tyvärr, får jag väl säga. Från vår sida har vi sagt att den här spårvägen absolut behövs den dagen den är utbyggd till Värtan, och det är nog 2030 eller 2035 som det kommer att vara sådana befolkningsmängder att det kan väl motiveras att ha en spårväg. För att inte kasta bort de pengar som ändå har investerats har vi sagt att den bör dras ned till Centralen. Vi trodde allihop, uppenbarligen också borgarrådet, att det skulle vara möjligt tills det visade sig sent omsider, några år efter det att beslutet fattades om spårväg, att det skulle dröja över tio års tid. Det står i de broschyrer som gavs ut att det skulle vara klart 2014 och att 170 000 resenärer åka och många andra felaktigheter.

Då vill jag fråga borgarrådet: Är det verkligen rimligt att barnfamiljer, äldre, skolklasser som ska åka från en så stor knutpunkt som Centralen till en så stor turistattraktion som Skansen och Gröna Lund ska behöva gå den ganska långa sträckan? Ska vi ha det så i tio års tid från nu? Anser borgarrådet att det är rimligt? Om så, kan jag hålla med handelskammaren att det behövs en grundkurs i logistik fortast möjligt!

Jag vet inte om det går att påverka vissa politiker när det går prestige i frågor, vilket det tyvärr har gjort. Jag tror att många resonerar som så att det inte är någon idé att försöka påverka Wennerholm och Hamilton, för de är så fastlåsta att det inte finns några argument som kan påverka dem. Pengarna rullar, 100 miljoner kronor för att det skulle kunna klippas band före senaste valet. Nu har Wennerholm sagt i tv att man skulle lägga ut 800 miljoner extra för att hinna klart till 2014 med Värtadragningen för att han ska kunna klippa band 2014. 800 miljoner kan det vara värt, fast man kanske får riva upp igen flera hundra meter spår och sedan bygga igen.

Det finns naturligtvis en massa dårskap i detta. Jag vet att revisorerna har tittat på hanteringen från Stockholms stad, så vi vet vad de tycker om den hanteringen. Sakfrågan är: Är det rimligt att i över tio års tid inte ha någon direktanslutning från Sveriges största passagerarterminal till en av Sveriges största turistattraktioner, utan man ska gå närmare en kilometer? Är det rimligt?

Anförande nr 19

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Nog har det gått prestige i detta projekt, Jan Valeskog, inte minst från ditt håll. Du har till och med anmält detta till revisorerna. Det är du som har initierat hela revisorsgenomgången i detta sammanhang.

Fru ordförande! Jag tycker att det är problematiskt när Jan Valeskog egentligen vill ha en debatt Christer Wennerholm. Han försöker föra den med mig i stället eftersom han inte kan debattera med Wennerholm som sitter i fel hus. Jag tänker inte gå in i den debatten. De sakfrågor som har med landstingens bedömningar att göra får du ta med Christer Wennerholm i andra sammanhang. Det är inte vi i det här huset som gör bedömningarna. Det är landstinget som gör det. Jag kommer envist att hålla fast vid denna skiljelinje mellan vad som är ansvaret för det här huset och vad som är ansvaret för landstinget.

När det gäller tätskiktsrenoveringen var det inte någon överraskning för någon att det behövde göras tätskiktsrenoveringar vid Sergels torg. Det har varit uppenbart länge, inte minst för de stackars lokalinnehavare som ha droppande tak och så vidare under de här tätskikten.

Det är Jan Valeskog som påstår att det ska ta tio år innan man kan dra spåren till Centralen. Det är inte någon annan som har påstått detta. Vi har påstått att det kan ta längre tid innan det blir fullständigt klart med spårväg hela vägen till Kungsholmen. Men det är inte samma sak som att det inte skulle kunna vara klart till Centralen.

Jag tycker att du målar en viss potentat på väggen i de här frågorna. Som jag ser det är det inte alls så mycket stora överraskningar, utan ganska mycket har varit väl känt. Du försöker få en debatt med en person som inte finns i den här lokalen, utan du borde ta den debatten i andra sammanhang. Det är inte jag som är ansvarig för den typ av frågor som du i själva verket vill debattera.

Anförande nr 20

J a n V a l e s k o g (S): Jag kan avslöja för dem som inte känner till att det inte är så det fungerar, utan det är ständiga överläggningar mellan landstinget och staden i kollektivtrafikfrågorna. Det var ett avtal som skrevs mellan staden och landstinget innan det fanns vare sig kostnader, tidsplaner eller trafiksäkerhetsredovisningar, framkomlighetsredovisningar eller någonting i den vägen. Sedan kom det fram ett par år senare vad det skulle kosta. Kostnaderna drog i väg. Tiden för när det skulle vara klart, 2014, stämde inte.

Både Hamilton och jag sitter i trafiknämnden som strax före valet redovisade att det skulle ta två år med projektering att bygga och bygga om Sergels torg på nytt. Det tar omkring åtta år att göra det. Det är omkring tio års tid tillsammans, även om jag vet

att ni så att säga satte ned foten och sade att 2017 är det lämpligt att säga att det är klart. Förvaltningen har sagt att tidigarelägger man detta kommer det att vara enorma extra kostnader, så det är inte realistiskt. Det handlar om en tioårsperiod, och det är en fullkomlig nyhet för oss alla att det skulle ta sådan tid. Sådana tidsperioder har man godkänt i efterhand, fast man redan satt i gång med projektet. Det vore ändå en ganska enkel sak att behålla 47:ans buss.

Men när vi nu gjort en massa samhällsekonomiskt onödiga investeringar på en hundra meters spårväg, 3–4 miljoner, när vi gjort dessa ”förgävesinvesteringar”, ska vi åtminstone se till att spårvägen går ända ned till Centralen. Det är ingen idé att dra den till Kungsholmen – fast det är en annan sak som vi kan diskutera någon annan gång – för där kommer det inte vara just någon om åker med spårväg. Men det finns skäl att dra den ned till Centralen. Nu sägs det att det kommer att ta tio år innan det sker, och då ska vi under tio års tid inte ha bussen. Anledningen, kan jag avslöja, åtminstone enligt landstingsrykten till att 47:an försvann var inte att man ville spara pengar eller beakta miljöaspekten utan för att få upp resandemängderna på spårvagnen. Hade 47:an fortsatt att gå från Centralen hade resandet på spårvägen inte alls ökat. En stor del av resenärerna kommer från Centralen, och de hade gått på där om 47:an hade varit kvar.

Det hade man möjligtvis kunnat stå ut med om man hade vetat att det skulle vara klart inom ett par år, men nu pratar vi om tio års tid bara därför att trafiklandstingsrådet inte vill se dåliga resandesiffror för spårvagnen. Då tar han bort 47:ans buss! Det är klart att vi från Stockholms stads sida kan ha synpunkter på hur det sköts när det är ett gemensamt projekt. Att svära sig fri och skylla allt på olycklige Wennerholm är lite ynkligt. Ni har faktiskt lika stort ansvar när ni har godkänt processen och gett er in i det utan att ha någon aning om tidsplan, kostnader och annat. Det kan ni inte ducka ifrån. Ta ansvar i stället!

Anförande nr 21

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det finns ett genomförandeavtal mellan staden och landstinget som är undertecknat, och det är det som rör etapp 1. Där var man helt på det klara med vad som gällde. Jag drev personligen väldigt hårt att vi skulle ha öppet en fil i vardera riktningen under hela byggnationstiden för att vi inte skulle förorsaka fullständigt kaos i hela staden. Jag måste säga att det fungerade ganska bra.

När vi diskuterade genomförandeavtalet var det tydligt vad hela den etappen, som inte bara är på några hundra meter utan hela vägen från Waldemarsudde till Sergels torg, skulle kosta ifrån landstingets sida.

När vi sedan talar om de andra etapperna finns det inga genomförandeavtal över huvud taget. Där pågår diskussioner just nu med staden. Det är därför vi har, precis som Jan Valeskog har sagt, svarat på remisserna. Vi har haft synpunkter på de tidsplaner som har presenterats från SL:s sida, från stadens sida. Nu har vi på väg ett ärende fram till kommunstyrelsen som är ett yttrande över en förstudie som gäller spårvägens dragning från Ropsten fram till Sergels torg. Det är mycket tveksamheter

från samtliga av stadens förvaltningar som skrivit remissvar över att man verkligen klarar av den tidsplan som landstinget säger gäller.

Du säger att vi helt och hållet har lagt oss för landstinget. Det är inte sant. Det pågår en väldigt intensiv diskussion. Det ska mynna ut i att man skriver ett genomförandeavtal, och det finns inget sådant genomförandeavtal ännu undertecknat. Men en sak är klar, och det är att det finns en gemensam ambition mellan den styrande majoriteten här i Stadshuset – och jag har uppfattat att alla partier i princip är med utom Socialdemokraterna, som vill att man ska göra det 20 år senare – och majoriteten i landstinget. Där tycker man att det är väldigt bra idé att ha en spårväg som går tvärs igenom staden, som avlastar tunnelbanesystemet och som också kan innebära att vi får bort en del bussar från vägarna eftersom spårvagnen har en större kapacitet än vad bussarna har.

Det kommer vi att fortsätta att jobba för, vi tycker att det här är ett viktigt projekt. Sedan är jag helt övertygad om att Jan Valeskog i alla möjliga och omöjliga sammanhang kommer att försöka framställa detta som att det är egentligen är Ulla Hamilton och inte landstinget som håller på med detta och att vi skulle göra det på ett helt annat sätt. Men målsättningen är helt solklar: Tillsammans ska vi se till att vi får en ännu bättre fungerande infrastruktur i Stockholms innerstad.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Personlig assistans*

Anförande nr 22

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Häromdagen vaknade jag till den ganska obehagliga nyheten att man i Halland hade gjort en granskning av utförare av tjänsten LASS, det vill säga personlig assistans som betalas av Försäkringskassan. Via en polisutredning hade man kommit fram till att det var ett omfattande fusk. Man pratade om att ända upp till en tredjedel av de här tjänsterna omfattades av ett systematiskt fuskskande med bidragen. Många av de här tjänsteföretagen är nu föremål för utredningar. I kommentarerna från handläggarna kunde man höra att de befäror att det är en riksomfattande systematik i det här sättet att lura samhället på pengar. Många av de här företagen är också verksamma inom LSS och upphandlas av staden. Följaktligen misstänker man att det kan hända i Stockholm också.

Då är min fråga till Sten Nordin i första hand: Har man någon vetskap om det förekommit liknande fusk i Stockholm?

Anförande nr 23

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Tomas Rudin! Vi var nog många som verkligen blev illa berörda av detta eftersom den här typen av fusk också på något sätt kan skapa ett ifrågasättande av människor som verkligen behöver hjälp. Jag har ingen rapport om att vi har en liknande omfattning i vår verksamhet. Det är stadsdelarna som hanterar detta, och nu är det viktigt att man verkligen tar varning av den här händelsen och gör stickprovskontroller, granskning eller vad man nu bör göra. Det är självklart att även vi måste reagera på en sådan här händelse och se över våra kontrollsystem. Där har jag ingen annan uppfattning.

Anförande nr 24

Borgarrådet R u d i n (S): Min följdfråga blir då: Har finansborgarrådet för avsikt att sätta i gång den typen av stickprovskontroller för att säkerställa att detta inte förekommer i Stockholm? Vi hade den här debatten för några år sedan när vi lyfte upp frågan om att ha en granskning av tjänsteföretag som utför upphandlade tjänster i Stockholm. Den gången menade, om jag inte minns fel, finansborgarrådet att vi hade tillräckliga kontroller. Nu undrar jag om de kontrollerna är tillräckliga eller om man kommer att göra ytterligare kontroller av de här företagen.

Anförande nr 25

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tycker generellt sett att vi har bra kontrollsystem i staden, men här har det kommit upp saker på det nationella planet och som Försäkringskassan fattar beslut om som handlar om en fuskskande verksamhet där det finns två parter. Dels är det företaget, dels är det den biståndsbedömde som

deltar i detta. Försäkringskassan presenterade det som en problematik att kunna granska de biståndsbedömda som ändå har kunnat presentera de handlingar som krävs för att få detta bistånd.

Jag kommer att kontrollera att man verkligen har tagit varning av det som har inträffat i Halland och som har rapporterats om i nationella medier. Det bör man självfallet göra.

Anförande nr 26

Borgarrådet R u d i n (S): Jag tackar för svaret.

Fråga nr 2. Snöröjning

Anförande nr 27

A n d e r s W a l l n e r (MP): Herr ordförande! Före det här fullmäktigemötet var jag en på ett öppet hus på organisationen DHR och Unga rörelsehindre. Jag tänkte att jag skulle ställa en fråga om hur Stockholm kan bli lite mer som ett öppet hus för alla stockholmare.

Fjolårets snöröjning lämnade förvisso en del övrigt att önska för väldigt många av stockholmarna, men för en grupp stockholmare blev situationen helt ohanterlig. I kväll fick jag höra om en kvinna som, till skillnad från de andra föräldrarna på förskolan, inte kunde hämta sin son efter jobbet. Jag fick höra om en ung man som inte tog sig in på sin arbetsplats och en kvinna som inte ens tog sig ut från sitt kvarter utan att använda färdtjänst.

Jag undrar vilka effekter borgarrådet Hamilton tror att det har på den så kallade arbetslinjen för de funktionsnedsatta om man inte röjer snö på ett sätt som gör att de kan ta sig fram. Dessutom undrar jag vilka åtgärder som vidtagits för att snöröjningen i år ska genomföras på ett sådant sätt att även människor med funktionsnedsättningar kan ta sig hemifrån till arbetet och till förskolan.

Anförande nr 28

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Vi får för det första hoppas att vi inte få så mycket snö som vi fick i början av det här året. Det var helt rekordartat. Det var verkligen utmanande för snöröjningen i staden. Det drabbade väldigt många äldre och funktionsnedsatta och även barnfamiljer som försökte rulla sina barnvagnar. När det gäller funktionsnedsatta som hade svårt att komma till arbetet jobbade vi mycket med färdtjänst och taxi för att underlätta för dem att komma till arbetet. Det är naturligtvis väldigt viktigt.

Under året har trafikkontoret dessutom haft mycket diskussioner tillsammans med fastighetsägarna för att lösa en del av de här problemen. Det handlar minst sagt om logistik när det gäller snöröjning. När stadens snöröjare röjer undan på gatorna och fastighetsägarna sedan skyfflar ned snön från taken blir det inte någon optimal effekt av den första snöröjningen, utan det blir tvärtom ganska bökigt omgående. Därför har

trafikkontoret nu en mycket bra dialog med fastighetsägarna om hur man just ska samordna snöskottningen från taken för att minska risken med nedfallande snö och istappar och samordna det med den snöröjning som sker från stadens sida. Man ska helt enkelt slänga ut snön på gatan i stället för att låta den ligga kvar på trottoaren som har gjorts hittills. Jag hoppas att detta kommer att leda till att vi ökar framkomligheten på trottoarerna i staden. Det kommer möjligen att bli lite moddigare på gatorna, men det kan man kanske stå ut med om man då kan komma fram bättre på trottoarerna. Det var definitivt inte bra som det var i början på året.

Anförande nr 29

A n d e r s W a l l n e r (MP): Hur mycket snö vi får är inte någonting som vi beslutar om i den här församlingen. Däremot kan vi styra vilka uppdrag vi ger till olika förvaltningar. Jag tycker att det låter bra att det sker en samordning mellan dessa, för det är ofta den sortens saker det faller på, men jag tror också att det ibland handlar om att man inte har metoder som är utvecklade med de här perspektiven i åtanke. Som jag har förstått det beror det bland annat på att det ligger för mycket snö på trottoarerna, att det blir för smalt att ta sig fram om man till exempel har rullstol. Det kan också handla om sådana saker som att man inte skottar upp de här nedsänkningarna mellan trottoaren och gatan och att man av den anledningen inte kan ta sig ned och fram. Det finns också exempel på att man skottar snö som blir liggande kvar på handikapparkeringsplatser och på det sättet gör det svårare att ta sig fram.

Jag undrar vidare om staden har jobbat någonting med utbildning eller sett till att förvaltningen tar fram nya metoder för snöröjningen som gör att det här arbetet kan bli bättre.

Anförande nr 30

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det som jag just beskrev är ju en del i ett sådant arbete. Den typen av arbete pågår hela tiden. Men det försvåras naturligtvis om de som har sina bilar parkerade på gatorna inte flyttar på dem när det ska vara snöröjning på gatan. Där har vi också tagit i lite hårdare när det gäller just att forsla bort bilar. Där kommer det också att bli tuffare framöver eftersom det är viktigt att vi kommer till rätta med snöröjningen på ett bättre sätt än vad som var fallet i början av det här året. Det förs kontinuerligt en dialog. Trafikkontoret är just nu ute hela tiden och kontrollerar så att snöröjningen fungerar på ett bra sätt från entreprenörernas sida. De jobbar hela tiden med den här typen av frågeställningar. Det är verkligen en utmaning att ha en bra snöröjning i en så tät och intensiv stad som Stockholm.

Anförande nr 31

A n d e r s W a l l n e r (MP): Senare i dag kommer vi förhoppningsvis att hinna behandla en motion om tillgänglighet som tar upp olika förslag. Ett förslag som finns i den motionen som Miljöpartiet stöder tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet är att inrätta en central samordningsfunktion för tillgänglighetsarbetet i staden som koordinerar det alla förvaltningar ska göra.

Jag undrar om borgarrådet Hamilton tror att den sortens samordning skulle kunna leda till att man upptäcker sådana här saker innan problemen uppstår.

Anförande nr 32

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tycker att vi har en bra dialog och ett bra samarbete med handikapporganisationerna. En del i deras arbete är ju just att göra det som du beskriver. Nu har Ewa Samuelsson fått ett väldigt tydligt ansvar för att jobba med de här frågorna framöver. Det finns också möjlighet att det kan bli ännu bättre på det området genom det arbete som hon kommer att göra. Jag uppfattar det så att handikapporganisationerna lämnar ett väldigt bra bidrag i det här arbetet. De tittar ofta på detaljplaner och andra typer av förslag och har kloka synpunkter i det här sammanhanget.

Fråga nr 3. Upphandling

Anförande nr 33

A n n M a r i E n g e l (V): Jag har frågat förr, Sten Nordin, och jag kommer att fråga igen. Det handlar om landets största IT-upphandling. Jag har inte fått så mycket svar. Jag läste en intressant artikel i Dagens Samhälle med rubriken Miljardaffär utan klar vinst. Där står det att inför den här stora affären gjorde man en benchmarking och kom fram till att man skulle kunna spara pengar om man samordnade det här i egen regi. Så står det att alternativet, att lägga ut alltihop på entreprenad, inte ingick i utredningen och aldrig har prövats i jämförelse med skötsel i egen regi. Ändå valde man att outsourca. IT-direktören säger: Vi har ett politiskt styre som vill konkurrensutsatta allt i stadens verksamheter. Det är det som gällt.

Är det sant, Sten Nordin, att man lägger ut landets största upphandling av IT utan att man har gjort en analys av kostnader och konsekvenser?

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Ann Mari Engel! Nej, så illa är det inte. Det är riktigt att det finns ett grundläggande politiskt uppdrag. Det är väl känt, och vi har många gånger debatterat upphandling av det som inte är myndighetsutövning. När man då gjorde detta jämförde man med det som vi redan hade. Då hade vi det redan i egen regi. Det är klart att man gör en jämförelse. Det är de beräkningarna som man har gjort här av vad man ska kunna spara när det är fullt utbyggt. Det är klart att man mäter mot den verksamhet staden själv hade.

Det skulle i så fall handla om ett alternativ där vi startade något slags eget kommunalt bolag som skulle ha tagit hand om det hela, men det tror jag inte så mycket på. Det debatten stod emellan var att man, som så ofta, tyckte att man på hemmaplan i olika verksamheter klarade detta väldigt bra. Men man kan se att det finns problem med att man har många olika system och plattformar och dessutom inte alltid fullständig koll på kostnaden. Det kan man nog inte heller sägas var fallet när detta var i kommunal regi. Det är klart att man har gjort en noggrann analys av detta.

Jag såg att den här artikeln hyllade Göteborg väldigt mycket, men samtidigt har man även där handlat upp en del av verksamheten. Jag måste säga att jag tycker att man har gjort beräkningar mätt mot att driva detta i egen regi.

Anförande nr 35

A n n M a r i E n g e l (V): Jag har många gånger frågat vad detta egentligen kostar. Det står i artikeln att skolborgarrådet säger att det inte går att få fram vad det kostade innan, och vet man inte vad det kostar i ena ändan vet man inte vad det blir i den andra. IT-direktören säger att det är ett pikant problem att man inte vet baskostnaden, och då kan man inte jämföra kostnaderna.

Mig förefaller det ändå vara så att man inte har något att jämföra med. Blir det här dyrare eller billigare? Det måste vara en ganska bristfällig analys. I Göteborg gjorde man en analys av vad man behövde, och man tog hem de effektiviseringsvinsterna själva. De har skaffat sig den samlad koll på kostnader och användarnas nöjdhet som saknades. Förändringarna har inte heller lett till några större konvulsioner, inte ens inom skolan. Och man måste väl ändå säga att det har lett till ganska stora konvulsioner här i Stockholm, inte minst inom skolan eftersom det visar sig att den här upphandlingen inte alls tog hänsyn till användarnas sätt i skolan.

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag skulle nog inte vilja beskriva det som stora konvulsioner. Det är klart att när man lägger om system har man alltid problem initialt. Det är inte konstigt. Det blir problem. Det blir förändringar. Man ska byta system. Det blir förändringar ibland på vissa håll. Men tanke på att vi har så många skolenheter som vi har, ser jag det som inkörningsproblem att det är några stycken som har lyfts fram i medierna och som har hört av sig och tycker att det har blivit sämre, tagit lång tid med inloggning och sådana saker. Detta måste man kunna klara av.

Det som både jag och Ann Mari Engel gemensamt borde tycka var ett problem med det gamla systemet var att inte heller där var kostnaderna klarlagda. Om vi tar skolorna som exempel låg en del kostnader ute på skolorna och andra centralt på utbildningsförvaltningen. Inte heller i det gamla systemet fanns det en bra bild av kostnaderna. Vi har helt andra möjligheter att få detta nu när det nya IT-systemet verkligen är inkört. Det är inte helt och fullt utbyggt ännu. Vi kommer att följa detta noga. Jag känner mig övertygad om att detta kommer att leda till att vi får ett bättre grepp om stadens hela kostnader. Sedan när vi upphandlar nästa gång står vi på betydligt bättre grund än vad vi gjorde i den första upphandlingen.

Anförande nr 37

A n n M a r i E n g e l (V): Visst är det intressant att vi kan få reda på vad kostnaderna är nu, och de är väldigt höga. Men om vi inte vet vad de var förut är det ganska svårt att jämföra. Du kan väl inte förneka att det har varit väldigt mycket problem med det här i skolorna. De flesta har fått hälften så många datorer och datoranvändare som man hade tidigare därför att man inte har haft råd att köpa fler.

Inte minst vi här i fullmäktige vet att vi har fått låna datorer nu. Alla nyköpta datorer från skolan och andra ställen har fått lämnas in till IT, och så får man låna datorerna. Hur ska det fungera inför nästa upphandling när Volvo IT äger alla datorer. Man har satt sig i ett läge där man är helt beroende av Volvo IT. De besparingar som ni aviserar i budgeten att alla förvaltningar ska göra på IT har hittills bara varit kostnader. Utbildningsnämnden har sagt att det är uppåt 100 miljoner. Man har fått lägga in 75 miljoner extra för IT därför att det har varit så mycket problem. Vi är tio år tillbaka i tiden, säger en skolledare i artikeln. Det kan inte ha varit meningen med landets största IT-upphandling. Problemet är att man har gjort detta utan att göra en analys, utan att titta på konsekvenserna och utan att fråga användarna. Det är väldigt många som har problem nu.

Anförande nr 38

Borgarrådet N o r d i n (M): Nej, det är inte så som Ann Mari Engel nu försöker beskriva, att man har famlat totalt i mörker när man gjort den här upphandlingen och chansat rakt ut. Det är klart att man har gjort en noggrann analys.

Men jag säger ändå att det är så med många verksamheter som man har bedrivit länge i egen regi och dessutom byggt upp del för del att man har en väldigt splittrad bild och splittrad överblick över detta. Hela syftet med den här upphandlingen är att få ett enhetligt system som på sikt blir både effektivare och billigare för staden och för skattebetalarna. I vår kravspecifikation kan vi också kräva av leverantören vad som ska levereras och vilken nivå vi ska ha på detta. Syftet är att förbättra för alla verksamheter.

Få sådana här stora förändringar sker utan vissa födslovärkar. Så är det. Det har vi väl alla upplevt. Jag menar ändå att man ska ge det här tid innan man underkänner det. Jag tror att detta kommer att landa på att det var rätt att göra vad vi har gjort.

Fråga nr 4. Vasens vård- och omsorgsboende

Anförande nr 39

T a r a T w a n a (S): Ordförande! Det finns missförhållanden i driften av vård- och omsorgsboendet Vasen på Norrmalm. År 2008 upphandlade Stockholms stad driften av Vasens vård- och omsorgsboende som då drevs kommunalt. I upphandlingen valdes företaget Digni Care AB för driften av Vasen. Från början var Vasen välskött och ägdes kommunalt, som sagt. Det har varit en fortgående försämring av driften. Digni Care brister i flera avseenden i uppfyllandet av avtalet. Det brister i bemanning, matkvalitet och omvårdnadskontinuitet. Listan är väldigt lång.

Hos de anhöriga till boende på Vasen som orkar engagera sig i vårdsituationen finns en känsla av uppgivenhet i förhållande till Stockholms stad. Den uppgivenheten ligger bakom anmälan till Socialstyrelsen. Stadsdelsförvaltningen på Norrmalm har i juni i år fått konstaterat att Digni Care inte fullgör sina åtaganden.

Min fråga är: Hur ska ni kunna säkerställa omvårdnaden när entreprenören inte sköter sig?

Anförande nr 40

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Tara! Jag tror att Vasens äldreboende är ganska välkänt. Jag har fått reda på att frågan har varit uppe i stadsdelsnämnden vid ett ganska stort antal sammanträden. Om man tittar på nöjdheten hos de boende ligger man förvisso ganska högt, men man har också nämnt väldigt många brister som tyder på att man eventuellt inte följer det avtal som man har träffat med Stockholms stad. Både stadsdelsdirektören och stadsdelsnämnden följer detta med lupp i dagsläget. Mig veterligen är det få ärenden som det har varit så väldigt många frågeställningar om som också har lett till så många ingående analyser av avtal och vad man gör för att förbättra situationen på äldreboenden. Man är mitt inne i den här processen just nu. Jag känner mig trygg med att stadsdelen verkligen följer det här. Det får inte gå till på det sätt som har redovisats.

Anförande nr 41

T a r a T w a n a (S): Det pågår diskussioner, precis som du säger. Det handlar om äldre människor som är dementa och som inte har möjlighet att föra sin talan. Det är jättesvårt för dem att befinna sig på ett äldreboende som har dålig kvalitet, som inte har tillräcklig bemanning och som har brister när det gäller städning bland annat. Vi kan inte vänta. Hur länge till ska vi vänta? Digni Care har fortfarande avtal med staden.

Anförande nr 42

Borgarrådet L a r s s o n (M): I sak tror jag inte att detta är en fråga om utföraren alla gånger. Det finns en rad olika frågeställningar som handlar om just det här enskilda boendet. Genom Äldrecentrums rapport, som vi själva beställde, har vi konstaterat att hela demensvården står inför ett stort behov av fler händer. Man måste ha fler händer inom demensvården, det vill säga fler personer anställda. Det finns mycket som pekar på det på fler boenden och inte bara här. Därför har vi också sett till att förstärka anslagen till demensvården i Stockholm de närmaste tre åren med 50 miljoner per år. Det gör vi just för att vi vet att demensvården kräver mer personalen. Det är också en av de kritiska punkterna när det gäller Vasen. Hur många är det i praktiken som finns där? Och fyller man ens upp det som man har avtalat att fylla upp? Det är där kritiken ligger.

Anförande nr 43

T a r a T w a n a (S): Socialstyrelsen har påpekat att Digni Care inte uppfyller det kravet som de har lovat att de ska göra. Jag har inte fått svar på min fråga. Hur tänker ni gå vidare med detta? Det handlar om människor som är väldigt svaga och inte har möjlighet att skrika högt. Tänker ni ha skarpare regler för uppsägningen av Digni Care, eller tänker ni fortsätta med detta?

Anförande nr 44

Borgarrådet L a r s s o n (M): Stadsdelen har detta under lupp. Både stadsdelsförvaltningen, stadsdelsnämnden och stadsdelsdirektören är ju inne i verksamheten och går igenom avtalet med dem. Dessutom följer man detta för att se om Digni Care gör någonting för att förbättra situationen eller inte. Därutöver har, som du också berättar om, Socialstyrelsen fått in en anmälan.

Det jag är ute efter här är att man också måste se till att stadsdelen gör det de ska, det som är deras roll i detta. Just nu är vi precis i den processen. Målet är att se till att den här omsorgen om de äldre ska vara så bra som man förtjänar när man blir äldre och hamnar på den omsorgsnivå som ett demensboende innebär.

Vi vet, som sagt, att demensvården runt om i staden behöver tillskott, och det är därför vi också har anslagit mer pengar till detta.

Fråga nr 5. Uppföljning av bidrag till frivilligorganisationer

Anförande nr 45

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det handlar inte om frivilligorganisationer som sådana utan om finanserna över huvud taget. Alla får stå med mössan i hand och tigga pengar av Sten Nordin, oavsett vilken verksamhet man bedriver. Det gäller även på er egen sida. Du har ansvar för hur verksamheterna kan bedrivas i stadsdelar, frivilligorganisationer och allt annat. Jag undrar hur ni följer upp vad ni får ut av de pengar som ni satsar. Jag är också ute rätt mycket i den här svängen. Ibland undrar jag om det är goda placeringar.

Jag har sett att man har satsat 300 000 på en människa för att få henne drogfri och ut i ett eget boende. Sedan upphör plötsligt all hjälp. Dessa 300 000 går åt helsike. Jag undrar: Hur tänker finanserna? Hur följer ni upp detta?

Anförande nr 46

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för en viktig och väldigt stor fråga, Jackie Nylander! Du tar ett exempel från det sociala området. Det är klart att vi följer upp. De pengar som jag och kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att anslå till socialnämnden ska ju socialnämnden i första hand göra en uppföljning av, och i andra hand är det revisorerna som ska göra den. Det vet vi alla.

Det är klart att det är viktigt att hela tiden föra en diskussion om vilken effekt vi får av pengarna. Därför är det viktigt att på olika sätt försöka mäta effekten av olika åtgärder. När det gäller att behandla människor med missbruksproblem kan man uppleva att den första, andra och tredje insatsen är kastad i sjön, men sedan händer det plötsligt något positivt vid den fjärde insatsen. Det är inte alldeles enkelt. Det vet jag av egen erfarenhet eftersom jag i många år jobbade med socialpolitiska frågor i kommunalpolitiken både på distriktsnämnds nivå och i socialnämnden.

Du frågar hur jag tänker när det gäller de här pengarna. Det är viktigt att ha en ordentlig uppföljning. Det är viktigt att göra ordentliga mätningar och utvärderingar. Men samtidigt ska man veta att man har med människor att göra.

Anförande nr 47

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag har en känsla av, och tycker mig också se, att det finns vissa av de här organisationerna och de här verksamheterna där det sitter intellektuella och lite annat folk – inget illa om det – som lyfter 25 000–40 000 i månaden, och det finns också vänner till dem som också lyfter rätt bra löner, medan brukarna ligger rätt långt ned. Det är egentligen enorma pengar. Det är svårt att se hur de här olika organisationerna jobbar. Jag vill inte peka ut någon. Jag tycker att jag gör orätt då, men jag skulle gärna vilja se en översyn av hur de här verksamheterna bedrivs.

Anförande nr 48

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! I grunden är det nödvändigt med olika typer av frivilligorganisationer som arbetar. Det är i huvudsak ideellt arbete. De kan förvisso ha en del personer anställda, och det kan vara nödvändigt, men det handlar också om väldigt mycket ideellt arbete. Det handlar också om att de ibland bygger broar till människor som inte vi riktigt lyckas med. Därför är det någonting som vi verkligen välkomnar.

Sedan är det alldeles givet att när den organisationen söker bidrag nästa gång måste vi ha en ordentlig redovisning av vad man gör, vad pengarna går till och så vidare. Vi kan aldrig bli slentrianmässiga i bidragsgivningen. Det är den största faran man löper. Det kan jag se på många områden i staden. Har man fått bidrag ett år – och nu talar jag verkligen inte bara om det sociala området och frivilligorganisationer utan över huvud taget – har man nästan en förväntan på att man får minst samma belopp nästa år.

Anförande nr 49

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det är just det jag känner ibland. Det går slentrian i detta, och det bara rullar på. Många gånger vill man väl, och de gör det bra. Det är klart att det kostar pengar att hjälpa folk, och folk ska ha nya chanser. Men om organisationer lever för sin egen skull blir jag lite rädd. Därför menar att man ska titta lite på detta. Var inte så snål mot socialroteln, utan öppna plånboken lite grann!

Anförande nr 50

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tycker inte att jag är så snål. Inte minst där är det otroligt viktigt att man har resurser till sitt förfogande. Jag tror att till exempel kulturborgarrådet och många andra upplever att de som får bidrag ett år har en väldigt hög förväntan på att det blir samma bidrag nästa år. Samtidigt bör vi ha en press på oss själva, oavsett vilken typ av bidrag det är vi delar ut, att också släppa fram nytt. Det kommer nya idéer, nya organisationer och nya behov som vi också måste kunna ge stöd, och vår kassa är inte oändlig. Därför måste vi också ibland våga ompröva bidragsgivning. Det tycker jag också.

Fråga nr 6. Magneten

Anförande nr 51

K a r i n H a n q v i s t (S): Herr ordförande! Vi som bor ute i västerort ser hur tvärbanan växer fram meter för meter varje dag. Det är bökigt, stökigt och krångligt att ta sig fram, men alla står gärna ut med detta eftersom man ser fram emot tvärbanans färdigställande. Men varje dag får vi också mejl, åtminstone vi som sitter lokalt ute i nämnden i Bromma. Jag tror att de går till alla berörda nämnder och politiker. De handlar om oron för vad som händer med Magneten 8. Min enkla fråga är: Hur tänker ni när det gäller depån och Magneten 8? Det förra stadsbyggnadsborgarrådet sade redan från början att detta inte var någon optimal plats för en depå. Hur tänker ni i dag? Jag ser att du har en stor ritning med dig.

Anförande nr 52

Borgarrådet K e v i u s (M): Vi är överens om att tvärsparbanan bör byggas ut och att det är positivt. Var placerar man då en spårvagnsdepå? Vi tycker inte att det här är en optimal lösning. Vi i Alliansen har i stadsbyggnadsnämnden krävt flera olika alternativa placeringar, bland annat norr om Norrbyvägen och söder om Norrbyvägen, men där har vi fått till svar att det är alldeles för kostsamt och innebär omfattande markinlösningar. Vi har också ställt massor av olika krav på SL. Vi har suttit i möten med SL.

Det jag har med mig här är en grönkompensationskarta där kommunen tillsammans med de närboende har gjort en del förändringar och förbättringar. Det handlar bland annat om en planterad slänt. Man har gjort om gångstigen. Man har ny belysning. Man försöker bevara nästan vartenda träd. Man rustar upp så att det blir ett nytt parkrum. Jag lämnar gärna över den här kartan. Vi har försökt göra en hel del förbättringar tillsammans med de närboende, men att placera en spårvagnsdepå någonstans är inte helt lätt.

Anförande nr 53

K a r i n H a n q v i s t (S): Nej, det är det förvisso inte om det inte finns andra alternativ. Jag tror att vi har varit ganska eniga politiskt sett att detta inte är optimalt. Men man upplever att de alternativ som fanns inte har utretts tillräckligt ordentligt. Det är klart att kostnaderna spelar roll. Har man till exempel tittat på bergrummet vid Norrbyvägen? Vi trodde att det var ett bra förslag eftersom det finns ett stort bergrum där som FOA använde tidigare. Det har över huvud taget inte nämnts. Jag har inte sett några utredningar av detta.

Du säger att ni har pratat med de boende, och det är väl bra. Jag är inte så involverad i processen, utan jag har bara läst de protester som har kommit. Kommer man att spränga bort berget vid Ecksbacksvägen?

Anförande nr 54

Borgarrådet K e v i u s (M): Det här ärendet kommer att behandlas av kommunfullmäktige den 13 december. Då kommer de utredningar som har gjorts och de

motiveringar som vi har tagit del av att redovisas. Staden har varit i kontakt med de olika bostadsrättsföreningarna som finns här och försökt lyssna. Vi har försökt att placera den här depån på ett bra sätt. I ärendet som kommer den 13 december kommer också argument för varför man inte har valt de alternativa placeringarna att redovisas, men i grunden handlar det om att SL ansåg att denna placering var lämpligast.

Anförande nr 55

K a r i n H a n q v i s t (S): Du sade nu – och det tror jag är vad människor där ute upplever – att det är SL som styr detta. Jag tycker att det känns väldigt konstigt eftersom detta i högsta grad berör staden även om det är SL som ska handha depån. Människor undrar vilken styrande hand politikerna har haft i detta. Är det bara tjänstemännen som kör på? Så tror jag att människor har upplevt det där ute. Jag tycker att det är beklagligt. Det är faktiskt vi politiker som bestämmer.

Många säger att det här området har varit en plats om Gud har glömt. Det är ett rätt bedrövt område med många industrier och alla möjliga verksamheter, men det kommer att bli ett alldeles fantastiskt område. Här vill man gärna bygga bostäder. Jag hoppas att borgarrådet ser till att det blir många bostäder här i framtiden, och Magneten skulle ha varit en bra plats för bostäder. Jag hoppas att man ändå hittar en bra lösning. Jag tar gärna emot ritningen.

Anförande nr 56

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag lämnar jättegärna över ritningen. Jag kan säga att det har skett en del förändringar och förbättringar sedan förslaget var ute på remiss. Jag upplever att man har lyssnat på de boende till viss del när det gäller just grönkompensationer, men det är inte en optimal placering.

Fråga nr 7. Fullmäktiges datorer

Anförande nr 57

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tänkte fortsätta på IT-spåret en liten stund. Jag fick nyligen veta att alla vi här i fullmäktige kommer att få ett brev nästa vecka där det framgår att vi ska lämna tillbaka våra lånedatorer, och vi får inga andra i stället därför att det blir för dyrt. Jag har frågat IT-avdelningen och fått klart för mig att Volvo IT kräver 35 000 kronor om året per dator för att vi ska få låna dem. Jag vill fråga dig: Tycker du att det är en bra upphandling?

Anförande nr 58

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är inte bara för själva maskinvaran man vill ha 35 000. Vi kommer att återkomma till partierna med förslag på hur vi ska hantera detta i stället. Jag tror att det kan bli ett system som blir både enklare och billigare.

Anförande nr 59

A n n M a r i E n g e l (V): Det stämmer alltså att de datorer som vi med ganska stor möda kvitterade ut förra året och lärde oss att installera och som hade ganska mycket barnsjukdomar ska lämnas in. Sedan återkommer ni med ett annat förslag. Är det så? Det är det besked jag har fått. Kommer fullmäktige att få tillgång till några andra datorer?

Anförande nr 60

Borgarrådet N o r d i n (M): Vi kommer att återkomma med förslag på hur vi ska hantera detta. Det här handlar inte om hela upphandlingen, utan att det handlar om att hanteringen av fullmäktiges datorer har den här prislappen. Jag tror inte att den är radikalt förändrad från tidigare. Tiden har förändrats när det gäller kostnader för datorer och möjligheter att koppla upp sig på nätet. Det är alldeles riktigt. Vi ska skyndsamt återkomma till hur vi tänker oss lösa frågan att fullmäktigeledamöterna kan ha datorer och en support när det gäller detta.

Anförande nr 61

A n n M a r i E n g e l (V): Det var ungefär ett år sedan vi fick de här datorerna. De hade ganska mycket barnsjukdomar och installationsproblem. Visste man inte då vad det skulle kosta? Eller är det här en ny prislapp som har kommit?

Anförande nr 62

Borgarrådet N o r d i n (M): Det har också uppkommit nya tankar om hur man kan lösa den här frågan.

Fråga nr 8. Förskoleklass i Hammarby Sjöstad

Anförande nr 63

S t e f a n H a n s s o n (S): Ordförande! Mina barn tycker att jag är en tjugig pappa nu i vintertider när barn ska kläs på overaller, mössor och vantar. Då brukar jag svara: Ja, jag är tjugig för att jag bryr mig om er. Ni ska inte frysa. Ni ska inte bli förkylda och få vara hemma från den roliga skolan.

På budgetfullmäktigemötet i torsdags i förra veckan ställde jag en fråga i en replik om situationen i Sjöstaden i synnerhet och på Södermalm i allmänhet när det gäller de rådande förskoleköerna. Jag tänker vara lika tjugig ett tag till. Jag är ju en pappa som bryr mig, inte bara om mina barn utan om alla barn som får stå förskolekö. Jag fick ett halvhjärtat svar i torsdags om att staden växer, att man gör allt man kan, att man tar till sig problemen och att man ska försöka lösa dem så gott man kan. Men frågan, som fortfarande hänger i luften, är: Vilka konkreta åtgärder kommer att vidtas för att lösa problemet i Sjöstadsskolans förskoleklassköer?

Anförande nr 64

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag trodde först att det handlade om förskolan, men det handlar alltså om förskoleklass. Utbildningsförvaltningen jobbar nu stenhårt med att försöka hitta lösningar som gör det möjligt för de barn som ska börja förskoleklass i höst att få en plats någonstans i Sjöstaden som senare kan övergå i en permanent placering i den nya Lugnetskolan som förhoppningsvis kan stå på plats till 2013. Det beror lite på överklaganden. Det här är en stad där allting ska överklagas, även sådana skolor som har varit inplanerade redan från början.

Kön till förskolorna är en fråga för Södermalms stadsdelsnämnd. De jobbar naturligtvis hårt med detta. De har olika idéer om var man kan starta nya förskolegrupper. Det är dock så att trycket på förskolorna på Södermalm just nu är något mindre än vad det har varit de senaste åren. Däremot kommer trycket mot grundskolan att öka eftersom det föds väldigt många barn.

Anförande nr 65

S t e f a n H a n s s o n (S): Det är många begrepp, och det är lika många köer. Jag förstår att man jobbar med detta och gör vad man kan. Du pratar om tillfälliga lokaler som ska klara Söders babyboom, förskoleklasser och allt möjligt. De här tillfälliga lösningarna blir ofta permanenta. Det placeras på en för den stunden ganska bra plats, men i det långsiktiga perspektivet kan det vara en ganska illa vald plats, till exempel en trafiknära korsning och andra saker som kanske inte är en barnanpassad miljö. Jag förstår att det finns olika ansvariga som tar hand om olika frågor, men det är ändå samma parti som styr i den här staden. Man kan ju hoppas att de här problemen även tas på allvar av de partikolleger som också samtalar med sina mer lokala politiker.

Anförande nr 66

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag förstår helt Stefan Hanssons fråga. Han är en engagerad pappa, medborgare och fullmäktigeledamot. Det här är en av de viktigaste frågor vi har att lösa. Det handlar om barnomsorgsgarantin inom förskolan så att föräldrar får plats för sina barn i förskolan i god tid. Det handlar också om att få en plats i grundskolan så småningom när barnen ska börja i förskoleklass. Jag tror att vi i Stockholm kommer att vara tvungna att jobba en del med tillfälliga lösningar både inom förskolan och inom grundskolan.

Jag tror att de flesta föräldrar, det gäller åtminstone dem som jag har haft kontakt med i Sjöstaden, föredrar en tillfällig lösning i Sjöstaden om man sedan vet att barnen kan flyttas över som hela klasser till den nya Lugnetskolan i stället för att behöva åka över vattnet till Södermalmsidan. Men föräldrarna kan ju göra lite som de själva vill eftersom vi har en ganska stor valfrihet. Det finns ju också fristående skolor och välja mellan. Jag tror att de flesta föräldrar tycker att det är god idé att ha tillfälliga lösningar först.

Anförande nr 67

S t e f a n H a n s s o n (S): Vi får följa detta med spänning. Jag är som sagt en engagerad pappa, en engagerad sjöstadsbo och en nyengagerad fullmäktigeledamot.

Det är kul så här långt. Jag tänker vara tjugitvå fortsättningsvis, för jag bryr mig om barnen. Jag hoppas att det blir bättre lösningar framöver.

Anförande nr 68

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Det är väldigt bra med fullmäktigeledamöter som bryr sig om de här frågorna. Jag tror att vi har all anledning att komma tillbaka till dem. Vi kommer att skapa en grupp inom kommunstyrelsens ram som kommer att ha till uppgift att försöka hitta lösningar när det gäller just förskola och grundskola. Detta är en jätteviktig fråga för Stockholms framtid. I Sverige tillkommer det ungefär 12 000 nya förskolebarn varje år. 2 000 av dem tillkommer i Stockholms stad. Det är en betydligt högre tillväxt av förskolebarn här än vad det är i övriga Sverige. Det är naturligtvis väldigt roligt, men det är också en väldigt stor utmaning.

Fråga nr 9. Wallenstams respektive stadens prissättningar vid ombildningar

Anförande nr 69

T e r e s L i n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige och Joakim Larsson! Jag skulle vilja uppmana dig, Joakim, att gå på en visning på söndag på Sibyllegatan 27. Det är inte särskilt svårt att hitta dit. Det är huset bredvid den berömda björkliknande fasaden på Östermalmstorg. Det är fastigheten runt hörnet på Sibyllegatan. Där är det nämligen visning på söndag. Där kan man titta på en tvåa på 68 kvadratmeter. Hyresgästen har köpt den för 34 000 kronor per kvadratmeter eller för 2,3 miljoner. Utpriset ligger 3 ½ miljon. Vi som vet hur bostadsmarknaden ser ut i Stockholm vet ju att den inte kommer att landa där, utan den kommer att landa betydligt högre.

Min fråga till Joakim Larsson är: Tycker du att det är rimligt att staden låter ombilda för halva kvadratmeterpriset jämfört med privata aktörer?

Anförande nr 70

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Med risk för att både frågeställaren och undertecknad kommer att låta som någon form av papegojor vill jag ändå försöka säga ungefär samma sak som jag säger när vi diskuterar den här frågan i den här salen. Det är jätteviktigt att Stockholms stad använder sig av de metoder som är gängse på fastighetsmarknaden när vi går in och gör affärer på fastighetsmarknaden. När man gör affärer på fastighetsmarknaden är det gängse att använda sig av just de metoder som Stockholms stad använder sig av när man bestämmer sig för att sälja fastigheter till bostadsrättsföreningar. Om man bestämmer sig för att sälja fastigheter till en annan förvaltare till exempel får man en typ av pris. Det brukar som regel ligga lägst när det gäller antal kronor per kvadratmeter. Säljer man till en bostadsrättsförening som är under omvandling brukar man få ett annat pris. Om man har en tom fastighet, vilket Stockholms stad som tur är inte har, och skulle bestämma sig för att sälja varje enskild lägenhet ute på den öppna marknaden såsom ofta Teres Lindberg och Socialdemokraterna föreslår att vi ska göra får man ytterligare ett spännande pris, men där är vi inte. Vi säljer till hyresgäster i våra bestånd, och därmed använder vi de metoder som är gängse på marknaden.

Man kan alltid jämföra olika affärer som görs i den här staden. Man kan jämföra olika fastigheter. Jag tycker att det är rimligt att man försöker sälja på det sätt och till de priser som de oberoende värderarna kommer fram till när de får uppdrag av Stockholms stad att hitta ett pris för just den fastigheten med de förutsättningar som just den aktuella fastigheten har.

Anförande nr 71

T e r e s L i n d b e r g (S): Tack, Joakim! Jag är inte det minsta orolig för att låta som en papegoja. Jag tycker till och med att det är min plikt, särskilt när du inte svarar på min fråga. Vi har tidigare diskuterat Wallenstams fastighet som ligger på Nybrogatan 16, det vill säga 200–300 meter därifrån. Där har Wallenstam hamnat på det dubbla priset och det dubbla värderingspriset.

Min fråga kvarstår: Tycker du, Joakim Larsson, att det är rimligt att staden låter ombilda för halva kvadratmeterpriset jämfört med privata aktörer?

Anförande nr 72

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker att det är rimligt när Stockholms stad säljer fastigheter som ombildas till bostadsrättsföreningar, vilket inte görs i någon större utsträckning nu i innerstad och närförort, som du vet, eftersom det är ett stopp sedan ett par år tillbaka. Men oavsett det är det samma principer som ska gälla när vi säljer fastigheter i ytterstaden där vi kommer att fortsätta att ombilda. Jag tycker att det är viktigt att man håller sig till den princip som är gängse på bostadsmarknaden och på fastighetsmarknaden.

Jag tycker inte att det är särskilt bra och inte särskilt praktiskt att politiker hittar på egna värderingsmodeller, som det låter som om andra förespråkar, utan jag tror att det är viktigt att man använder sig av de principer som är gängse på fastighetsmarknaden. Det här är ingen issue, Teres Lindberg, bland fastighetsvärderare och andra. Du försöker naturligtvis att få det till att det sker dåliga affärer i Stockholms stad. Så är det inte. Man värderar fastigheten utifrån det som den är värd. Sedan fattar respektive bostadsbolag beslut efter den värdering som de oberoende värderarna har gjort.

Anförande nr 73

T e r e s L i n d b e r g (S): Det finns ingen risk att Joakim Larsson låter som en papegoja, i alla fall inte när det gäller att svara på min fråga. Anledningen till att det inte sker så många ombildningar i allmännyttan i innerstaden längre handlar kanske inte så mycket om det här stoppet utan om att de flesta faktiskt är ombildade, och det gäller särskilt i den stadsdel vi pratar om just nu. Där finns inte så många kvar.

Det dilemma som du har i den här frågan, Joakim, är att det faktiskt finns en privat hyresrättsaktör som har gjort en värdering av en fastighet, hittat ett rimligt pris, kommit överens med sina hyresgäster och sålt den för 68 000 kronor per kvadratmeter. När staden och Familjebostäder, där du själv är ordförande, låter göra en ombildning 300 meter därifrån landar ni på ett pris på 34 000 kronor per kvadratmeter trots att fastigheten är i ett bra skick och betydligt mer attraktiv. Den

har också väldigt höga intäkter från de lokaler som man har. Det säger sig självt eftersom det är ett av stadens mest attraktiva lägen.

Min fråga kvarstår: Tycker du, Joakim Larsson, att det är rimligt att staden låter ombilda för halva kvadratmeterpriset jämfört med privata aktörer?

Anförande nr 74

Borgarrådet L a r s s o n (M): Och mitt svar är återigen att det gör vi inte. De värderare som staden anlitar använder sig av ortprisanalyser. Det är precis samma värderare som den privata marknaden inom fastighetsbranschen använder. Det är de värderarna som genom sina metoder kommer fram till att man ska sälja till det pris som Stockholms stad säljer till när man säljer till bostadsrättsföreningar.

Det du tar upp är en enskild fastighet. Du har uppenbarligen synpunkter på att den fastigheten har en viss standard. Det handlar om en privat värd som har förhandlat med sina hyresgäster i just den fastigheten. Det skulle möjligen vara intressant att titta detaljerna i den fastigheten och se om den har en viss standard jämfört med den som Familjebostäder hade. Det skulle säkert vara intressant, men jag säger att politiker inte ska bestämma detta. Vi använder oss av de oberoende värderarna i Stockholms stad, och det kommer vi att fortsätta att göra. Det är de oberoende värderarna som med de metoder som är gängse på den privata marknaden kommer fram till vilket pris man ska sälja fastigheterna för.

Fråga nr 10. Juridiskt stöd till företagare i Boultsbees centrumanläggningar

Anförande nr 75

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Herr ordförande! Den borgerliga majoriteten sålde 2007 Centrumkompaniet med ett tiotal köpcentrum till Boultsbee. Det är en försäljning som vi varnade för och som har drabbat många småföretagare i de köpcentrum som Boultsbee tog över. Det handlar bland annat om chockhöjda hyror, stängda butiker etcetera. Hundratals handlare har hamnat i tvister. I budgetdebatten fanns det två linjer som företrädades när vi krävde juridisk hjälp till de här handlarna. Det var dels Ulla Hamilton som var kategorisk motståndare till detta, dels var det Folkpartiet som hade en mer öppen linje i detta.

Min fråga till Sten Nordin är: Vilken linje är det som gäller rörande juridiskt stöd? Är det Folkpartiets eller Hamiltons?

Anförande nr 76

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! När det gäller stadens relationer med Boultsbee har jag varit tydlig med att ett samarbete om centrumutveckling måste komma i gång. Nu har Boultsbee deltagit i möten om Rinkeby. Stadsdirektören kommer att ha ett möte med Boultsbee inom någon vecka eller så. Det finns ett hårt tryck från stadens sida för att vi ska komma i gång med det samarbetet.

Man kan ha många meningar om de tvister som Boulton har med sina hyresgäster och om hur Boulton har agerat. Det förefaller som om väldigt många ärenden har kommit till domstol. Jag kan inte se att staden kan eller ska gå in med juridisk hjälp. Bortsett från andra invändningar man kan ha är jag mycket tveksam till om kommunallagen skulle tillåta ett sådant agerande. Här finns en lagstiftning som gäller när två parter har en tvist. Det är den lagstiftningen som måste gälla. Boulton är nu ansvariga för de här centrumanläggningarna och ansvariga för relationerna med sina hyresgäster. Det måste skötas inom lagens ram. Det är inte något där Stockholms stad ska gå in med juridisk hjälp till den ena eller andra parten.

Däremot har staden ett viktigt uppdrag när det gäller centrumutveckling, och det som vi har varit överens om är viktigt för staden. Och där måste Boulton delta.

Anförande nr 77

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Vi ska bli norra Europas företagsvänligaste stad, har vi sagt. Tycker du då inte att det finns ett moraliskt ansvar att ta för att skydda och hjälpa de företagare som har hamnat i knipa på grund Stockholms stads beslut?

Anförande nr 78

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag välkomnar Mikael Magnussons engagemang för företagarna och för småföretagare. Det engagemanget delar vi. Det är en sak. En annan sak är vad staden kan gå in med. Det finns ju andra småföretagare som kan hamna i tvister med staden ibland, och det har nog skett när det gäller stadens exploatering och utveckling. Då kommer vi ibland i konflikt på det sättet som vi får försöka hantera på ett bra sätt. Det kan finnas andra verksamheter där staden har lämnat ägandet och där verksamheten på sikt hamnar i diskussioner med andra och med rättsliga tvister. Jag kan inte se att staden i det läget ska gå in som en juridisk part.

Däremot har staden alltid en inställning och för talan kring att det är viktigt att alla, inte minst stora, aktörer deltar i utvecklingen av staden, och däri ligger ju att man har välfungerande verksamheter.

Anförande nr 79

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag tycker inte att borgarrådet svarar helt på min fråga vad det gäller det moraliska ansvaret. Det är möjligt att man inte ska gå in som juridisk part givetvis, men det handlar om att stötta. Vi fick, som återupprepats i den här talarstolen, varningar till exempel från Västerås om hur Boulton hade agerat. Stockholms stad valde ändå att gå rakt in i det här och försätta hundratals småföretagare i en knipa.

Finns det inte ett moraliskt ansvar att hjälpa till så långt det går? Då är frågan hur långt vi kan hjälpa dessa företagare i deras klammeri med Boulton.

Anförande nr 80

Borgarrådet N o r d i n (M): Stadens moraliska ansvar – det som är stadens ansvar är som sagt att vi har vår ambition att vara en välfungerande företagsstad, dels känner vi naturligtvis ett ansvar för att alla delar av staden utvecklas.

Där sätter vi alltid tryck. Det handlar inte bara om Boulton, utan det handlar om andra aktörer, inte minst de stora förstås. Där sätter staden alltid ett tryck på att man ska ha en bra utveckling, att vi ska ha välfungerande stadsdelar och att man deltar i det. För det mesta är det ju inga problem. Man deltar i detta – engagerat, skulle jag vilja säga.

Att sätta en sådan press handlar också om en välfungerande stadsdel, ja, där kan man rimligen inte i längden ha tvist med till exempel alla sina hyresgäster. Så i den meningen tror jag nog att man kan säga att staden har varit tydlig i att det nu gäller för Boulton att lösa de här många tvisterna.

§ 16 Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa och strålskyddslagstiftningen
Hemställan från miljö- och hälsoskyddsnämnden (utl. 2010:120)

Anförande nr 81

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande, fullmäktige! Det här ärendet handlar om stadens tillsynsverksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa och strålskyddslagstiftningen.

Kort och gott handlar det om vad vi betalt när miljöförvaltningens inspektörer åker ut och träffar eller på annat sätt arbetar med de företag som har livsmedelsaffärer, som är fastighetsägare, har solarier och andra verksamheter som kommunen enligt lag har tillsynsansvar för. Det innefattar också förstås privatpersoner som gör saker som faller under miljöbalken och som ska kontrolleras av oss.

Stockholms stad är bra på det här. Vi har i allmänhet mycket duktiga inspektörer som kan sin sak och därför ger tydliga besked och underlättar på så sätt för företagare i Stockholm. Med duktiga inspektörer blir det lättare för företagarna att planera verksamheten och följa upp de bestämmelser som staten har satt upp.

I dag föreslår kommunstyrelsen er och mig här i fullmäktige att justera taxorna för 2011. Det finns tre olika taxor i det här ärendet. Det kan vara komplicerat för er som inte har läst det, men jag kan berätta att det är en för tillsyn av livsmedelslagstiftningen, det är en taxa för miljöbalken och sedan föreslår vi också att taxan för SLB Analys avskaffas. SLB Analys mäter framför allt luftkvaliteten och tar betalt av framför allt Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbund för den verksamheten men även andra. SLB Analys prissättning regleras numera i avtal, och därför föreslår vi som en konsekvens att taxan tas bort.

När det gäller miljöbalkstaxan togs den fram efter det att miljöbalken infördes 1998 och gällde från och med den 1 januari 2001. Därefter har den justerats fem gånger. Den senaste förändringen trädde i kraft den 1 januari 2009.

Vi föreslår nu en höjning med 3,3 procent, det jämfört med siffran som beslutades för två år sedan. Vi landar då på en timtaxa som är 930 kronor.

Stockholms stad har en modell för den här taxan som innebär att företagen i högre utsträckning än i andra kommuner betalar den faktiska timkostnaden. I vårt system belönas du som har koll på vad du gör. Då går det åt färre timmar, och det kostar mindre pengar för företaget eller privatpersonen.

Livsmedelstaxan föreslås hamna på 1 100 kronor i timmen. Den är högre än miljöbalkstaxan eftersom man för ett par år sedan gjorde en översyn gemensamt mellan taxorna och kom fram till att livsmedelstaxan skulle vara högre för att i högre grad motsvara självkostnaden, men också för att den till skillnad från miljöbalkstaxan inkluderar restid.

Höjningen som nu föreslås är på 50 kronor i timmen eller 4,8 procent. Även här har Stockholm en generös tillämpning, där vi väljer att lägga de flesta verksamheter i den lägsta erfarenhetsklassen. Det innebär en lägre risk för överdebitering jämfört med vad andra kommuner har.

Staden eftersträvar självkostnadstäckning i de här verksamheterna, och det är också intentionen i lagstiftningen. Det är viktigt att veta det. Efter dagens beslut ökar självkostnadsgraden och blir 71 procent för miljöbalkstillsynen och 85 procent för livsmedelstillsynen.

Vid en jämförelse med länets kommuner från 2009, som är den senast verkställda som finns, ligger vi och Österåker i topp när det gäller miljöbalken. När det gäller livsmedel har Vallentuna, Sundbyberg och Österåker högre självfinansiering än Stockholms stad.

Att det inte är 100 procent självfinansiering beror på att det alltid uppkommer kostnader som det inte går att ta betalt för, till exempel förfrågningar från allmänheten, anmälningar som visar sig sakna grund och även arbete med överklaganden.

Ordförande, fullmäktige! Förslaget har karaktären av en anpassning till rådande lagstiftning. Justeringen av taxorna är inte på något sätt anmärkningsvärda i tidsperspektivet två år som det handlar om. Stockholms stad har ett rättvist system baserat på lagstiftningen och polluter pays principle.

Jag yrkar mot denna bakgrund bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 82

K a r i n W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Att vi är störst, bäst och vackrast i Stockholm tycker vi ofta, men för den sakens skull behöver vi ju inte låta bli att syssla med benchmarking eller omvärldsbevakning – att mer titta utanför Stockholms snäva gränser, i andra kommuner, när det gäller hur taxorna faktiskt förhåller sig. Vi behöver inte enbart ha vår omvärldsbevakning utanför Sveriges gränser.

Vad man i rimlighetens namn kan ha invändningar mot när det gäller majoritetens förslag när det gäller taxorna är att man i förväg bör veta vad vissa saker kostar, till exempel det här med tillstånd att ha orm, vilket jag för min del aldrig kommer att söka, men oavsett vad vore det rätt trevligt att veta vad det kan kosta, om jag nu skulle vilja skaffa den där boaormen.

Principen om avgiftsfinansiering har vi inget emot, men däremot bör vi kolla på hur stor den här avgiftsfinansieringsgraden är kontra när vi räknar bort vad våra överklagandeärenden faktiskt kostar på förvaltningen. Det är en brist i det här underlaget som jag hoppas man åtminstone kan bättra på nästa gång vi tar upp taxorna, för det skulle ju kunna vara så att om vi drar bort kostnaden för vår personal med alla överklagandeärenden så skulle vi tjäna på att hålla en lägre taxa eller i vissa fall, som i ormexemplet, kanske ingen taxa alls.

Anförande nr 83

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Även vi tycker att det är bra att ha en ökad avgiftsfinansiering, och vi ställer oss självklart bakom det som brukar kallas PPP – polluter pays principle, det vill säga att den som står för verksamheten och eventuell miljöpåverkan också betalar för tillsynen från kommunens sida.

Däremot tycker vi att det finns vissa skäl att väcka vissa principfrågor i det här ärendet. Vi har inget förslag till beslut, utan vi har ett särskilt uttalande. Vi ställer oss alltså bakom majoritetens förslag, men däremot är vi lite oroliga över den del av tillsynsverksamheten som det inte går att ta betalt för av någon verksamhetsutövare. Det handlar för vår del väldigt mycket om det förebyggande arbetet, alltså det arbete som går ut på att man inte bara är ute för att kontrollera att verksamheter följs utan att man också är ute för att informera om arbetet och hantera frågor innan problemen har uppstått, så att säga.

Där tycker vi att det är viktigt att man inte låter det här förebyggande arbetet och informationsinsatserna halka efter i jakten på att öka avgiftsfinansieringen. Ett sådant område som är väldigt viktigt är till exempel kemikalieområdet. Vi vet att det finns stora problem med kemikalieanvändningen i den här staden, att de kemikalier vi använder inte är säkra för hälsa och miljö och att det finns väldigt mycket arbete som behöver göras, både när det gäller tillsyn ute i butikerna men också när det gäller informationsinsatser – helt enkelt förebyggande arbete.

Tittar man i tillsynsplanen är det när det gäller kemikalier också fler odebiterade än debiterade timmar när det gäller tillsyn, och det gör ju att om man jagar för mycket efter avgiftsfinansiering finns det en risk att det här arbetet halkar efter, och det vore väldigt olyckligt.

Det vore alltså väldigt bra att få en kommentar från ansvarigt borgarråd hur man ska säkerställa att arbetet för att öka avgiftsfinansiering, vilket vi stöder, inte går ut över det arbete som inte går att debitera någon så att man fortsätter att arbeta med informationsinsatser och ett förebyggande arbete.

Vi efterlyser även, som Socialdemokraterna här har varit inne på, att man behöver få någon form av tydlighet som verksamhetsutövare hur mycket tid som skulle kunna behövas för olika typer av ärenden, alltså någon form av klarläggande vad en normal tidsåtgång för ett normaluppdrag är så att man lite grann kan kalkylera hur mycket pengar man kommer att behöva lägga ut när kommunen kommer och ska göra tillsyn. Det kan till exempel handla om en villaägare som vill inrätta en bergvärmepump och ska göra en ekonomisk kalkyl för hur mycket det kommer att kosta. För detta ingår också tillsyn från myndigheten som kommer att kosta pengar, och då vill man nog gärna veta hur mycket pengar det kommer att handla om.

Det är samma sak för tillstånd att ha orm, att man även där, när man ska köpa den här ormen kanske vill ha en uppfattning om vad det kommer att kosta att få tillstånd. Då tycker vi att man från myndighetens och kommunens sida behöver ha någon form av normalhantering av ärenden. Sedan kommer det självklart att finnas olikheter i varje enskilt ärende, men någon form av hållregel som gör att man som

verksamhetsutövare eller ormägare kan känna sig säker på ungefär hur mycket tid som kommer att gå åt vore önskvärt.

Anförande nr 84

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Tack för synpunkter och frågor! Jag tänkte börja med Socialdemokraterna som hade idéer om att Stockholm skulle profilera sig med att ha en lite lägre taxa, som jag förstod det.

Som jag sade i mitt inledningsanförande har Stockholms stad ett taxesystem som gynnar dem som har ordning och tar seriöst på de lagar vi har. Vi har en självfinansiering som bygger på principen om polluter pays, vilket det också finns stort stöd för i lagstiftningen.

Ni var ute efter att vi skulle minska självfinansieringen, uppfattade jag det som, och det skulle i så fall leda till att skattebetalarna subventionerar verksamheten. Inte nog med det – resultatet skulle troligtvis också bli att de som sköter sig sämst subventioneras mest, och det är i så fall både en märklig näringspolitik men framför allt en mycket märklig miljöpolitik.

På frågan om hur stor del av den delen som man kan ta betalt för och ha självfinansiering för är själva grunden för uträkningen som miljöförvaltningen har gjort att vi har 100 procent av det vi kan ta betalt för som vi också tar betalt för. Det är själva grunden i alltihop.

När det sedan gäller hur det ser ut i omvärlden, i Stockholms län och i Sverige, så ligger man ofta något lägre, men samtidigt och som jag sade har vi också det här systemet där vi lägger verksamheten i klasser som innebär att man från grunden inte har en massa timmar i tillsyn utan att vi är väldigt duktiga på att fakturera den faktiska tiden och inte tar betalt för mer än vi får ta betalt för, vilket man faktiskt gör i vissa andra kommuner.

När det gäller orm är det inte så jättemånga ärenden per år som handlar om det, men där har jag haft kontakt med förvaltningen som medger att man kanske ska vara lite tydligare på hemsidan när det gäller information om vad det kostar att ha orm. Vi får väl se om det blir någon förändring på det.

Miljöpartiets Per Bolund hade några synpunkter om hur vi garanterar att vi har tid och resurser för den verksamhet som inte är automatiskt självfinansierad. Där har miljöförvaltningen dels fått en större budget för nästa år rent allmänt, men jag tror också att man får ha koll på detta. Dels finns ett effektiviseringsarbete som har bedrivits under flera års tid där förvaltningen faktiskt nu har tid att svara på frågor och sådana saker. Vi har också tillkomsten av e-tjänster, vilket också har ökat just delen av intresserad allmänhet som vill ha besked och svar från förvaltningen.

Mitt intryck, som jag inte har belägg för just här och nu, är att man faktiskt gör mer även av den här verksamheten vid sidan om i dag. Men självklart ska man göra det även i fortsättningen.

Anförande nr 85

K a r i n W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag brukar ofta säga att jag är tydlig, men uppenbarligen har Per Ankersjö lyckats missuppfatta två saker som jag sade i mitt inlägg. Dels påstod du att jag ville att vi skulle profilera oss med lägre taxor. Det var fel. Det jag påstod var att vi skulle kolla utanför kommungränserna vad andra kommuner har för form av taxesystem – omvärldsbevakning.

Dels lyckades du missförstå mig när du säger att vi vill minska självfinansieringen. Det var också fel. Det jag sade var att man kan räkna på intäkter och utgifter, det vill säga intäkter för tillsynen kontra utgifterna på överklagandeärendena och därmed se hur den här diskrepansen ser ut.

Det var det jag ville i mitt inlägg, men du ville uppenbarligen missförstå mig, och det tycker jag är en väldigt dålig debatteknik.

Anförande nr 86

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nej, jag har hederliga avsikter, och faktum är att jag faktiskt förstod det på det sättet. Men var det fel så ber jag om ursäkt, och det är bra att du i så fall korrigerar mig.

När det gäller hur det ser ut i omvärlden finns det när det gäller miljöbalkstaxan ett system som SKL har förordat, och det är att man mer delar in verksamheten i riskklasser. Det gör inte vi i Stockholm, för vi vill som sagt var ha ett system där vi tar ut den faktiska timpengen. När man har en riskklassificering finns det en risk för att det blir schablonbetalningar, men i vårt system är det så att de som sköter sig och har papperen i ordning, bra egenkontroller och bra koll på verksamheten får betala mindre än dem som inte sköter. Det tycker jag är bra.

*§ 17 Norra Djurgårdsstaden. Överenskommelse om exploatering inom detaljplanen Västra samt anläggande av sopsuganläggning i Hjorthagen
Genomförandebeslut 3
Framställan från exploateringsnämnden (utl. 2010:121)*

Anförande nr 87

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är inte första och absolut inte sista gången vi kommer att diskutera framväxten av den spännande Norra Djurgårdsstaden här. Vi har all anledning att vara stolta i Stockholm över det miljöprofilsområde som också har rönt så pass mycket internationell uppmärksamhet, inte minst i och med att Clinton Foundation har pekat ut och initierat det program där vi i Stockholms stad nu ingår med detta område.

Det vi ska prata om i dag är en del av det. Det är en detalj i sammanhanget, men det är ett genomförandebeslut som handlar om detaljplanen Västra inom Norra Djurgårdsstaden, där vi framför allt pratar om Hjorthagen.

Detta område är ett projekt som kommer att innebära att vi får en bra tillväxt av bostäder, blandade upplåtelseformer och även andra offentliga verksamheter som man tar höjd för nu. Från att vi nu kan ta det här beslutet i dag kommer vi att närma oss det faktum att det här området börjar byggas, och detta är ett område som vi som sagt ska vara väldigt stolta över.

I ärendet ingår också en sopsuganläggning som kommer att bli väldigt väsentlig och som nu ska in i projektet, vilket också föredragande borgarråd har nämnt. Det ska upphandlas en stationär anläggning så att man kan anpassa de fastigheter som nu förläggs till området till den.

I dagsläget står byggherrar på kö för att få bygga i Norra Djurgårdsstaden, och det är otroligt spännande att se vad som kommer att bli verklighet i en stad där utvecklingen har gått så ofantligt långt när det gäller fastigheter med olika energieffektiviseringssystem. Vi kommer att kunna se det här utvecklas under resans gång också.

Jag ska inte förlänga detta mer, fru ordförande. Jag är väldigt glad åt att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, och vi kommer som sagt att återkomma vartefter det här området växer fram ytterligare.

Anförande nr 88

M a r i a H a n n ä s (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Först undrar jag om det står fel i texten på sid. 91. Detaljplan Norra är överklagad hos regeringen, och det står att det väntas ett besked kvartal 1 2010. Kolla på det, andra stycket på sid. 91 om det ska vara så eller om jag inte har förstått rätt.

Vänsterpartiet tycker i alla fall att den här sopsugen i stället ska drivas i kommunal regi. Den ska ju byggas i kommunal regi – så står det i ärendet för dem som inte vet – men den ska drivas av byggherrarna. Det tycker vi inte.

Det område som vi pratar om ska vara ett miljöprofilsområde, och då tycker vi att parkeringstalet är för högt. Vi tycker att det ska vara så lågt som 0,2 till 0,3 ungefär, och när det gäller studentbostäder är vi nere på ett lägre tal. Vi brukar ha 0,1 på de flesta ställen.

Vi tycker inte heller att barnperspektivet är riktigt belyst. Det måste belysas när det gäller parker, men inte minst gäller detta förskolegårdar. När vi planerar områden för barn använder vi oss ofta av utslussningsfällor, och det tycker inte vi är aktuellt. I det här läget kommer förskolan att ha en gård mot baksidan, upp emot parken. När ärendet var uppe i stadsbyggnadsnämnden tyckte vi att det var en för liten gård. Vi var väldigt oroliga för att inte gården skulle vara tillräckligt stor, och det anfördes då att barnen ändå skulle ha den här parken att vara i. Men vi tyckte då att det inte var särskilt bra, eftersom väldigt små barn kanske inte går så långt, och därför borde man ha en bra gård. Det tycker vi fortfarande.

Sopsugen vill vi alltså ha i kommunal regi, och därför har vi vår reservation som huvudsakligen handlar om det. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 89

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det gällde frågeställningen kring parkeringstal och annat. Det här är ju ett relativt sett lågt parkeringstal. Vi har sett att det finns möjlighet att ha det just tack vare att vi ser till att det finns en spårbunden trafikpunkt utöver den tunnelbanelinje som finns. Parkeringstalet är därför en rimlig del av projektet.

Det som är så spännande här är också att vi från början kommer att kunna få laddstolpar och annat som förbereder för att de som vill ha och behöver bil också ska kunna använda elbil i området. Även där måste man ju tänka på framtida parkeringsmöjligheter. Har man elbil kan man inte påstå att det blir så värst stora avtryck i miljön, och då behöver man också kunna parkera.

Anförande nr 90

M a r i a H a n n ä s (V): När det gäller den spårbundna trafiken har vi försökt driva att det skulle vara en spårbunden trafik nedöver den väg som kommer att heta Erik Dahlbergsgatan. Men nu kommer det ju inte att bli så, om man läser det som har varit i olika ärenden, i pressen och så, utan spåren kommer att komma från det andra hållet. Det står att *eventuellt* ska spåret fortsätta från Ropsten till Östra station, så vi vet inte om det egentligen finns spår i det här området.

När det gäller det låga parkeringstalet är det viktigt att ha ett extremt lågt parkeringstal och verkligen se till att människor använder sig av kollektivtrafiken redan från början.

Anförande nr 91

E m i l i a H a g b e r g (MP): Ordförande, kommunfullmäktige! Att bo i en storstad som Stockholm gör det lätt att vara klimatsmart. Man kan leva utan bil, det

finns fjärrvärme, man kan samordna transporter och göra en massa andra smarta saker som inte funkar när man bor längre ifrån varandra.

Vi i Miljöpartiet vill att Stockholm ska vara ett föredöme och pådrivande när det gäller att utveckla klimatsmarta lösningar för bostäder. Därför tog vi också initiativ till att det här skulle vara ett nytt miljöprofilområde när vi var med och styrde 2002 till 2006 – ett Hammarby Sjöstad II.

Jag tror att det här kommer att bli ett fint och härligt område att bo i, och därför ställer vi oss också bakom de här bostadsplanerna till stor del. Men när det gäller miljöambitionerna ser det inte ut att bli så ambitiöst som ni gärna vill göra gällande. För att travestera sagan: Det bidde ingen miljöstadsdel, det bidde en tumme.

Jag kan inte låta bli att ta just Hammarby Sjöstad som exempel. När Hammarby Sjöstad planerades skulle det verkligen ligga i framkant när det gäller miljövänligt byggande. Men det är sedan länge omsprunget när det gäller till exempel energieffektivitet. Ambitionen om att sänka bilinnehavet i Hammarby Sjöstad och minska biltrafiken i stadsdelen sköt Alliansen i sank så fort ni kom till makten genom att inte använda just parkeringspolitiken som styrmedel längre.

Samma sak kommer att hända i Norra Djurgårdsstaden. Vi i Miljöpartiet vill att alla byggnader som byggs i Stockholms stad ska vara passivhusstandard redan nu. Men de krav som ni ställer på Norra Djurgårdsstaden är lägre än så. Ni vill inte ens ha passivhusstandard.

Att ha en parkeringsnorm på 0,5 i en miljöstadsdel är inte särskilt ambitiöst när bilinnehavet i innerstaden ligger på 0,5 och lägre än så i många stadsdelar. Det är bara att lägga sig på den nivå där bilinnehavet är i dag. För att det inte ska bli en tumme av det här får ni alltså rycka upp er lite.

Jag vill också lyfta upp det område av exploateringen som berör Hjorthagsparken som vi vill ska undantas. Det här är en viktig ekologisk spridningsväg som binder ihop norra och södra Djurgården, just de två delarna som miljöminister Carlgren har lyft upp som naturreservat. Vi vill undanta den delen från exploatering, förstärka de spridningsvägarna och se till att det blir naturreservat.

Med detta yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag!

Anförande nr 92

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är uppenbarligen en fantastiskt spännande tumme som Stockholm har att visa upp. Om man nu tar Hammarby Sjöstad som exempel – denna sjöstad som väl är byggd till två tredjedelar just nu; det är inte ens riktigt färdigt i Hammarby Sjöstad – där vi har internationella besök från världens alla hörn och där vi framför allt ska vara väldigt stolta över att länder som Kina, som är på väg upp att utvecklas och som vill både ta del av den behagliga livsstil som man då kan leva i en stad men också med tillväxt och annat och samtidigt ha ett miljöanpassat boende kommer till Hammarby Sjöstad och ser att här finns massor att hämta. Det ska vi vara stolta över.

I Norra Djurgårdsstaden finns ännu mer, och där har man lyft fram just energieffektiviseringen som en spjutspets att visa upp, och det ska vi vara stolta över.

Anförande nr 93

E m i l i a H a g b e r g (MP): Visst tar Norra Djurgårdsstaden några kliv framåt jämfört med Hammarby Sjöstad, och det är väldigt bra, men jag tycker att det finns goda förutsättningar att ta det ytterligare några steg. Passivhusnivån är inte längre spjutspetsteknik. Den skulle vi kunna använda på allt byggande i dag, och att därför lägga sig på en nivå strax över det är inte att vara spjutspets. Jag vidhåller det.

Det är dags att Stockholm börjar bygga plushus och hus som genererar mer energi än vad som går åt. Det skulle möjligen kunna kallas för ett miljöprofilsområde om man fick till sådana hus.

Anförande nr 94

M a r i a H a n n ä s (V): Helt kort: Jag kom på att jag inte fick något svar på min fråga om det stod rätt i ärendet. Det undrar jag fortfarande. Det är en petitesse, men...

Jag frågade om sid. 91. Det borde stå rätt i ett ärende. Nu står det att det ska komma beslut från regeringen kvartal 1 2010. Det måste vara fel, eller hur?

Anförande nr 95

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det ligger på regeringens bord, så det borde rimligtvis vara 2011. Men beslutet är ännu inte fattat av regeringen.

Anförande nr 96

M a r i a H a n n ä s (V): Det förstår jag, men då måste det väl ändras i ärendet eftersom det står fel. Det är så jag tänker.

*§ 18 Bromstens industriområde
Reviderat inriktningsbeslut (utl. 2010:122)*

Anförande nr 97

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Staden växer. Vi har just pratat om ett annat utvecklingsområde, men nu kommer vi till ett något mindre, och det är Bromstens industriområde där jag tror att alla är överens om att man kan bygga en hel del.

Ärendet kommer tillbaka i dag, därför att det har visat sig att man faktiskt kan bygga lite till. Det är positivt i sammanhanget. I praktiken kommer här att kunna byggas 1 500 lägenheter. Det som är det mest positiva utöver antalet bostäder är ju att vi får möjligheter att få en koppling mellan stadens delar. Det är det som är själva målet i översiktsplanen, att bygga bort en del barriärer. Här kan vi ha ett exempel på hur det ska gå till.

I praktiken är det 570 lägenheter och 18 radhus som kommer att omfattas av det som är just stadens mark, men vi har fler aktörer som äger mark i området och som också sammantaget kommer att kunna bidra till 1 500 lägenheter. Det är positivt att det är fler än vad som var uppe i det tidigare ärendet och att det är något bättre ekonomi i sammanhanget.

Det är ju så, för den som läser ärendet noga, att man ser att det finns en del siffror här som man också behöver argumentera för, och när vi har tittat över vad som är rimligt när det är ett ytterstadsområde av den här exploateringsbara marken där vi behöver marksanera, så är det rimligt att landa på de här siffrorna, vilket också påpekas i ärendet.

Fru ordförande! Jag tänker inte bli mer långrandig än så, för jag ser att det är några till som kanske har några frågor i ärendet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 98

M a r i a H a n n ä s (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vänsterpartiet är väldigt positiva till att bygga i det här området. Det är utmärkt på det sättet att det redan är hårdgjord mark i hela området. I stadsbyggnadsnämnden var alla partier väldigt överens om att det här är jättebra. Det förslag som också var på vårt bord då, som en engelsk stad med väldigt mycket grönt, ån som slingrar sig igenom och en stor fin park, var vi väldigt överens om i ärendet.

Sedan har det hänt lite saker. Bland annat var det uppe här i fullmäktige om att man skulle utöka exploateringsgraden. Vi tycker alltså att det är alldeles för lite hyresrätter i området. Det är ungefär 30 procent i området som ska bli hyresrätter, och vi vill alltså öka det till minst 50 procent. Man skulle också kunna prioritera bort radhusen för fler bostäder.

Vi tycker också att det är viktigt att småföretagarna inlemmas i området och att de som finns i dag kan vara kvar alternativt beredas plats i den företagsby som kommer att finnas eller någon annan plats i Bromma om det inte skulle gå.

Vi tycker också att det är viktigt att behålla den muralmålning som finns i området. Jag vet inte hur det gick med det ärendet, men det var mycket i pressen och mycket diskussioner om det med Kristina Alvendal. Jag kommer faktiskt inte riktigt ihåg hur Kristina till slut ställde sig. Jag har för mig att hon ändrade sig och tyckte att det var helt okej att behålla den på något sätt. Men det vore intressant om borgarrådet Larsson kanske kan ge ett svar på det. Jag vet inte om det går.

Som sagt var tycker vi att det här är ett jättebra område, och kollektivtrafiken är ganska bra i området. Vi har skrivit i vårt ärende att man skulle förbättra den, och det är möjligt att man skulle behöva göra det i den bakre delen av området, med busslinjer och så. Men vi har alltså pendeltåget vid Spånga station som ligger väldigt nära och med väldigt tät trafik. Det är ett väldigt bra område att exploatera.

Med detta yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 99

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag är ledsen, men jag kan faktiskt inte med kort varsel få fram ett svar när det gäller målningen. Jag ska se om jag under ärendets gång här i dag kan få fram något svar, för jag känner faktiskt inte till vad det landade i.

Det som jag tänkte replikera på och vill kommentera är frågan om andelen hyresrätter. Det är viktigt att konstatera att i det här området finns det anledning att göra stora investeringar i marksaneringar och annat som också drar iväg kostnaderna. Samtidigt har det uttryckts intresse för att bygga radhus i området. Nu är det inte bara radhus utan även flerfamiljshus. 1 500 lägenheter i området är ändå ganska mycket. Men det är viktigt att man faktiskt ser till ekonomin i projektet, och då gjorde vi denna avvägning och landade på ungefär 30 procent.

Anförande nr 100

M a r i a H a n n ä s (V): I det här fallet är vi för att det verkligen ska bli en mycket mer blandad bebyggelse. I området som helhet är det ju enormt mycket villor. Det är därför jätteviktigt att det blir bra bostäder i flerfamiljshus och en stor del hyresrätter. Det är vår bestämda uppfattning.

Anförande nr 101

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen. Det är inte någon stor reservation, utan vi vill i huvudsak godkänna ärendet som vi tycker är bra. I synnerhet när det i den senaste behandlingen tillkom 30 procent hyresrätter var vi ändå nöjda med det.

Det är heller inte särskilt ovanligt att vi reviderar exploateringsnämndens ärenden i kommunfullmäktige. Det gör vi rätt så ofta, och därför är det här ärendet inte heller ovanligt. Skillnaden är dock att ett tidigare detaljerat innehåll har blivit lite mer otydligt i det reviderade ärendet.

Givetvis är det väldigt svårt att prognostisera exakt när det gäller de stora projekten och de stora utvecklingsområden vi har i Stockholm, men jag måste ändå påpeka att den ständiga kritiken från revisorerna i staden har gällt exploateringsnämndens och exploateringskontorets dåliga prognossäkerhet. Jag tycker att det är lite trist att få dessa revisionspåpekanden år efter år i nämnden.

När vi nu ändå står och reviderar det här ärendet har vi en liten detalj som vi tycker är viktig när det gäller Bromstens industriområde, och det är att nämna det sociala kittet som idrotten och föreningslivet kan utgöra i ett sådant här område. Därför tycker vi att det är väldigt viktigt att diskutera hur det lilla klubbhuset som finns och som har byggts och förvaltats av Bromstens IK kan bevaras, eller hur vi gemensamt kan åstadkomma en fullgod ersättning för föreningen. Det framgår inte av de planer som finns. Det kan vara en detalj men en ack så viktig detalj.

Anförande nr 102

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Det är bra för Stockholm att Bromstens industriområde omvandlas till bostäder. Staden växer. Allt fler vill bo i Stockholm. Jag instämmer med borgarrådet Joakim Larsson när det gäller detta.

När vi går från grått till grönt ska vi göra det även när det gäller bostadsbyggandet. När vi går från ett gråområde ska det vara klimateffektiva bostäder. Jag kommer därför att yrka bifall till Miljöpartiets reservation som innebär att vi höjer ambitionerna vad gäller att bygga klimatsmart, att man ska använda sig av passivstandard eller till och med plushusstandard.

Ju fler vi blir desto högre blir också kraven på att vi bygger effektivt. Vi i Miljöpartiet föreslår därför att den föreslagna radhusbebyggelsen utgår för att i stället ge plats åt flerbostadshus. Vi vill heller inte slösa utrymme på för många parkeringsplatser. Parkeringsnormen bör därför sättas till 0,5 eller lägre i det reviderade inriktningsbeslutet för att ge utrymme för fler bostäder.

Tillgång och efterfrågan är en välkänd princip. Jag tycker att vi bör begränsa tillgången på parkeringsplatser i staden. Det är ett effektivt sätt att styra om till kollektivt resande i stället. En effektivt byggd stad blir därför en tätare stad, och det är bra för stockholmarna.

Klimat handlar om så mycket mer än prat. Därför hoppas jag att fullmäktige bifaller Miljöpartiets förslag till beslut, vilket innebär att Bromsten byggs energieffektivare och med en lägre parkeringsnorm. Passiv- eller plushusstandard hör framtiden till, och då krävs det att vi politiker i Stockholms stadshus tar det ansvaret.

Anförande nr 103

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu pratar vi om Bromsten. Det ligger inte mitt på Södermalm, utan nu pratar vi om Bromsten och att vi också tänker oss att det ska bli just en blandad stad. Människor med olika önskemål och olika bakgrund ska kunna bo där. Det ska vara möjligt för familjer att bo där och så vidare. Då är det viktigt att man också tar höjd för att faktiskt tillåta människor att delar av livet behöva den där bilen som du inte gillar, men kanske se till att vi samtidigt får låga trösklar för att leva miljömedvetet. Det är en sak, men vi kan liksom inte bygga staden med en vision om att den ska vara helt bilfri. Det är inte verklighetsanpassat, utan vi måste bygga en stad för stockholmarna och dem som flyttar hit. Det är vad vi gör bland annat här i Bromsten.

Anförande nr 104

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Det var inte heller vad Miljöpartiets reservation innebar. Vi föreslår inte att avskaffa parkeringsnormen i det här fallet eller att parkeringsnormen sätts till noll. Vi tillåter bilar i den här stadsdelen, men vi tycker att man ska höja ambitionen och prioritera bostäder framför fler parkeringsplatser.

Anförande nr 105

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Som ordförande i stadsdelsnämnden Spånga-Tensta är jag jätteglad för att det här ärendet har gått så långt. Det har tagit väldigt lång tid, men man kan säga så här att alla partier som verkar i Spånga-Tensta har varit väldigt angelägna om Bromstens industriområde. Bara för sju åtta år sedan tyckte man att det var helt omöjligt, just för att marken var så förorenad så det skulle kosta så mycket att sanera den. Men i takt med att det blev alltmer ont om mark blir det också mer lönsamt att sanera, och det är alla vi som bor i stadsdelen väldigt glada för.

Det här är ett utmärkt läge. Det ligger väldigt nära Spånga station, och det är ett bra tillskott och ökar överlevnadsmöjligheterna för det lilla centrum som finns i Spånga.

När det gäller hyresrätter kontra bostadsrätter, villor och radhus skulle jag vilja understryka att det i Bromsten finns en hel del hyreslägenheter. Det finns en hel del hyreslägenheter i Spånga också. Bara till för fem sex år sedan var huvuddelen av centrum hyreslägenheter, om än med privata värdar, men det kanske inte räknas?

Det som också är viktigt att understryka är att det är många ägare av Bromstens industriområde. Det är många småföretagare, och jag vet inte om det har skett någon förändring, men när jag var på det första mötet så sade man att det här inte ska exproprieras utan när man vill sälja sin mark så ska det finns en plan. Det är så klart viktigt att det finns andra områden där de här småföretagarna och industrierna kan finnas. Jag tror att det kan bli lite svårt, för den här industribyn kommer inte att vara så stor, men självklart är det viktigt att man hittar något. Vi har ju också utpekade områden inom staden som ska vara kvar som industriområden, bland annat Lunda som inte är så långt ifrån.

När det gäller målningen som ni frågade om vet jag att man från stadsbyggnadsnämnden har sagt att man ska titta på möjligheten att kunna flytta den och ha den någon annanstans om den inte kan vara kvar, eftersom det konstnärliga värdet är intressant och det är många som har yttrat sig om det. Själv måste jag erkänna att där den ligger just nu är det inte så många som tar sina promenader. Det är ett riktigt slumområde, så jag vet att de runt omkring väldigt gärna vill att det här ska bli någonting bra.

När det gäller Socialdemokraternas reservation om Bromstens idrottsklubb äger den ett hus med egen tomt. De är ordentliga markägare och har ett guldläge. Om de inte vill sälja sin tomt till kommunen, så behöver de ju inte det. Men om de vill det så är villorna i Bromsten ganska mycket värda, så jag tror inte att det är så synd om dem.

Jag yrkar bifall.

Anförande nr 106

M a r i a H a n n ä s (V): Det här med äldre byggnader i ett område där man ska bygga nytt tycker jag är intressant, och även om det är slummigt i ett område är det ju inte meningen att det ska vara det sedan, detta med tanke på det område där målningen finns. Man kan ju använda gamla byggnader, och jag vet att det faktiskt finns en del fina byggnader i området som förhoppningsvis är tänkta att bevaras.

När det gäller hyresrätter och bostadsrätter tänker jag på att på andra sidan spåret, norrut eller österut eller hur man nu ser på det, har det tagits beslut om ganska många bostadsrätter, så det finns ändå en blandning och vi tycker att alldeles oavsett om marken är dyr att göra ren så är det väldigt viktigt att det blir mycket hyresgäster, eftersom det är ett så himla bra kollektivtrafikläge. Det blir en väldigt bra boendemiljö.

Jag tror att vi generellt är väldigt överens om det här området. Jag vet inte som har sagt att man inte ska bygga det här området. Jag har till och med sagt att jag skulle kunna flytta dit, och nu har jag sagt det från talarstolen också.

Anförande nr 107

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag håller med dig om att det är viktigt med hyresrätter också, så jag tror att det vi är mer oeniga om i det här läget är väl hur många som behövs. Självklart ska det vara hyresrätter där också, men det jag menade är att 30 procent räcker. Vi har tagit beslut när det gäller Solhem i Spånga om en hel del bostadsrätter den senaste tiden, men det ursprungliga Spånga bestod till huvuddelen av hyresrätter.

Anförande nr 108

T e r e s L i n d b e r g (S): Jag begärde först ordet för att Ann-Katrin Åslund nämnde den här målningen. Om jag inte missminner mig var majoriteten i stadsbyggnadsnämnden väldigt tydlig med att den här målningen skulle rivas. Det var också väldigt tydligt i det beslut vi fattade i fullmäktige, och vad jag kan se är det ju inte någon omprövning av det beslutet här. Du får gärna informera mer om det pågår ett

sådant arbete som vare sig nämnd eller fullmäktige är informerade om. Det tycker jag i så fall vore jättebra.

När det gäller klubbhuset är dilemmat med det här ärendet att man faktiskt har varit inne och ritat på klubbhusets tomt. Det kommer upp nya hus där, och om detta finns faktiskt ingenting i ärendet. Det går inte att läsa. Där har vi problemet med det här ärendet: Det är väldigt otydligt, och man får inte riktigt svar på vad det handlar om. Då är det klart att de som är engagerade i idrottsföreningen blir jätteoroliga, men om ditt besked är att man inte kommer att röra den tomten så är det jättebra, och då tackar vi för det.

Anförande nr 109

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): När det gäller Bromstens idrottsklubb äger de den här tomten, och man kan inte göra någonting utan att de får ersättning för det. Vad jag vet så är huset ganska illa medfaret, så deras stora problem är väl egentligen renoveringen av huset. Det är väl det stora hotet.

När det gäller muralmålningen är det den information jag har fått hittills. Jag sitter ju inte i samma nämnd som Teres Lindberg. Det som är viktigt är väl att titta på om den över huvud taget är möjlig att renovera. Jag måste erkänna att för Spångabor har det här inte varit någon jättefråga. Man har inte hört någon som har nämnt det över huvud taget, men det betyder ju inte att den inte kan vara intressant ändå. Men i närsamhället har den här målningen över huvud taget aldrig nämnts, och jag är tämligen övertygad om att det inte heller är några lokala förmågor som har gjort den.

Anförande nr 110

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande, fullmäktigeväänner, väljare! Företagsby, blandade upplåtelseformer, park och entréstråk till Bällstaån som ses som en resurs – ljuv musik i Centerpartiets öron!

Bromstens industriområde kommer att bli ett attraktivt bostadsområde i västra Stockholm – ett levande område där människor kan bo och mötas i en trygg och trevlig miljö. Men tyvärr finns det partier här i salen som vill göra om samma misstag som gjordes på 1970-talet, nämligen att bygga stort och likriktat, där enfalden gör att vi känner oss otrygga, ihopsjasmade och osynliggjorda.

Centerpartiet gillar mångfald. Det gäller även byggande, och vi vill se blandade upplåtelseformer. Olika hus, olika höjd – mångfald. Och därför är radhusen i detta inriktningsbeslut av stor vikt. Människor ska inte bara bo i området. De ska leva och trivas i den spännande staden.

Det är också av betydelse att redan från början planera in både bostadsrätter och hyresrätter. Att 70 procent av lägenheterna ska vara bostadsrätter gör att vi får intäkter som möjligen kan gå till upprustning av Bällstaområdet. Att 70 procent av bostäderna är bostadsrätter betyder att fler människor äger sin lägenhet, och det betyder ökat ansvarstagande och ett starkare samhälle. Människor ska ha möjlighet att göra boendekarriär i sitt område. Människor ska ha möjlighet att äga sin bostad om man vill det.

Kollektivtrafiken i området är en tillgång men måste säkert ses över ytterligare så att den funkar åt andra håll än dem som redan finns. Ibland kan människor behöva köra och äga en bil, och i stället för att stoppa människor från att ha bil får vi hitta nya tekniska lösningar på hur parkeringar kommer till – under jord, i olika parkeringsautomater till exempel. Bilen är inte ond som sådan. Den ger människor frihet. Sedan handlar det om, precis som Centerpartiet jämt och ständigt anför, hur vi använder bilen och vilken typ av bil det är.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 111

M a r i a H a n n ä s (V): Jag brukar inte bli arg, men jag blev faktiskt lite arg nu, för jag tycker att det är oförskämt att prata om enfald när det gäller det här området och att det skulle finnas några partier som tycker att man ska bygga fult eller så.

Jag har ganska nyligen tittat på det kvalitetsprogram som finns för området, och i huvudsak är allting jättefint. Jag kan därför inte förstå att du kan säga att några partier tycker att det ska bli fult. Obegripligt!

Dessutom tycker vi i Vänsterpartiet och många med oss att det är väldigt viktigt att ha en bostadskarriär. Att få välja att bo i hyresrätt, att få fortsätta bo i hyresrätt och avsluta sitt liv i hyresrätt – det tycker vi är en underbar bostadskarriär!

Anförande nr 112

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Jag ber om ursäkt om du uppfattar mig som oförskämnd. Jag har inte sagt att några vill bygga fult. Det jag däremot sade var att man vill bygga likriktat. När man bygger likriktat och ungefär likadant och inte blandar upplåtelseformer och typer av hus känner man sig otrygg därför att det är alldeles för enformigt och enfaldigt.

Anförande nr 113

E m i l i a H a g b e r g (MP): Fru ordförande! Stadens yta är begränsad. Det måste vi alla vara överens om. Därför handlar det om att se till att man nyttjar den marken så väl som möjligt. Centerpartiet pratar gärna om skyskrapor just av det skälet, men i det här fallet är ni beredda att bygga radhus trots att det gör att man kan bygga färre bostäder i det här området än man skulle kunna göra annars. Vi i Miljöpartiet tycker att det är synd att man inte nyttjar chansen att få in fler bostäder här.

Dessutom har vi i vårt förslag till beslut en att-sats där vi säger att vi ska markanvisa i små områden till många byggherrar just för att öka mångfalden i området. När det här ärendet kommer tillbaka till exploateringsnämnden hoppas jag att Centerpartiet verkligen ser till att det inte blir ett par stora byggherrar som får exploatera hela området, utan att det går till många byggherrar. Man skulle kunna utlysa en markanvisningstävling på de här områdena med fler kriterier än bara priset. Det skulle kunna handla om kreativa bygglösningar och gärna miljökrav. Då kan vi få till stånd en mångfald och ett trevligt område.

Anförande nr 114

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Jag tänker inte lova något om vad som ska hända i exploateringsnämnden. Centerpartiet vill bygga på höjden för att rädda våra parker. Det är väl känt. Vi vill ha den täta, miljövänliga staden. Det är framför allt inne i staden, i city, vi behöver bygga skyskrapor för att vi ska kunna utnyttja kollektivtrafiken och så vidare. Men när det handlar om ytterområdena är det väldigt viktigt att bygga olika upplåtelseformer från början och att bygga varierat från början eftersom det ska bli en spännande och trevlig stad där människor känner sig trygga. Vi ska inte göra om misstagen från 70-talet med miljonprogrammen.

Anförande nr 115

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Fru ordförande, fullmäktige och Helen! Jag har bott nästan hela mitt liv i ytterstaden, och jag har aldrig varit otrygg i ytterstaden. Det handlar inte om husens höjd eller om radhus. Jag tycker att det är ett märkligt resonemang.

Från början var det här ärendet enfald. Det var bara bostadsrätter. Det reviderade fullmäktige under den förra mandatperioden så att det också blir hyresrätter. Du säger att man får intäkter när man bygger bostadsrätter. Ska jag förstå ditt resonemang så att vi inte får några intäkter av att bygga hyresrätter? Mig veterligen får vi långsiktiga intäkter eftersom fastighetsägaren betalar tomtgäld och hyra till oss. Dessa pengar kan vi använda till något annat.

Anförande nr 116

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Det är klart att vi får intäkter, men det ser ut på ett annat sätt. Centerpartiet skulle egentligen vilja se ett helt annat system med mjuka marknadshyror, men det går vi inte in på nu.

Det handlar om ytterstaden och om man känner sig trygg eller inte. Jag har också bott i ytterstaden. Jag bor i förorten Bromma, och jag har bott i Norsborg utanför Botkyrka. Det som gör att man känner sig otrygg handlar om människorna och om de är starka eller inte, men det handlar också om hur det ser ut. Om alla hus är likadana blir det väldigt opersonligt. Det blir väldigt enformigt, och man kan inte skilja ut dem från mängden. Det blir ingen variation i höjd och så vidare. Därför är det av stor betydelse att de här radhusen kommer till stånd i kombination med vackra flerfamiljshus.

Anförande nr 117

T e r e s L i n d b e r g (S): Det känns som om det här ärendet väcker fler frågor än det ger svar. Det kom lite plötsligt från Folkpartiet att den här muralmålningen ska bevaras. Det är klart att man blir lite fundersam. Vi hade en väldigt intensiv debatt om den här onda graffitiväggen, som jag tror att man kallade den. Den var kanske inte ond, men det var det fulaste och det mest hemska som fanns. Men både stadsbyggnadskontoret och de invånare som har varit inblandade i programarbetet tyckte att den skulle bevaras. Nu säger Folkpartiet här att den minsann ska tas om hand. Det var inte något besked som vi fick då, utan den skulle rivs – och därmed basta. Det var majoritetens bestämda inställning. Jag undrar vad det egentligen är

som gäller här. Vad är det för arbete som pågår som tydligen ingen annan vet något om?

När det gäller BIK-huset känns det lite anmärkningsvärt att höra att det minsann inte ska röras och att det kommer att få vara kvar. Men de facto är man i det ärende som vi i dag har på bordet inne och tullar på deras tomt. Vad är det som händer här egentligen? Föreningen hör av sig är jätteorolig för att kommunstyrelsen behandlar ett ärende där man är inne och tullar på deras tomt. Jag undrar vad det är som pågår här.

Jag har ytterligare en fråga. Jag hade inte tänkt väcka den, men när jag är här uppe känns det angeläget att ta upp den. Jag minns flera debatter och diskussioner under valrörelsen om de moderata löftena om hur många studentbostäder man skulle bygga. Var det inte så, Joakim, att en väldigt stor andel av de studentbostäder ni skulle prestera skulle ligga just här i Bromsten? Jag minns särskilt en lista som du visade mig när jag inte trodde på dina siffror när vi hade en debatt på Stockholms universitet. Min tredje fråga är: Vad är det egentligen som händer med studentbostäderna? Kommer det att bli studentbostäder här? Varför står det då inte i ärendet?

Anförande nr 118

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag sitter inte i din nämnd, Teres, men när det gäller målningen kan jag tala om att jag vet att den ska flyttas. Jag kan inte svara på vart, men den kommer att flyttas. Det vet jag.

Sedan gällde det villan som någon byggde åt Bromstens idrottsklubb på 30-talet. I det här ärendet finns deras hus över huvud taget inte med. Jag förstår att de är oroliga. Jag har pratat med dem i det första skedet. Om man har sagt att man inte ska expropriera där finns det ingen anledning för dem att vara oroliga. De är husägare. De äger ett hus och en tomt som ligger precis på gränsen till Bromstens idrottsplats. Det viktiga för oss har varit att se till att också idrottsplatsen finns kvar samtidigt som man bygger de här radhusen.

Jag skulle också vilja lägga till att den stora debatten om radhus handlar om tolv radhus.

Anförande nr 119

T e r e s L i n d b e r g (S): Jag får tacka för de fall framåt som majoriteten har gjort när det gäller målningen. Jag tycker att det är jättebra om man tar hand om den även om jag tror att den hade kunnat stå kvar och vara en viktig del av nutidshistorien i stadsdelen.

Om Ann-Katrin Åslund hade tittat i ärendet hade hon sett att man faktiskt är inne och tullar på BIK-husets tomt på ritningarna som finns med i ärendet. Du kan själv bläddra fram och titta på dem. Därför är det ett problem, och många människor känner oro. Det var medlemmarna själva som byggde det. Jag har jättestor respekt för att de är oroliga. Vi får tacka för beskedet om det verkligen är så att huset kommer att få stå kvar.

Anförande nr 120

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det gällde frågan om studentlägenheter. Det finns en hel del mark i området som inte ägs av staden. I de fallet där studentpaketet har tagit upp Bromstens område handlar det just om mark som ägs av ett företag som vill bygga 1 400 eller 1 500 studentlägenheter, om jag minns rätt, i området. Det är precis de lägenheterna som jag talade om i valrörelsen. Där har vi inte bara pekat med hela handen och sagt: Hurra, varsågod och bygg! Utan man har kommit ganska långt, men det är en del tid kvar innan ärendet i praktiken är redo för detaljplan. Detta är en del av det paket som är presenterat. De kommer också att ligga ganska nära den väg som går intill området. Det här kommer att bli ett väldigt bra komplement med studentlägenheter där man också får ett relativt sett bra kollektivtrafiknära läge för studenterna. Det här blir utmärkt.

Anförande nr 121

T e r e s L i n d b e r g (S): Då har jag väldigt svårt att se hur du ska kunna uppfylla ditt löfte om 1 500 studentlägenheter i Bromsten om bara 30 procent ska vara hyresrätter. Håller du på att lanserar en ny idé om både radhus och bostadsrätter för studenter?

Anförande nr 122

M a r i a H a n n ä s (V): Jag har kommit på en bra idé. Vi gör hyresrätter i radhusen. Det vore väl bra?

Eftersom man inte får replik på kontrarepliken vill jag säga att Bromsten varken är enfaldigt eller likriktat. Jag tror inte att någon tycker att det ska bli det eller att det kommer att bli det. Det är faktiskt huvudsakligen ett väldigt bra planerat område. Det är bra med olika höjder på husen. Det behöver inte vara radhus för det. Det är olika höjder på husen även i förslaget. Det kommer att bli väldigt bra med den här parken. Skillnaden mellan Vänsterpartiet och Centerpartiet är att vi inte vill bygga skyskrapor i varenda buske. Det är skillnaden.

Anförande nr 123

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Här ska inte byggas skyskrapor i varenda buske, men vi kan väl börja med att bygga skyskrapor i alla fall. Vissa beslut är fattade. Jag säger återigen att radhusen är viktiga för att man ska få möjlighet att bo i olika typer av hus. Flerfamiljshus är inte den enda lösningen. Det är en jätteviktig lösning, men andra vill bo i radhus och någon vill bo i villa. Som har anförts här tidigare finns det många villor i området. Det finns också redan radhus och flerfamiljshus. Det förslag som man lägger fram nu passar bra in i sammanhanget.

Anförande nr 124

M a r i a H a n n ä s (V): Vi är övertygade om att Bromsten kommer att bli ett väldigt bra område att bo i. Det kommer att bli väldigt fint om man bygger som förslaget ser ut, nämligen utan radhus.

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tycker att diskussionen förlängs helt i onödan. Det blir väldigt tråkigt att debattera ärenden där vi i stort sett är överens om att vi ska bygga och få, som någon sade, ett grått område att utvecklas till ett kärnfullt stadsutvecklingsområde. I det här fallet handlar det om 1 500 lägenheter. Då säger Teres Lindberg att detta med studentlägenheterna måste vara ett falskt löfte. Det här ärendet handlar inte om studentlägenheter, Teres Lindberg.

Det ärende som fanns med i studentpaketet handlade om en markbit som någon annan äger och där man vill bygga studentlägenheter. Vårt ärende i dag handlar inte om detta. Med studentlägenheterna kommer vi att få ytterligare 1 500, om det nu var den siffran, lägenheter i området som är vikta för studenter. Området håller på att utvecklas till ett väldigt stort område. Det är någonting som är positivt, för det behöver vi.

Vi kan inte göra om alla ärenden till att omfatta alla frågor som den här staden hanterar. Då skulle vi prata om studentlägenheterna i andra delar av området också. Så kan vi inte hålla på. Ärendet handlar om dessa 1 500 lägenheter där staden har en viss andel på stadens mark. Det är någonting som jag har uppfattat att vi är ganska överens om. Lägg därtill det som sker runt området.

Anförande nr 126

T e r e s L i n d b e r g (S): Joakim Larsson försöker uppenbarligen att förminska det här. Jag tycker faktiskt att det är ganska anmärkningsvärt att ansvarigt borgarråd både föregående mandatperiod och denna mandatperiod, tyvärr, fläskar på med uppenbarligen oseriösa vallöften och sedan står här och låter som om det inte spelar någon roll. Det du gör i det här ärendet är att du omöjliggör det du lovade i valrörelsen. Jag tycker att det är anmärkningsvärt.

Anförande nr 127

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tycker faktiskt att Teres Lindberg ska läsa ärendet. Lägg det bredvid det andra ärendet. Då ser du att det är någonting helt annat vi talar om, Teres Lindberg. Du får gå en bit för att hitta de där studentlägenheterna. Vi äger inte ens det området. Blanda inte ihop korten! De 1 500 lägenheter som ska bli studentlägenheter är en del i ett studentpaket där vi har pekat exakt var de ska ligga, hur de ska finansieras och vem som ska bygga. Det är något helt annat. Låt oss återkomma och diskutera studentlägenheter. Vi kommer att leverera det. Det här ärendet är något helt annat.

§ 20 Uppföljning av budget 2010 – Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2010

Kommunstyrelsen: Uppdrag att ta fram policy för sponsring i skolan

Kommunstyrelsen: Uppdrag att utveckla ett administrativt stödsystem för avtalsförvaltning

Trafik- och renhållningsnämnden: Upphandling av elenergi för trafikkontorets elförbrukning

Stadsbyggnadsnämnden: Arvode för ordförande i byggnadsdelegerade

Idrottsnämnden: Upprustning och modernisering av Stadion 2010

Miljö- och hälsoskyddsnämnden: Stockholms vattenprogram – lägesrapport till kommunfullmäktige

Äldrenämnden: Förändringar av nuvarande avgiftssystem inom äldreomsorgen

Äldrenämnden: Uppföljning av ramavtal om enstaka platser, stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst i kommunal regi och privat regi samt ledsagning och avlösning enligt LSS och SoL 2009

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden: Förändringar i avgiftssystemet inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (utl. 2010:124)

Anförande nr 128

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Fru ordförande! Jag tänker inte hålla något längre inledningsanförande om Tertialrapport 2. Det verkar vara några andra som vill ha ett ord med i laget också. Detta är ett halvårsbokslut som ska anmälas till kommunfullmäktige.

Det är viktigt att komma ihåg att ett sådant här ärende inte enbart handlar om pengar, utan det handlar också om den uppföljning av stadens mål som vi har. Det handlar om fullmäktiges tre övergripande mål och om de 14 mål som fullmäktige slår fast. Som sammanfattning kan man säga att måluppfyllelsen är god. Sedan är det alltid så att det finns saker som behöver bli bättre och som ännu inte har nått fram till de mål som kommunfullmäktige har ställt upp. Därför är det också viktigt att vi har den här typen av avstämning. Vi kan konstatera att vi i staden nu har ett betydligt tydligare system för uppföljning jämfört med för några år sedan. Det innebär att vi i sådana här ärenden inte bara pratar om pengarna, även om det är viktigt nog, utan också pratar om måluppfyllelsen, om hur vi realiserar de beslut som fullmäktige har fattat och om hur vi klarar kvaliteten i verksamheten. Det är ändå det som är nyckeln.

Vi har också en prognos för stadens resultat här. I denna prognos räknar vi med ett överskott på nästan 2,1 miljarder. Det är en ansenlig summa. Bakgrunden till detta är

att tillväxten har förbättrats väsentligt, vilket gör att skatteintäkterna ökar med över 700 miljoner mer än vad någon av oss vågade räkna med när vi gjorde budgeten i oktober förra året.

Det förtjänar också att framhållas att nämnderna har en mycket god budgethållning över lag. Det har inte heller alltid varit fallet i staden. Under många år tillbaka i tiden hade stadsdelsnämndssektorn betydande problem med detta. Det var legio att finansborgarråden presenterade stora underskott i den sektorn. Så har vi det inte i dag. Det är en styrka. Man kan värna verksamheterna och det som är viktigt på ett mycket bättre sätt om man inte har underskott som ska täckas. Då kan vi verkligen använda pengarna på rätt sätt.

Fru ordförande! Med dessa ord vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 129

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Vi kanske inte behöver ha en ny budgetdebatt i dag. Det här är ett ärende där man buntar ihop många viktiga frågor på en gång. Det blir lite självuppfyllande. Om man själv sätter upp målen, som majoriteten gör, är det väldigt lätt att konstatera att man har uppfyllt de målen. Sedan finns det kanske en massa andra saker i kommunen som inte är uppfyllda. Man säger att kvaliteten i alla verksamheter ska utvecklas och förbättras. Sedan säger man: Ja, det målet är uppfyllt. Jag tror att det finns ganska många i staden som inte tycker att kvaliteten har förbättrats så mycket. Man kan till exempel nämna förskolan.

Det är ganska svårt att polemisera mot detta, men jag tycker att man kan säga att det finns en del saker som inte borde ingå i det här ärendet. Det gäller till exempel det här med avgiftssystemet inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen. Vi tycker att det är så pass viktiga frågor som rör så många stockholmare att de skulle behandlas i egna ärenden så att man fick möjlighet att diskutera och sätta sig in i just det. Som det är nu ska det bara åka med in i det här ärendet. Det tycker vi känns fel. Vi yrkar att detta ska behandlas för sig i egna ärenden.

Det mål man inte har uppfyllt är att staden ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv. Det beror bland annat på att stockholmarna är något mindre nöjda med detta än vad de var förra året, men det beror också på att man har ett ganska dåligt överskott i stadsdelarna. Det är 12 ½ miljon i överskott av de väldigt små pengar man har till kultur och föreningsliv. Där tror jag att det finns väldigt många verksamheter som man de kunde satsa de pengarna på. Det finns stora brister. Det är inget självändamål att ha ett överskott i kommunal verksamhet. Däremot är det viktigt att ha så bra kommunal verksamhet som möjligt och använda pengarna så bra man kan. Men det verkar som om majoriteten tycker att man ska sträva efter att få ett överskott och samla på hög. Det ligger redan ganska mycket i den där högen. Staden har en stor förmögenhet. Det vore bättre om man såg till att fylla de stora behov som invånarna har.

Sedan saknas några perspektiv, till exempel jämställdhet. Det finns inte något genusperspektiv alls bland de här indikatorerna. Barnperspektivet saknas. Man har ingen barnbilaga som vi tidigare hade här i staden. Den är avskaffad. Det vore

intressant att se om de här indikatorerna uppfylls ur barnens perspektiv. Det gäller till exempel förskola, stadsbyggnad och fritidsverksamhet. Har detta uppfyllts sett ur Stockholms barns perspektiv? Det tror vi faktiskt inte.

Det finns många sätt att göra en sådan här rapport. Ni har satt upp målen, och ni har rapporterat att de är uppfyllda. Vi ser att det finns enorma brister i den här staden som man skulle ha kunnat använda de här pengarna till.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 130

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Den här tertialrapporten visar att Stockholm har en stabil ekonomi och att staden går med ett stort överskott. Det är självklart glädjande, och det är framför allt ett tecken på att Sverige håller på att lyftas ur den ekonomiska kris som har drabbat oss och många andra länder under flera års tid.

Men det här överskottet gör det också svårare att motivera de prioriteringar som majoriteten har gjort i sin budget. Man tar till exempel ut ett överskott, ett överuttag, från koncernen år efter år och urholkar stadens kassakista. Det är svårt att motivera när staden samtidigt går med överskott. Det blir svårare att försvara de hårda besparingar som har gjorts och som har försämrat servicen för många stockholmare. Det är framför allt de mest utsatta i vår stad som har fått betala för majoritetens nedskärningar. När staden går med ett sådant stort överskott är det svårare att förklara varför man inte vågar göra satsningar på att minska barngrupperna i förskolan, ge våra förskolebarn bättre förutsättning att till exempel få tillgång till pedagogiska verktyg och så vidare. Det är någonting som vi i Miljöpartiet har förordat i vårt budgetförslag men som vi saknar i majoritetens.

Vi förstår inte heller varför man inte avsätter mer resurser till exempel till missbruksvård, så att missbrukare får den vård de behöver för att bli kvitt sitt missbruk, vilket de också har laglig rätt till. Det är också ett inslag i Miljöpartiets budget. Varför inte satsa på barn- och ungdomsvården i staden för att kunna stödja de mest utsatta i den uppväxande generationen? Hur kan man med ett sådant överskott försvara att hälften av stadens socialsekreterare inte anser sig ha resurser nog att klara ens de krav som lagen ställer på dem?

Det är Miljöpartiets syn att ökade resurser och ökat överskott också ger ett ökat ansvar för staden att ta hand om de allra svagaste i vårt samhälle. Vi beklagar att den synen inte tycks delas av majoriteten.

Fru ordförande! Det här ärendet innehåller också ett antal rapporter som jag skulle vilja kommentera under min återstående talartid. En sådan rapport handlar om andelen ekologiska livsmedel som visar sig ligga långt under stadens eget mål och också långt under det nationella inriktningsmålet. 11 procent ekologisk mat ger betyget underkänt, Sten Nordin. Majoriteten har uppenbarligen, trots den debatt som har varit, inte insett behovet av lokalproducerad, näringsrik, ekologisk mat till våra barn och gamla. Det är någonting som Miljöpartiet verkligen beklagar. Vi ser att det finns ett stort behov av att få bättre mat i skola, barnomsorg och äldreomsorg.

Den lägesrapport som finns för vattenprogrammet visar väldigt tydligt på värdet av att ha ett strategiskt vattenarbete. Det har gett renare och mer tillgängliga sjöar och vattendrag i Stockholm. Men det finns ingen anledning för majoriteten att slå sig till ro med detta och, som man gör nu, skjuta många viktiga åtgärder på framtiden helt i onödan. Vi anser att programmet i stället bör ses över så att man får fler åtgärder för att mycket snabbare kunna återställa miljön och den ekologiska balansen i våra sjöar och vattendrag.

Vi saknar också att man inte arbetar mer strategiskt med framkomlighet för kollektivtrafiken. I texten verkar det som om det bara är bilarna ska ha framkomlighet. Vi ser att stadens bussar, till exempel stombusslinjerna, inte alls har den framkomlighet de behöver för att kunna leverera till medborgarna. Därför tycker vi att man borde prioritera att bygga bort hinder och få bort felparkerade bilar.

Fru ordförande! Med detta vill jag yrka bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 131

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Fru ordförande! Det är inte av sidovörnad mot oppositionen som jag nu inte ger mig in i en debatt om alla ämnesområden som finns här, för då skulle vi få anslå två dagar också till tertialrapporten. Det är väl naturligt att partierna redovisar sin ståndpunkt här på olika sätt och att vi återkommer sedan i sakdiskussioner.

Men det fanns en sak här som jag tycker är viktig att kommentera. Det gäller det som Per Bolund tog upp om koncernuttaget. Nu har vi haft överskott några år, men staden har nog inte riktigt vant sig vid att detta sker så pass kraftfullt som det har gjort nu. Jag kan hålla med att om att nu 2010 känns det rätt onödigt att ha det här koncernuttaget även om pengarna inte försvinner, utan vi kommer att använda dem till goda saker på annat sätt. Det kommer vi att återkomma till i bokslutet. År 2011 lägger vi om detta så att vi fattar ett slutgiltigt beslut om koncernuttaget först i Tertialrapport 2 för att då se om vi verkligen behöver använda det.

Anförande nr 132

Borgarrådet **B o l u n d** (MP): Fru ordförande! Då skulle vi kanske kunna få en snabb respons på om man anser att det kommer att behövas ett koncernuttag eller inte med anledning av det här stora överskottet. Under en viss tid under en lågkonjunktur kan man självfallet göra ett uttag från kapitalet. Vår kritik är att detta har fortsatt år efter år och att vi inte har sett någon tendens till att det skulle sluta. Det här är ett sätt för majoriteten att kunna leva gott och genomföra reformer utan att behöva finansiera dem. Man tar av de resurser som stockholmare under generationer har tjänat ihop och som också framtida stockholmare har lika stor rätt till som vi har. Vi tycker att ska man genomföra reformer som man inte klarar av att finansiera är det inte ett bra sätt ta av vårt gemensamma kapital. Det är inte ett hållbart sätt att finansiera en budget i Stockholms stad.

Anförande nr 133

R e b e c c a A d a m i (MP): Jag vill ta fasta på barnperspektivet, som jag tycker saknas i majoritetens rapport. Vi i Miljöpartiet tar genomgående upp barnperspektivet i vår budget och i våra uppföljningar. Våra satsningar är långsiktiga och hållbara, där utveckling innefattar social utveckling. Det är inte alltid mätbart i ekonomiska vinsttermer, men det blir ingen utveckling utan respekt för mänskliga rättigheter. När ni utvärderar era så kallade satsningar ska ni vara särskilt aktsamma med begrepp som god budgethållning och kostnadseffektivisering. Vi i Miljöpartiet kommer särskilt att följa upp verksamheten och verkligheten bakom dessa ord så att det inte ser ut som det bland annat gör i Blackeberg och Vällingby där familjemottagningar har omorganiserats bort när stadsdelsnämnder inte har fått ökade resurser till sina verksamheter.

De sociala frågor som finns under socialnämnden är inte frågor om välgörenhet, som jag har sagt tidigare, där god budgethållning alltid är ansvarsfullt, utan det handlar om att respektera mänskliga rättigheter för alla i Stockholm genom återinvesteringar av skattepengar för människors utveckling och inte för storföretagens aktievinster som till exempel Volvo. Sverige har ratificerat barnkonventionen, och det betyder att vi har åtagit oss att tillämpa barnets rätt. Detta ska synas i uppföljningen av hur ni har använt det allmännas resurser i staden.

Sten Nordin tar upp rätten till bostad i sina synpunkter på den här rapporten. Det välkomnar Miljöpartiet som anser att hemlöshet i första hand är ett bostadspolitiskt problem. Men här hade er problemformulering kring hemlöshet behövt vidgas eftersom era satsningar hittills inte har lett till att hemlösheten har minskat. Skatteverket visade vilka som tog ut högst löner och vinster förra året. Det var fastighetsägare och bank-vd:ar. Det är alltså banker som inte har gett lån till fattiga familjer och fastighetsägare som inte har hyrt ut lägenheter till fattiga familjer. Den valfrihet som ni hyllar i rapporten har främst gällt frihet att köpa bostad, och priset ligger väl ungefär på 1 miljon kronor i Stockholms stad.

Hur kommer barn- och ungdomsperspektivet in i den här utvärderingen av era satsningar? Hur många barn i fattiga familjer har gynnats av era satsningar? Hur många unga har gynnats av era satsningar?

Vi i Miljöpartiet kommer som sagt att följa upp era satsningar, nuvarande och framtida, på bostäder med ett grönt och hållbart tänk och ett likarättstänk.

Med detta yrkar jag bifall till MP:s förslag.

Anförande nr 134

K a r i n R å g s j ö (V): Det har varit en tyst majoritet i dag. Ordförande, ledamöter, medier! Staden går bra. Det tycker vi också är roligt. Samtidigt undrar jag lite över det överskott på 37 miljoner som finns i social- och arbetsmarknadsnämnden. Hade vi tillsammans drivit en klädbutik hade jag gjort vågen. Det måste jag säga. Det hade varit kul med en liten vinst på 37 miljoner. Men nu är det så att vi jobbar med de mest utsatta i staden. Då kan jag inte låta bli att undra hur det kommer sig att pengarna inte har gått ut till de mest utsatta i den här staden. Det har varit nedskärningar på ledsagarservice, Maria Ungdom och enheten

för hemlösa i denna nämnd. Det har tickat på, och nu står vi här med ett överskott. Det är lite speciellt. Det är många av oss som tycker det. Vi har en väldigt svag social infrastruktur i Stockholm för närvarande. Det förstår ni kanske om ni tittar ut och ser antalet hemlösa, som har minskat marginellt, och ett ökat drogberoende. Det finns ett antal sociala frågor som tickar på där ute, och de börjar märkas väldigt tydligt.

Jag ska också gå in lite på de indikatorer som jag tycker är lite svepande. Jag jobbar också med indikatorer i mitt arbete. Målet att tillhandahålla ändamålsenliga insatser för hemlösa uppfylles helt. De indikatorer som heter kvalitet och brukarnas inställning skulle vi behöva titta lite mer på. Med den här typen av indikatorer och svar blir det lite svajigt.

Jag återkommer till hemlösheten. Man har ju anammat en modell som vi också tycker är intressant. Det gäller housing first. Man ska veta att antalet hemlösa har minskat ytterst marginellt. Det här är en fråga som vi äger tillsammans, men minskningen är inte tillräcklig. Jag tycker att det är ett problem att antalet unga hemlösa har ökat med 16 procent sedan 2008. De här pengarna kanske skulle laddas in i den typen av verksamhet. Inspirationen för arbetet med just housing first kommer från New York. Där är det väldigt många som slås ut. För att minska hemlösheten krävs en bostadspolitik i Stockholm som gynnar allmännyttan, och den politiken har inte funnits i New York, utan där är allmännyttan så kallad social housing som leder till en mycket kraftig bostadssegregation.

Med de orden vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets reservation och återigen säga att de 37 miljoner som gått rakt in i kassakistan i Stockholm skulle ha behövts någon helt annanstans.

Anförande nr 135

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Majoriteten må vara tyst, men nu fungerar i alla fall replikknapparna så att man ta en replik. Jag vill tacka Karin Rågsjö för det hon för fram. Som du mycket väl vet har det här överskottet att göra ett antal faktorer som egentligen har med arbetsmarknadssidan att göra. Det har med sfi och ensamkommande flyktingbarn att göra. Det handlar framför allt om något som vi också ska lyfta fram, nämligen att den ekonomiska utvecklingen i Stockholm har varit betydligt bättre än vad man först trodde. Det har också att göra med det överskott vi ser. Trots den finansiella krisen har vi fått ökade skatteintäkter till Stockholm, och det ekonomiska biståndet har inte nått de nivåer som man först trodde.

Därför skiljer sig Stockholm från resten av landet. Vi ser inte en ökning av antalet barn som växer upp i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd, vilket man ser på många andra håll i Sverige, utan vi ser en minskning. Det är samma sak med hemlösheten. Vi lever upp till den tak-över-huvudet-garanti som vi har satt upp. Vi jobbar successivt med att minska hemlösheten. På fyra år har antalet hemlösa minskat med 250 personer i Stockholm. Det är någonting som går i rätt riktning.

Anförande nr 136

K a r i n R å g s j ö (V): I början av det här året skar ni ned med 60 miljoner, Anna. Det var ganska hårda nedskärningar inom social- och arbetsmarknadsnämnden. Jag tycker att den styrande majoriteten borde ha haft lite mer koll på de här pengarna. Vi har haft en väldigt hög arbetslöshet i ungdomsgruppen. Om pengar till unga människor kommer så här sent tycker jag att det är en felladdning i systemet. Jag tycker att det är sorgligt att dessa 37 miljoner går tillbaka samtidigt som det finns mycket stora behov. Det är jättebra att hemlösheten minskar, men det är ändå marginellt. Vi ligger runt 3 000. Jag skulle vilja se ett fastare grepp om den här frågan. Det säger jag igen. Det är någonting som alla partier borde sätta sig ned och fundera på och göra någonting åt. Det vore trist om man efter de här fyra åren stod med samma resultat, 3 000 hemlösa igen. Ökningen av antalet unga hemlösa, det vill säga 16 procents ökning på två år, visar att man går åt fel håll. Pengarna behövs för de mest utsatta. De ska inte gå tillbaka.

Anförande nr 137

M a t t i a s E r i c s o n (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare och andra! Förskolan i Stockholm har ett väldigt viktigt pedagogiskt uppdrag. Det är att lägga grunden för trygga och säkra barn som sedan ska fortsätta att bygga upp vårt samhälle. Det är sorgligt att det mål om 18 barn i grupperna som vi har satt upp inte kommer att uppfyllas. Barngruppernas storlek är avgörande för barnens trygghet och utveckling. För många barn i barngrupperna gör förskolan till en tillsynsverksamhet i stället för en pedagogisk verksamhet. Det är förstås lite lustigt, om än kanske lite fantasilöst, att anledningen till att målet om antalet barn inte uppnås är att antalet barn ökar. Vad skulle det annars vara?

Framtiden för Stockholms barn lär inte bli bättre när ni får styra och uppmuntrar till allt fler privata förskolor. Jag har själv ett barn i förskolan, tro det eller ej i en privat sådan. Jag bestämmer inte allt hemma. Det betyder att jag har sett och hört den privata förskoleverksamheten inifrån. Jag har suttit på möten med ägarna som berättar hur sorgligt det är att det inte går att få ekonomi i verksamheten om man inte har mer än 18 barn i varje grupp. Jag tror på denna sorg på riktigt. Det är sorgligt att man bygger upp ett system där det faktiskt är omöjligt att uppnå det mål om 18 barn som vi här sätter upp. Om det inte går att uppnå målet i den kommunala förskolan, vilket visar sig här i tertialrapporten, och det inte går att göra det i de vinstdrivande förskolorna, vem ska då klara det?

På min sons förskola livnär sig i praktiken två personer till som inte finns i verksamheten, nämligen ägarna. Det är två personer som skulle ha kunnat få betalt för att finnas i verksamheten. Då hade man kanske kunnat uppnå målet om 18 barn. Det är naivt att tro att vinstdrivande företag inte ska plocka ut vinst. Vi vet ju från till exempel Kulturkrabaten att vinsten från att halvera fruktutgången och att uppmana föräldrarna att gå med i Friluftsförbundet för att gå på deras verksamhet under skoldagen inte gick tillbaka till bättre verksamhet i förskolans regi. Det är svårt att se hur det ska bli mindre barngrupper i de större koncernerna där vinsten går till att köpa upp andra företag och verksamheter.

Det är svårt att se att framtidens stockholmsbarn kommer att få gå i grupper med mindre än 18 barn. Vi riskerar att få en förvaringsskola i stället för den pedagogiska verksamhet som Stockholms barn faktiskt behöver.

Anförande nr 138

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Med den argumentationen är det väldigt konstigt att ungefär 80 procent av barnen i våra kommunala förskolor går i grupper som håller sig inom 14 respektive 18 barn. Att det faktiskt går att ta ut vinst i en del förskolor är väl också ett exempel på att går utmärkt bra att hålla barngruppernas storlek om man vill det.

Stockholms problem, och det är naturligtvis ett kärt problem, är att det blir så enormt många fler barn hela tiden. I T 2:an kan man se ganska tydligt att det finns ett samband mellan de stadsdelar som har för många grupper som är för stora och väldigt många fler barn. I de stadsdelar där trycket nu minskar, till exempel Södermalm, minskar också antalet grupper som är för stora.

Jag har lite svårt att förstå varför du vill ha dina barn i denna förskola om den nu är så förskräcklig.

Anförande nr 139

M a t t i a s E r i c s o n (V): Nu var jag som drog in lille Vincent i det här. Hur vi tänker kring honom kanske inte är en fråga för auditoriet, även om man kan undra ibland. Faktum är fortfarande att ni inte uppnår målen i den kommunala verksamheten. Ni uppnår inte målen för hur många barn det ska vara i varje barngrupp. Varför gör ni inte det? Nu får jag ju inte ställa frågor. Vad ska jag göra då? Jaja, jag har rätt.

Anförande nr 140

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag ska också klaga på Tertialrapport 2.

Ordförande, fullmäktige! Sten Nordin talar om att KF:s mål i hög grad är uppfyllda. Det går inte att ta miste på hans belåtenhet, men det är högeralliansens mål man pratar om. Det är långt ifrån alla som sitter här i fullmäktige som har ställt sig bakom de mål som högeralliansen har satt upp. Högeralliansens belåtenhet med resultatet är som det kurdiska ordspråket som säger: Rävns svans är också rävns vittne. Därmed har jag sagt det också.

Ordförande, fullmäktige! Bostäder debatterades flitigt i förra veckan när vi hade KF-möte. Man har fortsatt att ombilda. De största förlorarna på den här fortsatta utbildningspolicyn som högeralliansen har är inte svåra se. Det är de hemlösa som får det svårare och svårare att få ett hyreskontrakt. Det är ungdomar som mot sin vilja tvingas att bo hemma därför att deras föräldrar inte kan köpa dyra bostadsrätter åt dem.

Ordförande! Även om minnet ibland är ganska kort kan nog alla minnas hur man lät bli att snöröja så att damelitklubbarna i Stockholm skulle kunna bedriva sin verksamhet. Avgiftshöjningarna har gjort att intäkterna till idrottsanläggningarna minskar. Dessutom exkluderar man en hel del grupper som har svårt att besöka till exempel badanläggningar.

Jag vill också säga några ord om äldreomsorgen. Som ni vet har Socialstyrelsen granskat demensvården i Stockholm och i andra delar av Sverige. Tyvärr är inte Stockholm undantagen när det gäller demensvård där man låser avdelningar och där det inte finns tillsyn eller bemanning.

Har man så låga ambitioner som högeralliansen är det klart att det blir plus i kassakistan i en tid då tillväxten är över 6 procent, men de här pengarna hade kunnat göra mer nytta för medborgarna i den här staden.

Anförande nr 141

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Bamse brukar säga: Är man stark måste man vara snäll. Men när man läser den här T 2:an och när man hör Sten Nordin i debatten får man intrycket av att man säger: Är man stark ska man vara nöjd. Den enorma volymen pengar som uppstår i överskott i kommunens kassa kan vägas mot de behov som finns i den andra ändan, nämligen bland medborgarna. Då infinner sig en fråga: Ska verkligen en kommun gå med stora överskott när så många människor far illa?

Stockholm är en kluven stad. Man kan glädjas åt att vi har en ökande lönesumma, att vi har en befolkningstillväxt och att staden som sådan växer, men man måste också se att andelen låginkomsttagare och andelen arbetslösa i Stockholm är höga och att de också växer. När det kommer till arbetslösheten har vi en dramatisk utveckling i denna tid när vi kan stoltsera med att pengar strömmar in. Ungdomar får svårare att få jobb. Det säger mig att Stockholm inte alls bara är på väg åt rätt håll, utan Stockholm behöver också göra saker för att möta de ungdomar som, mitt i den här tillväxten, har svårt att komma ut på arbetsmarknaden. Från oktober förra året till oktober i år har ungdomsarbetslösheten ökat med 4,3 procent. Antalet långtidsarbetslösa ungdomarna har från oktober förra året till oktober i år ökat med 40,5 procent. Det har skett samtidigt som Moderaterna slår sig för bröstet för en växande ekonomi.

Vi kan också läsa om i T 2:an hur jobbtorgen arbetar med att försöka få ut personer, aspiranter som de kallas, på arbetsmarknaden. Men sanningen är den att jobbtorgen inte har tillräckligt med verktyg för att hjälpa till. Bara en fjärdedel av dem som har kommit in i jobbtorgens verksamhet har kommit i arbete eller utbildning. Resten går runt i systemet och vädjar till kommunen om hjälp, men kommunen har ingenting att bidra med annat än att skriva ned vilka fantastiska vinster man har åstadkommit den senaste budgetperioden.

Vår politik hade i stället varit att ge jobbtorgen verktyg, fler utbildningsplatser, fler typer av anställningsformer och framför allt satsningar på ungdomar och satsningar att få bort långtidsarbetslösheten. Är man stark måste man vara snäll, inte nöjd, Sten Nordin.

Anförande nr 142

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det stämmer inte att långtidsarbetslösheten ökar. Kurvorna har faktiskt vänt. Även bland ungdomar är långtidsarbetslösheten på väg nedåt. Vi är inte nöjda i den delen, men det är faktiskt på väg åt rätt håll. Vi ser det också i form av att antalet aspiranter på jobbtorgen minskar. Vi har fortfarande utmaningar på det här området, men det fortsätter inte uppåt, utan det har vänt. Kurvan är på väg nedåt.

Anförande nr 143

Borgarrådet R u d i n (S): Det blir ännu värre om man i det läge som jag beskriver dessutom inte erkänner att den här ökningen har skett. Då har ni både sagt att ni har stora vinster i kommunen som ni inte tänker använda och att ni inte ser dem som har blivit arbetslösa under den senaste perioden. Arbetsförmedlingen rapporterar att i åldersgruppen 18–24 år har arbetslösheten ökat med 4,3 procent från oktober förra året till oktober i år. Långtidsarbetslösheten har, som jag sade, ökat med 40,5 procent. Jag önskar att jag hade haft en bild att visa, men den här kurvan är i ökande. Den är inte alls i minskande som borgarrådet Hamilton påstår.

Jag upprepar att kommunens ambitionsnivå på det här området är för låg. Jag tror att man måste bli bättre på att ta del av de här siffrorna. Det är inga procent som går arbetslösa, utan det är människor av kött och blod och ungdomar som far väldigt illa.

Anförande nr 144

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Det här blir en liten repris på förra veckans 48 timmars budgetdebatt. Ni vet ungefär vad jag tycker, och jag förstått att ni är lite lagom intresserade av det. Men jag måste ändå ställa en fråga när ni låter så här nöjda. Om ekonomin är så bra, om allt går så bra och ni är så nöjda måste jag fråga: Var det allt? Var det bra så? Vi ser ju att i 13 av 14 stadsdelar är barngrupperna i förskolan för stora. I en del stadsdelar är varannan grupp för stor enligt era egna mått. Är ni verkligen nöjda med det?

Vi läser om Linnea, tre år, i Hammarby Sjöstad som stått 26 månader i kö för en förskoleplats och som hoppas och önskar men inte vågar tro att tomten ska komma med en plats i år. Är det så vi ska ha det nu? Ledsen, tjejen, du bor i det borgerliga Stockholm. What you pay is what you get.

Vi vet att skolresultaten sjunker igen och att skillnaden mellan olika skolor ökar. Är ni nöjda med att uppväxtvillkoren dikteras av postadressen? Ser ni inga problem med att ni år efter år skär i skolan och upprepar mantrat att pengar inte löser några problem? Det är för övrigt en närmast världsunik teori i ekonomin. Hur kan ni vara så här nöjda? Går det på fullt allvar att hävda ens för sig själv att antalet barn som lever i relativt fattigdom ökar år för år, men Tertialrapport 2 ser bra ut, så det gör ingenting?

Ordförande, fullmäktige! Det känns ganska tydligt att det är två bilder som står mot varandra. Å ena sidan är det budget i balans, uppnådda mål och en nöjd majoritet och å andra sidan är det växande grupper i förskolan, sjunkande resultat i skolan och en

ökande barnfattigdom. Det är bara att välja. Är det kartan eller verkligheten man är intresserad av.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 145

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Till Roger Mogert måste jag säga: Du kan bättre än att hålla samma anförande gång på gång. Nu har det blivit väldigt mycket av detta eländes, eländes elände. Det finns två bilder i det avseendet. Det finns en bild som är eländes, eländes elände, som vi hör här, och en annan bild som är något mer nyanserad. Vi vill verkligen inte alltid utstråla att vi är nöjda med allting. Utan vi kommer tvärtom med en rad förändringsförslag och lägger krav på oss själva att det ska förbättras. För ett par månader sedan fick stockholmarna ta ställning till de här två bilderna och landade närmast på vår bild.

Samtidigt har ni också bytt strategi nu. I budgetdebatten förra veckan red ni till attack mot mig om att ekonomin inte var så bra, att ekonomin var undergrävd och i oordning. Nu skickar gruppledaren upp sina två borgarrådskolleger för att säga att det är alldeles för mycket pengar som ligger på hög och inte används. Ni får bestämma er hur ni ska ha det.

Anförande nr 146

Borgarrådet M o g e r t (S): Det går inte att tolka det på annat sätt än att ni faktiskt är nöjda. Jag förstår det så att du säger att det inte ens stämmer när jag säger att barngrupperna ökar, att barnfattigdomen ökar och att skolan går dåligt. Ni är nöjda. Jag är lite förvånad över det. Det kan bli tråkiga fyra år.

Anförande nr 147

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata lite grann om det nya avgiftssystemet i äldreomsorgen. Det är ett otroligt komplext och svåröverskådligt förslag med en massa krångliga uträkningar. Syftet är självfallet vällovligt med någon typ av millimeterrättvisa i livets alla skeden. Men oavsett det tycker vi att det är oerhört viktigt att man utvärderar det här förslaget efter kanske ett år. I mycket komplexa system behövs det inte så mycket ändringar för att det ska bli helt andra effekter än vad man har tänkt sig.

Vi ska också komma ihåg att pensionärer i dag har en väldigt knapp ekonomi. Det är kanske många som inte har tänkt på det, men när man hamnar på ett äldreboende kommer man egentligen att ha det dyraste boendet i hela sitt liv. Bankerna säger att boendet bör kosta ungefär 25 procent av inkomsten. De som köper bostadsrätt i Stockholms innerstad är nog beredda på att man får satsa en bit över hälften av inkomsten på boendet. Men för pensionärer på till exempel gruppboenden är det 80–90 procent som går till boendet och omsorgen där, och då är inte mediciner, hårvård, fotvård, handvård eller lite satsningar på sig själv inräknade.

Därför anser vi att det är oerhört viktigt att man gör en utvärdering. Den lilla skärv som kan bli över är också till för de äldres livskvalitet, att till exempel kunna åka och

hälsa på sina släktingar och komma ut från äldreboendet lite då och då. Det finns också en problematik i kommunen att stadsdelsförvaltningarna inte är så jättebra på att betala ersättningar för matkostnader för de äldre. Äldreboendet berättar att man inte beställer mat för de äldre om de är på en utflykt, men stadsdelsförvaltningarna säger att de inte har fått detta. Det är väldigt knepigt. Vad gör anhöriga när de hamnar i en sådan situation där den ena säger att man har skrivit av pengar och den andra inte har gjort det? Alla dessa små krångligheter för de äldre leder till att man knaprar ytterligare på deras ekonomi.

Därför är det oerhört viktigt att man gör en ordentlig utvärdering efter ett år. Då får man se om man behöver göra olika typer av korrigeringar. De äldre tillhör inte dem som har den starkaste ekonomin i staden.

Anförande nr 148

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har läst samma artikel i Dagens Nyheter som Roger Mogert om Linnea som önskar sig en förskoleplats av jultomten. Hennes mamma berättar att hon ofta hittar sin dotter stående i fönstret där hon tittar ut på barnen som leker på förskolan utanför. Hon pratar nästan varje dag om att hon vill börja på förskolan. Trots 26 månaders kötid har hon inte erbjudits en plats. När tidningen kontaktade handläggaren på Södermalms stadsdelsnämnd blev svaret att Linnea inte har en chans i världen med sin korta kötid på 26 månader.

Linnea är tyvärr inte ensam. På Södermalm är det ytterligare ett 20-tal barn som inte har fått plats på förskolan inom garantitiden. Jag tycker att det är ganska allvarligt. Jag håller på en hel del fackligt också, och rent arbetsrättsligt att det inte något skäl till frånvaro att inte ha barnomsorgen ordnad. De flesta arbetsgivare är väl ganska generösa, men drar man det till sin spets kan man faktiskt bli av med sin anställning.

Samtidigt vet vi att förskolorna är knökfulla. Barngruppernas storlek ökar. 1 av 14 stadsdelsnämnder klarar de mål som fullmäktige har satt upp för barngruppernas storlek. Förskolan får väl ändå anses som en av de kommunala kärnverksamheterna. Där lever ni varken upp till garantin eller till de mål som fullmäktige har satt upp för verksamheten. Jag tycker att det är anmärkningsvärt.

Linneas mamma skulle vilja veta hur lång tid våra kommunpolitiker anser att en liten tjej ska vänta innan hon får en förskoleplats i sitt närområde samt hur lång restid per dag för hämtning och lämning de anser som rimligt. Jag bollar över den frågan till majoriteten.

Anförande nr 149

Borgarrådet E d h o l m (FP): Man har rätt till förskoleplats inom tre fyra månader i Stockholm. Däremot kan man inte välja exakt vilken förskola man vill gå i och vara helt säker på att man får in sitt barn där. Man kan dock göra så att man accepterar en förskoleplats i avvaktan på att man får det som kanske är det första alternativet. Vår barnomsorgskö fungerar ju på så sätt att man kan stå kvar i den om man till exempel får sitt tredje- eller fjärdehandsval. Då kan man ha kvar sin kötid och sin köplats till det som var förstahandsalternativet.

Så nog finns det förskoleplatser alltid men kanske inte just precis den som man bor granne med. Men så har det heller aldrig någonsin varit i Stockholms stad.

När det gäller de 20 barn som Jari pratade om var det i januari i år som Södermalm som enda stadsdelsnämnd inte lyckades uppfylla barnomsorgsgarantin,

Anförande nr 150

J a r i V i s s h e d (S): Vad bra att det var i januari. Men det är fortfarande så att det hon har velat ha inte enbart är den plats som är utanför hennes fönster, utan vad jag har förstått är det här situationen på hela Södermalm. Om hon nu skulle vilja ha en plats på Södermalm får hon vänta. I bästa fall får hon en plats i augusti nästa år.

Det här är ändå en av de kommunala kärnverksamheterna, men nu är det väldigt många som får köra runt med sina barn till förskolor som ligger väldigt långt bort. Hon hade själv erbjudits Kista som ett alternativ. Men barn ska också bygga upp ett socialt liv, och det gör man ju i sitt bostadsområde där man sedan kanske kommer att gå i skolan med dem man lär känna på förskolan.

Bifall till det socialdemokratiska förslaget!

Anförande nr 151

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har läst T2. Det var intressant för mig som nybörjare. Jag har noterat några saker. Politik handlar faktiskt om att man ska välja och styra saker utifrån sina värderingar. Stockholm är ju politiskt styrt. Det är den högsta församlingen. Ni borgerliga i majoriteten har era värderingar, och vi socialdemokrater har andra värderingar.

Jag tänkte lite på det här med värderingarna och har tittat specifikt på det som har med funktionshindre eller människor med funktionsnedsättningar att göra.

Återigen vill jag påpeka att vi allihop säger att Stockholm ska vara i världsklass. Jag räknade inte, men det var säkert flera hundra gånger som ordet "världsklass" dök upp under budgetdebatten. Och det är ju bra. Vi har ju beslutat att vi ska vara bäst i världen på tillgänglighet. Det har både röd och blå majoritet i den här församlingen beslutat om: Det ska vara en stad för alla och inte bara för några. Alla ska med, inte bara några stycken.

Det senaste beslutet om det var 2004. Sedan dess har ni haft ansvaret för att fylla det här målet med innehåll. Vi är fortfarande inte världsbäst, och det är bara en månad kvar nu, så det är lite brådis.

Två andra honnörssord som finns i den borgerliga förkunnelsen är valfrihet och kvalitet. Det är två bra ord. Jag tycker att det är jättebra med valfrihet. Det är jättebra om man kan välja mellan dålig och bra service, mellan olika former av pedagogik och så där, men om hela valet handlar om det är privat drivet eller offentligt drivet vet jag inte om det egentligen ökar någon valfrihet. Det ser jag inte alls. Dessutom är det så att det kommunala alternativet i stort sett brukar försvinna när ni är i farten.

Kvalitet utgår jag från att alla är överens om. Det är klart att det ska vara kvalitet i de verksamheter som kommunen bedriver, vare sig man bedriver det själv eller har någon privat utförare som gör det. Kvalitet är väldigt bra.

Något annat som ni på senare år har tagit åt er som kom från oss från början är principen om arbetslinjen. Det är en väldigt bra princip, men vad jag har fattat av er arbetslinje är det egentligen ingen arbetslinje utan handlar om att öka arbetskraftsutbudet. På engelska heter det supply side economics, och det uppnår man genom att försämlra trygghetssystemen och se till att det är mindre trygghet för folk. Man piskar ut folk i jobb. Det är det det går ut på. Det är det som är supply side economics – ingenting annat.

I den andra ändan har man morötter, det vill säga mer bidrag och mer förmåner åt dem som driver företag. De ska väl då förhoppningsvis anställa dem man har piskat ut.

Det här är några generella principer. Vi socialdemokrater tycker naturligtvis att det vore bra om det blev det antal gruppboheter som man har tänkt sig för året, 100 stycken, inte drygt 50 som det framgår av tertialrapporten. Vi tycker naturligtvis också att det är väldigt bra att några nämnder skärper sig och har lite högre ambition för den här verksamheten.

Avslutningsvis vill jag säga att ni ju har beslutat er för att öka maxavgiften för yngre funktionshindrade som har hemtjänst, särskilt boende, korttidsboende eller daglig verksamhet. Där har maxavgiften ökat med 1 000 spänn i månaden. Ska jag tolka det i ljuset av arbetslinjen? Ska de piskas ut på arbetsmarknaden? I så fall är min fråga: Vilka områden hade ni specifikt tänkt er, och vad gör den borgerliga majoriteten för att se till att de som är utpiskade nu ska få några jobb?

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 152

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag vill tacka Kaj så mycket för att han än en gång lyfter upp de viktiga frågorna om tillgänglighet.

Jag tror att vi delar målsättningen om att göra Stockholm mer tillgängligt och att vi alla kan enas om att Stockholm ska utvecklas till en stad i världsklass men att också våra verktyg kan skilja sig åt i det arbetet.

Mycket positivt har hänt under de här åren. Vi har under tio års tid satsat över 1 miljard på att förbättra tillgängligheten. Det kommer nu stora satsningar även i årets budget. I dag träffade jag de funktionsnedsättningsinspektörer som är ute i verksamheterna, och de säger att mycket bra har hänt, men vi har fortfarande utmaningar kvar. Det kan exempelvis handla om arbetsmarknadsinsatser för unga funktionsnedsatta, för vår arbetslinje gäller alla och särskilt dem som har lite större hinder att ta sig ut på arbetsmarknaden.

Där ska vi jobba aktivt, inte bara i år utan många år framöver för att fler ska kunna få en trygghet i ett arbete, men också för att Stockholm ska bli mer tillgängligt för alla.

Anförande nr 153

K a j N o r d q u i s t (S): Det är jättebra om vi kan samarbeta om det där, och det finns en bra verksamhet i landstinget kring detta som jag motionsvägen tänkte göra Anna König Jerlmyr uppmärksam på.

Jag tänkte bara avsluta den här linjen med att ni höjde maxavgiften. Ni inför också en annan princip, att om man nu har gjort något misstag på de kapitalinkomster som man eventuellt kan ha gjort så får man inte kvitta dem. Det är också märkligt, för det är ju det som man alltid får om man har företag. Nu får man inte det som enskild yngre funktionshindrad, trots att man har kunnat det till nu. Jag tycker att det var ett bra system, även om det var lite positiv särbehandling.

Anförande nr 154

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Det här är förvisso ingen budgetdebatt som man ska upprepa. Det är kul med lite nya argument.

Det här är både tertialrapport 2 och ett delårsbokslut, ett delårsbokslut som slutade den 31 augusti. Om man som jag har suttit och lyssnat här hela tiden kan man bli lite förvånad när man hör de här eländesbeskrivningarna. Om man lyssnar på oppositionen finns det egentligen inte någonting som är bra i den här staden, och då är det ju lite konstigt att vi blev omvalda. Det är lite märkligt.

Att slå sig för bröstet och säga att man är bra kan jag inte påstå att någon på vår sida har gjort. Det är viktigt att man följer upp de mål man har satt upp. Det är klart att ni kanske skulle ha satt upp andra mål – eller är det så klart egentligen, om vi påstår att vi jobbar för stockholmarnas bästa? 14 specifika inriktningsmål hade vi. 11 uppfylldes helt och de 3 övriga delvis. På jobbtorgen som ni har skällt så mycket på var faktiskt andelen aspiranter som var självförsörjande 80 procent. Vårt mål var 75 procent. De som är beroende av ekonomiskt bistånd ligger också klart bättre än målet.

Förskolan har vi hört massor om från andra sidan, och det är också en eländesbeskrivning. Det blir särskilt intressant när det är den verksamhet som brukarna är allra mest nöjda med.

Detta betyder inte på något sätt att man kan slå sig till ro. Barngrupperna är i många stadsdelar för stora, och det beror inte på pengar. Det beror på brist på mark. Det är väldigt roligt att det föds så mycket barn i Stockholm, men det går fort och många flyttar in. USK:s undersökningar håller inte alltid.

Jag tycker också att det är lite kul att ni står här och ondgör er över att det finns 2 miljarder över. Då tänker jag så här: Förra veckan ville ni höja skatten med 60 öre, och det vill ni fortfarande. Vi ska försvara koncernuttag, men ni tycker att det är rätt när vi har 2 miljarder att fortfarande höja skatten med 60 öre. Och så tänker jag så här: Ni tycker inte att det ska vara skillnad på bostadsadressen, var man bor och så, men det verkar som om det är lite skillnad på bostadsadressen när det gäller Socialdemokraterna beroende på om man är verksam i kommunen eller i landstinget. Här vill man höja skatten med 60 öre, men det vill man tydligen inte i landstinget.

Anförande nr 155

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Sten Nordin nämnde också att de minsann har blivit omvalda. Det är klart att väljarna gjorde omval av er, men jag är helt övertygad om att valresultatet hade sett annorlunda ut om kommunala frågor hade varit i fokus lika mycket som de förtjänade. Tyvärr blev kommunala frågor åtminstone i Stockholm överskuggade av rikspolitiken och riksfrågor.

Ordförande, fullmäktige! Högeralliansen brukar med Moderaterna i spetsen, slå sig för bröstet och säga att de minsann är nya moderater och så, samtidigt som vi titt som tätt hör och ser att den politik som Margaret Thatcher stod för på 80-talet fortfarande gäller här. Jag tror, ordförande, att Margaret Thatcher med sin demens i dag skulle vara väldigt missnöjd med demensvården i Stockholm!

Anförande nr 156

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Man vet inte om man ska skratta eller gråta. Det jag kan konstatera är att Mehdi tycker att stockholmarna är för dumma i huvudet för att förstå att de ska rösta på oppositionen.

Anförande nr 157

Borgarrådet R u d i n (S): Min huvudsakliga kritik av er politik är att ni bedriver en avrustningspolitik. Ni har för låg ambition, och när ni får överskott i er ekonomi så är ni nöjda, trots att så många stockholmare har behov av kommunens stöd för olika funktioner som staden tidigare har ställt upp med.

Jag nämnde de arbetslösa, med fokus på ungdomsarbetslösheten. Ni svarar med egna siffror och säger att det inte är någon ökning av ungdomsarbetslösheten, trots att Arbetsförmedlingens säger samma sak som vi.

Jag tog upp jobbtorgen som ett exempel på en god ambition som vi var överens om när det gäller att satsa på slussningen på arbetsmarknaden. På en väl fungerande arbetsmarknad ska det vara lätt att få jobb när man är arbetslös. Där skriver ni själva i T2:an att man inte når målet när det gäller antalet aspiranter som man har satt upp. Däremot gick bara 26,6 procent av aspiranterna till jobb eller studier under den andra tertialen 2010 – och Ann-Katrin Åslund står här och säger att hon är nöjd!

Det är bedrövtligt! Det är en avrustningspolitik ni bedriver, och att jiddra med andra siffror hjälper inte någon av dessa! Jag säger bara: Höj ambitionerna och stå upp för de mål ni själva satt upp i er egen politik!

Anförande nr 158

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Om Tomas Rudin hade lyssnat och inte skrikit hade han hört att jag inte sade att vi var nöjda och slår oss för bröstet. Jag säger att vi har uppnått en stor del av målen, men vi kan inte slå oss till ro. Vi måste fortsätta.

Till skillnad från Tomas Rudin är jag ganska ödmjuk, men jag vill också påminna om att när det gällde införandet av jobbtorgen var ni kraftigt emot det.

Anförande nr 159

R e b e c c a A d a m i (MP): Ann-Katrin Åslund frågade hur det kommer sig att vi har en sådan negativ och snedvriden verklighetssyn, men jag skulle vilja påminna om, och det vet ni också, att tidningarna som vi får majoriteten av nyheterna från faktiskt är högerägda, så det är också en viss bild av verkligheten som visas.

Jag vill också säga att en av anledningarna till att ni blev omvalda är att folk har litat på att ni skulle stödja småföretagare, men jag vill faktiskt bjuda hem er som sitter här på te i Bredäng och Skärholmen så att ni kan förklara för dem där varför ni sålde ut Skärholmens centrum till storföretagare, vilket har slagit ut otaliga småföretagare i Skärholmens centrum. Det är väldigt många som är missnöjda där just nu.

Anförande nr 160

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag noterar att Vänsterpartiet säger att stockholmarna inte riktigt förstår att det är tre olika val, och du säger att det är mediernas fel att det inte är fler som har röstat på oppositionen. Det verkar klart att människor inte kan tänka själva i er värld, men det kan man i min värld.

När det gäller småföretagarna för vi en aktiv småföretagarpolitik. Rebecca Adami tar upp Boulton, och då vill jag bara påstå, utan att gå in i den diskussionen igen, att Boulton ju var sålt innan valrörelsen, så det kan inte ha kommit som någon överraskning.

Anförande nr 161

M å n s A l m q v i s t (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte ta upp någonting om ett av de beslut som finns i ärendet här, och det gäller uppdraget att ta fram en policy för sponsring inom skolverksamheten.

Det här var ett uppdrag som föranleddes av att Skolverket och Sveriges kommuner och landsting bland annat tog fram en vägledning för hur kommuner ska kunna jobba med att kunna ta fram en policy för sponsring.

Förslaget som nu läggs fram besvaras med vad som anförs i tjänsteutlåtandet, och jag har suttit och försökt förstå tänket i detta tjänsteutlåtande. Vad är det som anförs där? Dels sägs att den här framtagna vägledningen från Skolverket, Konsumentverket och Sveriges kommuner och landsting kan funka som stöd för en skolledare på en enskild skola, men när man läser vägledningen är en bärande princip där att syftet är att man ska kunna ha en gemensam princip för skolverksamheten i en hel kommun. Det är en principiell fråga att ett sådant beslut bör tas av fullmäktige.

Det är vad som står där, och om man inte tycker att vi ska ha någon policy så kan man säga det rent ut, tycker jag. Men om alla ska ha varsin policy är det ju inte någon policy värd namnet.

Det sägs också i tjänsteutlåtandet att det inte finns någon efterfrågan från skolorna om en övergripande policy. Så kan det vara, men jag tror att som skolborgarråd måste man väl ha någon egen ambition? Om man inte efterfrågar det själv så kan det

vara en åsikt man har, men man kan inte bara bolla över det och säga att det inte finns någon efterfrågan om en gemensam policy och då tar vi inte det.

Man säger också att sponsring har förekommit länge inom gymnasie- och grundskolan. Det är sant, men det gör inte ämnet mindre problematiskt. Jag tror att sponsring är en viktig del, men sponsring har förekommit till exempel inom vidareutbildning av läkare under väldigt lång tid, och det har inte gjort det oproblematiskt. Därför tror jag att vi skulle ha mycket att vinna på att anta en sådan här policy. Det är därför synd att man inte tar chansen.

Det sägs vidare i tjänsteutlåtandet att en stadsövergripande policy skulle innebära att redan upparbetade rutiner på olika skolor skulle ändras. Det är också sant, men om en policy ska ha en verkan måste det ju förändra någonting. När jag läser det här får jag alltså intrycket att man egentligen inte vill ha någon policy och att man inte tycker att den här frågan är så viktig. Då tycker jag att det är bättre att man säger det än att vara för att man ska ha lokala policier på varje skola och inte anta någon central sådan, därför att det skulle innebära att saker och ting måste förändras. Det har i alla fall jag uppfattat som principen med en policy.

Anförande nr 162

Borgarrådet L a r s s o n (M): Medan majsckyllingen gled ned lyssnade jag på debatten och konstaterade att Christopher Ödmann hade en del frågor kring just avgiftssystemet.

Det vi gör med förändringen av avgiftssystemet är att försöka anpassa det för att få en mer rättssäker hantering, men sedan är det också fråga om att stadens intäkter i praktiken minskar med 12 miljoner om det här genomförs i den skala som anges i stadsledningskontorets ärende. Detta kommer i praktiken att innebära att de allra flesta får samma eller en minskad kostnad. Det finns några som kommer att få en högre kostnad med den tillämpning som man nu förespråkar, men man har också sagt att man måste ta ett visst utrymme för att försöka se till att det implementeras korrekt och riktigt och med viss försiktighet när det sker stora förändringar. De allra flesta får dock en minskad kostnad eller samma.

Det som föredragande borgarrådet Sten Nordin har sagt också i sina synpunkter på ärendet är just att vi ska följa upp det redan efter sex månader.

Anförande nr 163

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag kanske var otydlig i min replik till Ann-Katrin Åslund. Jag har inte dumförklarat väljarkåren i Stockholm. Jag vill ta avstånd från det som hon lade över på mig när hon hävdade att jag hade sagt att de inte har förstått vad de väljer. Det vill jag ta avstånd ifrån. Jag har inte sagt så.

Att rikspolitiken exponeras i större utsträckning än kommunala frågor till exempel i Stockholm är ett känt faktum. Det är problematiskt när nya moderater tonar ned sin ultranylberala politik på riksnivå samtidigt som de i den här församlingen säger att allt som går att sälja ska säljas och att allt som inte är myndighetsutövning ska privatiseras och konkurrensutsättas. Det är problematiskt att man på riksnivå

uppfattar dem som nya moderater. De förmedlar en image av att vara det nya arbetarpartiet. Snart tror jag att de kommer att säga att de är det nya vänsterpartiet också, vad vet jag.

Ordförande, fullmäktige! Vissa av Moderaternas företrädare hyllar fortfarande en av nyliberalismens praktiska utövare, Margaret Thatcher. Det är ett känt faktum att hennes politik fortfarande inspirerar framför allt Moderaterna men även övriga partier. Samtidigt kan vi konstatera att bemanningen på demensvården är dålig, vilket Socialstyrelsen har konstaterat. Man låser avdelningar. Det finns ingen personal. När man låser och går därifrån får man bara hoppas att det inte händer patienterna någonting.

Det var det jag försökte säga.

Anförande nr 164

Borgarrådet E d h o l m (FP): Mehdi Oguzsoy tyckte att det var ett problem att valrörelsen inte speglades tillräckligt i medierna när det gäller den lokala delen. Det är klart att om man tror att valrörelsen ska avgöras av att man jämför sig med Storbritannien på 1980-talet tror jag att det möjligen ännu längre bort från väljarna här i Stockholm.

Jag tror kanske att det skulle vara bra för Vänsterpartiet och Mehdi Oguzsoy om man tonade ned det mer marxistiska arvet i sitt parti om man vill ha fler röster.

Anförande nr 165

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag betackar mig för Lotta Edholms råd angående vad Vänsterpartiet ska göra. Den dagen Lotta Edholm bestämmer innehållet i vår politik kommer jag inte längre att vara med i partiet.

Jag anser fortfarande att det är problematiskt att Moderaterna på riksnivå ger en bild av sig själva som det nya arbetarpartiet. De tonar ned den hysteriska privatiseringen och konkurrensutsättningen, samtidigt som de i den här församlingen gör allt för att driva igenom konkurrensutsättning och privatisering. Det är problematiskt att kommunala frågor inte får genomslag i medierna. Det förstärker detta. Om man jämför Stockholm med övriga kommuner i landet blir de beslut som fattas där mer kända för medborgarna. Här är det tyvärr lite svårare.

Anförande nr 166

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag tänkte ta replik på det i Mehdis anförande som någorlunda kunde härledas till det vi debatterar, nämligen tertialrapport 2. Det gäller demensvården.

Det tillsattes som ni vet en utredning av Ewa Samuelsson under den förra mandatperioden som visade att det fanns brister och underbemanning i demensvården. Nu lägger vi till 150 miljoner på tre år som räcker till 400 nya tjänster inom demensvården för att rätta till de problemen och få en mer värdig demensvård.

Så agerar en förtroendefull och ansvarstagande majoritet i det här stadshuset.

Anförande nr 167

M e h d i O g u z s o y (V): Ja du, Erik, det tog fyra år innan ni insåg att det var underbemanning, att det fanns brister, att det behövdes mer kompetent folk och fler händer i vården. Vi har tjatat om det i fyra år. Det är positivt att ni äntligen inser att det finns brister i er politik som måste åtgärdas.

Anförande nr 168

A b e b e H a i l u (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Utanförskapet har ökat i Stockholm, speciellt i förorten i form av att kvinnor som behöver arbetsmarknadsutbildning sitter hemma med vårdnadsbidrag i stället för att få utbildningsbidrag.

Utanförskapet har ökat för att barn som behöver svenska språket tvingas att sitta hemma tills de fyller tre år och ibland tills de börjar i förskoleklass.

Utanförskapet har ökat för ungdomar från 18 till 25 år som är födda eller uppvuxna i Sverige. De sitter hemma på dagarna. De här ungdomarna är flest i Järva, i både antal och procent, jämfört med andra stadsdelar och kommuner i Stockholms län.

När det brinner i Rinkeby köar ministrar och borgarråd för att bli fotograferade och bedyra sitt engagemang. Men fortfarande, sex månader efteråt, finns inga satsningar på yrkesutbildning för de här ungdomarna eller kvinnorna för att de ska en framtid på arbetsmarknaden.

Bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 169

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber om ursäkt för att jag förlänger den här debatten.

Majoriteten säger att nu satsar vi 150 miljoner på fyra år för att öka bemanningen på demensboendena. Snälla rara! De demensboenden som icke har nattbemanning kan inte bemannas nästa år eller om två år! De måste omedelbart bemannas! Vi måste veta exakt hur många äldreboenden och var de är som inte har nattbemanning.

Nu pratar jag inte som sosse, utan nu pratar jag som en undersköterska som har jobbat inom demensvården. Jag skulle aldrig någonsin i min yrkesutövning kunna låsa dörren klockan nio på kvällen och lämna tio till tolv hjälplösa människor ensamma att vandra runt med en blöt blöja och kanske, om man har diabetes, få en sockerdipp som gör att man hamnar i koma och kanske hittas död på morgonen.

Det går inte att vänta fyra år! Demensboende på nattetid borde bemannas nu på en gång. Jag talar som yrkesmänniska, inte som sosse.

Anförande nr 170

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Jag vet att Mirjas engagemang är äkta, och jag vill bara säga en sak: Tro inte att vi inte har det engagemang som du nu beskriver!

Orsaken till att vi har sagt 50 miljoner per år de kommande tre åren är just att Äldrecentrum har sagt att det är 400 personer som kommer att behövas i äldreomsorgen inom demensvården. Det är de facto något som ska genomföras. Då tar vi det på första tänkbara budget vi nu kan efter den rapporteringen.

Tro inte att vi nöjer oss med att höra på nyheterna om att det finns ett boende där någon låser in dementa! Det gör vi inte. Det här måste självklart bort omgående. Det som man har sagt i det enskilda fallet på Mårtensgården är att även lokalerna är problematiska. Man har omsorg i fyra nivåer och en bemanning som i praktiken täcker tre. Det är alltså även byggnaden i sig som skapar en del bekymmer utöver det faktum att man är för få.

Man måste se över detta. Vi kommer att göra det, och vi kommer att göra det omgående. Därtill lägger vi 50 miljoner per år.

Anförande nr 171

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige och Joakim! Det är en sak att säga att vi lägger 50 miljoner nu och 50 miljoner nästa år och nästa. Men man måste också ha kunskap per stadsdelsnämndsområde om vilka äldreboenden som inte har nattbemanning. Det måste vara prioriterat också i ett beslut att man ska öka bemanningen först på just dessa äldreboenden.

Det här är allvarligt. Det måste bli gjort väldigt snabbt, inte under fyra år.

Att sedan bemanningen på äldreboenden generellt är för låg och att kanske inte heller kompetensnivån alltid är så hög som den faktiskt borde vara med multisjuka människor med flera diagnoser som vi har på våra äldreboenden i dag är andra saker, men nattbemanningen måste vara åtgärdad. Det är inget problem att ha ett äldreboende i flera våningsplan. Problemet är kanske att det på varje våningsplan ska finnas en människa som faktiskt har kompetens att ta hand om multisjuka människor och ha koll på dem så att det inte händer någonting.

§ 21 Motion om tillgänglighet (utl. 2010:83)

Anförande nr 172

A n d e r s W a l l n e r (MP): För tio år sedan bestämde denna kommunfullmäktige att Stockholm skulle vara den mest tillgängliga huvudstaden i världen i år. Samtidigt beslutade riksdagen att enkelt avhjälpna hinder skulle vara borta i år.

De här åren har gått. Men inte ens en bråkdel av de enkelt avhjälpna hinder som handlar om nivåskillnader eller avsaknad av dörröppnare till butiker, restauranger och så vidare har åtgärdats.

Jag vill citera Maria Johansson, ordförande för DHR: ”Tio år kan kännas som lång tid och kanske var det ett av problemen nu när vi blickar bakåt, att det kändes så långt tills det skulle vara uppfyllt, att man hade tid på sig och att det inte var någon brådska. Tio år som vi var många som trodde skulle innebära förändring, förändring och framsteg. Tio år, tre utvärderingar och tre regeringar senare kan vi konstatera att det verkar som att drömmen kommer gå i kras.”

Jag upplever att det är ur den här frustrationen som den motion vi behandlar i dag är skriven, och jag tycker att det är tråkigt att den blir nonchalerad av majoriteten. Det är förvisso bra att majoriteten föreslår ett kommuncentralt samråd med handikapporganisationerna. Det är där kompetensen i de här frågorna finns. Det får dock gärna vara mer frekvent än årligen.

Det är också bra att majoriteten håller med motionären om att 2010 inte ska ses som ett slutdatum i arbetet med tillgängligheten i Stockholm. Ni uttrycker att ni, trots en viss utveckling, ändå inte är nöjda och att arbetet ska fortsätta.

Men då frågar jag mig: Om vi under tio års tid har arbetat, för något så grundläggande att Stockholmsborna ska ha tillgång till sin egen stad och misslyckats, räcker det då att fortsätta arbetet? Eller ska arbetet kanske intensifieras? Man kanske ska höja ambitionerna lite.

Jag tycker att det är pinsamt att politiker av alla färger hittills har låtit bli att sätta in politiska styrmedel för att tillgängliggöra Stockholm. 2010 var inte delmålet, som majoriteten uttrycker i det här ärendet, utan det var målet – och det misslyckades. Under budgetfullmäktige beklagade sig representanter för majoriteten att de här målen inte var tillräckligt uppdelade på delmål och i variabler som gick att mäta. Men då undrar jag: Vems är ansvaret för det?

Vi från den rödgröna oppositionen föreslår att motionärens förslag tas med i beredningen till det handikappolitiska programmet, i enlighet med Handikapprådets yttrande. Det verkar ju onekligen som att staden kan behöva lite nya grepp.

Därmed yrkar jag bifall till den reservation som S, V och MP kommit överens om.

Anförande nr 173

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för att tillgänglighetsfrågorna än en gång belyses! Jag tycker att det är viktigt.

Tidigare i dag träffade jag funktionshinderinspektörerna och funktionshinderombudsmannen. De berättade för mig att det har hänt väldigt mycket i staden. Det är till och med så att vi har fått flera priser för vårt tillgänglighetsarbete och att det här uppmärksammas inte bara på många andra håll i Sverige utan också på andra håll i världen. Man tittar på Stockholm just för att hämta inspiration från det arbete som pågår.

Vi har gjort stora insatser när det gäller allt från att bygga om busshållplatser, till övergångsställen, till att jobba med detaljer som parksoffor och så vidare för att få våra lokaler och idrottsanläggningar mer tillgängliga. Det här är ett arbete som inte får avstanna, och det är därför vi talar i termer av delmål och att arbetet måste fortsätta.

Vi nöjer oss inte förrän vi också uppnår det som står i Stockholm vision 2030: att vi ska ha en stad som är tillgänglig för alla. Först då kan vi också prata om en stad i världsklass. Det är alltså något som vi alla arbetar med, och det är bra att vi har många bakom oss i detta arbete.

Anförande nr 174

A n d e r s W a l l n e r (MP): Då undrar jag först och främst över en del skrivningar som jag blev förvånad över i det här ärendet. Ni skriver att ansvaret för vissa av de frågor som lyfts fram ligger på näringslivet, och därför finns det inget för politiken att göra.

Jag tycker att det är en missuppfattning av majoriteten, för även om ansvaret för ett skeende kan ligga på det privata näringslivet kan man ju som politiker spela en roll genom att till exempel inleda ett samarbete, ha en dialog, trycka på och sätta press. Om vi inte ska ha världens mest tillgängliga näringsliv i Stockholm har vi ju misslyckats med våra ambitioner.

Som jag har förstått det bedriver vi i dag arbete med att sprida information. Varför vill man då bara jobba med morötter och inte också med något slags påtryckningsmedel för att Stockholm ska bli mer tillgängligt.

Anförande nr 175

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! Att leva ett självständigt liv borde vara en självklarhet för funktionshindrade 2010, men så är det inte. Det vet vi. Vi måste jobba i rätt riktning. Vi måste öka tempot. Vi ska vara den mest tillgängliga huvudstaden 2010, och det är typ 30 dagar kvar. Det vill alltså till att det händer saker.

Tillgängligheten har ökat, men vi är absolut inte framme. Det finns en mängd problem som jag hoppas att högeralliansen tar tag i. Tillgängligheten är ju inget som bara finns där, utan den måste ständigt utvecklas och förnyas.

Samtliga förslag i den här motionen stämmer också överens med de åtaganden vi har gjort i FN-konventionen om de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Jag hoppas att ni på er sida har koll på den FN-konventionen och följer den!

I dag borde tillgängligheten beaktas i alla nybyggnationer, men så är det inte. Det kan vi se i ett antal skolor och så vidare. Det handlar också fortfarande om de personer som kanske är 40-50 år gamla och har olika typer av fysiska handikapp eller är utvecklingsstörda och som bor hemma hos sina föräldrar. Det står 700-800 personer i kö för att få en lägenhet. Här måste man verkligen göra något på riktigt.

50 procent av alla funktionshindrade står utanför arbetsmarknaden. Det är en enorm siffra. Här vill Vänsterpartiet införa sociala kooperativ och att vi verkligen ska satsa på den här gruppen. De sitter hemma och gör ingenting men vill vara delaktiga i samhället. Det borde vara möjligt för en stad som Stockholm att se till att fler funktionshindrade kommer ut på arbetsmarknaden. Vi är mycket dåliga på det.

Så är det också det här med handikappråden som vi vill använda på riktigt. Det är viktigt att ta till vara handikapporganisationernas kunskaper och erfarenheter och uppgradera dem och också genom de handikappråd vi har i nämnder och bolag ha möjlighet att tillvarata deras kompetens. Vi gör inte det i dag. Under de fyra gångna åren som ni har suttit vid makten kan man se att ni inte har tagit in dem tillräckligt tidigt i processen, utan det är först när allting är fixat och klart som ni skickar ut detta till handikappråden. Det är inte bra.

Man måste också lyfta upp den här frågan i alla nämnder och bolag. Det här är en viktig, sampolitisk fråga. Det är ingen fråga som ska ligga enbart på socialtjänsten, utan det är faktiskt en fråga som vi alla äger tillsammans.

Med detta vill jag yrka bifall till reservationen från S, V och MP.

Anförande nr 176

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Då borde det glädja Karin Rågsjö extra mycket att vårt nya handikappolitiska program har sin utgångspunkt just i FN-konventionen om rätten till delaktighet för människor med funktionsnedsättning. Det är också väldigt tydligt och konkret vilka målsättningar och indikatorer man ska jobba med så att det inte blir en hyllvärmare med en massa floskler utan verkligen är konkreta och ambitiösa målsättningar för att arbeta vidare med hur vi kan göra Stockholm till en stad för alla.

Där ingår också stadens arbete med jobbtorg för unga funktionsnedsatta och så vidare så att vi hela tiden ska säkerställa att människor kan få en tryggad försörjning och bli inkluderade och ha samma rättigheter som alla andra.

Anförande nr 177

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tycker att det är jättebra, Anna, att du går upp och svarar. Jag gillar det. Jag tycker att borgarråd ska göra det överlag. Det hedrar dig att du har gjort det här i kväll.

När det gäller jobbtorgen har de misslyckats med den här frågan. Det säger de själva, och det säger också handikapporganisationerna. De känner sig utestängda. Jobbtorgen kan inte alls härbärgera den här gruppen speciellt bra. Det här är en fråga som vi måste ta tag i. Det handlar exempelvis om sociala kooperativ. Vänsterpartiet är faktiskt det enda partiet som lyfter upp frågan om sociala kooperativ, och det är kanske någonting som ni skulle hänga på i den här salen. Det är inte alltid så att funktionshindrade ska jobba i sociala kooperativ, men det kan vara *en* modell för människor som står långt från arbetsmarknaden.

Det är också så att de här 700-800 bostäderna som fattas för den här gruppen är otroligt viktiga, för deras äldre föräldrar är ledsna och undrar vad som kommer att hända med deras barn när de dör. Var ska det barnet vara?

Anförande nr 178

K a j N o r d q u i s t (S): Det har många gånger sagts att funktionshinder innebär inte bara att man är lite marginaliserad, utan det brukar ha konsekvenser på både arbetsmarknadssituation, socialt umgänge, ekonomi, deltagande i föreningsliv och allt möjligt. Det är någonting som påverkar hela livet på olika sätt, och det betyder att när man talar om att man ska skapa en stad för alla så räcker det inte med bara några få åtgärder inom ett visst område.

Något annat som är viktigt att veta om är det grundläggande faktum att man tänker ofta att det här med funktionsnedsättning är någonting speciellt, men egentligen är det faktiskt så, om man ser det historiskt, att det är normalt. Det vill säga, det är i princip lika normalt att det finns en betydande grupp människor som är funktionshindrade som att det finns män och kvinnor. Nu för tiden brukar man beräkna att det är ungefär 10 procent. I fattiga länder är det ännu fler som har funktionsnedsättningar. Det betyder att om man ska ha en stad för alla måste man också ta hänsyn och väga in det här.

Min stora poäng är dock att det krävs mer än bara några få detaljer. Det krävs bland annat att man tar fram ett ordentligt handikappprogram, att man genomför det, att det finns ordentliga delmål och mål, att det finns aktiviteter, indikatorer, riskanalyser och att det är tydligt vem som har ansvaret under vilken tid och när man ska leverera resultat.

Om man menar allvar med en stad för alla är det väldigt viktigt att det här också påverkar den upphandlingspolitik som staden tillämpar, det vill säga, i förfrågningsunderlag ska det stå klart och tydligt att den service och de varor som staden ska köpa in och erbjuda medborgarna ska vara tillgänglig för funktionshindrade, annars är det inte okej. Det här brukar av borgerliga företrädare avfärdas med att man kommer att minska på konkurrensen. Ja, det kanske vi gör i någon mening, men det är snarare tvärtom: Vi bygger ett Sverige som är starkare, för det betyder att vi kan sälja de grejerna. Det man kan köpa upp i sådana upphandlingar kan man också sälja åt andra håll. Den upp- och nedvända ålderspyramiden är ju inte bara ett svenskt fenomen, utan det rör hela västvärlden. Den upp- och nedvända ålderspyramiden betyder också att det blir fler funktionsnedsatta, eftersom funktionsnedsättningar ofta är en åldersfråga.

Det betyder att man kan sälja grejer. Det är faktiskt så att vi ska vara bäst i världen. Det har jag tjatat om några gånger. Det betyder att vi behöver göra mycket. Men det finns många saker i New York, Madrid och London som faktiskt är bättre än i Stockholm. Ska vi vara bäst måste vi planka det.

Om vi upphandlar saker som fungerar kan vi också sälja dem. Jag hade en nyckelupplevelse i Havanna en gång. Då tänker sig naturligtvis en och annan på vänstersidan att de ju måste ha haft det jätteanpassat, men det hade de inte alls. Men de hade anpassat det stora turisthotellet Nacional nere i hamnen i Havanna, för dit räknade man med att amerikanerna snart skulle komma tillbaka, och då måste det vara anpassat.

§ 22 Motion om livsmedel som köps in till stadens verksamheter ska inte innehålla transfetter (utl. 2010:125)

Anförande nr 179

S t e f a n N i l s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige! Min motion handlar om vilka livsmedel vi köper in till kommunens verksamheter. Det handlar om vilken mat vi serverar i skolor, på förskolor, i hemtjänsten, i äldreboenden och på boenden för människor med funktionsnedsättningar.

Det är väldigt viktigt att den mat som serveras i stadens i verksamheter håller hög kvalitet och inte innehåller ingredienser som är hälsofarliga. Det finns starka kopplingar mellan intag av industriellt framställda transfetter och en ökad risk för sjukdom. Att ta bort sådana transfetter är enligt EU-parlamentet det mest kostnads-effektiva sättet att minska dödligheten i hjärt- och kärlsjukdomar inom EU.

Jag är därför förvånad över att den borgerliga majoriteten och Socialdemokraterna inte är beredda att ta det enkla och självklara steget att sluta köpa in mat som innehåller skadliga transfetter. Det är som om ni inte riktigt inser att den stora konsumentmakt som Stockholms stad har är väldigt lätt att använda. Stockholms stad är en stor upphandlare av livsmedel, och massor av företag vill naturligtvis sälja till oss. De har alla skäl att vilja uppfylla de önskemål vi har. Det är en enkel sak att ställa krav på leverantörer att de livsmedel som köps ska vara fria från sådana här transfetter. Särskilt uppenbart blir detta när man läser det ansvariga borgarrådets synpunkter.

Jag citerar därifrån: ”Från och med november 2010 kommer däremot en ny upphandlingsplan att gälla för Stockholm. I denna kommer ett krav att vara att industriella transfetter ska redovisas i samtliga produkter där sådana kan återfinnas. Det är därefter möjligt att kräva att staden inte upphandlar mat som innehåller konstgjorda transfetter.”

Just det – det är fullt möjligt. Vad vi talar om här är alltså politisk vilja. God och hälsosam mat ska vara en självklarhet för alla, även för de barn, äldre och funktionsnedsatta personer som serveras mat av Stockholms stad. För oss i Miljöpartiet är borttagandet av skadliga transfetter ett av flera steg i att erbjuda en hälsosammare mat. Maten som serveras ska naturligtvis också vara fri från andra onödiga tillsatser och GMO. Vi behöver också snabbt öka andelen som är ekologisk. Och kanske viktigast av allt: Maten ska naturligtvis tillagas lokalt och inte köpas in från matfabriker.

Den här motionen handlar alltså specifikt om skadliga transfetter. Genom att utesluta den här typen av fetter kan vi erbjuda en hälsosammare mat på skolor, förskolor, äldreboenden och särskilda boenden.

Jag yrkar därför bifall till Miljöpartiets motion, där vi föreslår just detta!

Anförande nr 180

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Som Stefan Nilsson själv poängterade har vi nu möjlighet att redovisa industriellt framtagna transfetter när det gäller upphandling. Sedan kan man också fråga sig om det är själva hälsoproblemet med hjärt- och kärlsjukdomar som även är en följd av mättat fett och andra farligheter i mat som är någonting vi vill nå och försöka förebygga. I så fall handlar det ju om att vi måste nå alla former av farligt mättat och härdat fett.

När man ser till just transfetter äter svenskar i genomsnitt kanske 2 gram per dag, medan de äter betydligt större mängder av annat farligt fett – mellan 10 och 15 gram mer än vad WHO rekommenderar när det gäller mättat fett. Ska man då förbjuda alla former av transfetter? Det i sig skulle innebära att man förbjuder den där kakan på ålderdomshemmet. Ska vi i stället försöka nå fram till att vi skapar en näringsrik kost i alla våra verksamheter som också på ett bra sätt förebygger hjärt- och kärlsjukdomar?

Anförande nr 181

S t e f a n N i l s s o n (MP): Vi tycker att det är självklart att alla saker som kan öka hälsan är bra, och det här är väldigt enkelt att göra. Att en hel del människor äter för mycket mättat fett är lite svårare att styra. Man kan se över menyer bättre i stadens verksamheter, men det här är väldigt enkelt. Det är att ställa ett krav vid upphandlingarna, och de företag som vill handla med oss lovar att leverera mat som inte innehåller detta. Vi kan dessutom kontrollera, precis som borgarrådet själv nämnde, att mat som vi får inte innehåller de här fetterna.

Sedan är det så att det ser olika ut för olika människor. I många delar av staden äter man mycket mer transfetter än i andra delar. Det betyder att den mat man får i sig till exempel i skolan kan vara väldigt skadlig.

Det handlar inte om att förbjuda kakan. Det finns många kaktillverkare som har tagit bort transfetter helt. Det är dem vi ska gynna, inte de som gör transfetter.

Anförande nr 182

E m m a L i n d q v i s t (S): Att maten vi serverar i äldreomsorgen och i skolor och förskolor här i staden ska ha hög kvalitet och vara hälsosam tror jag är någonting som vi alla i hela salen strävar efter. Vi delar även allihop uppfattningen om att utbildning av kökspersonal är av stor betydelse för att åstadkomma en näringsriktig och hälsosam kost.

Men eftersom de vetenskapliga studier som har gjorts på området visar att transfetter kan innebära ökade risker för hjärt- och kärlsjukdomar som Stefan Nilsson pratade om bör staden även använda upphandlingsverktyget för att minska användning av transfetter i stadens verksamheter. Att det finns andra hälsoproblem som är värre tycker inte jag är något argument för att man inte ska minska de onödiga hälsorisikerna.

Mycket av argumentationerna från remissinstanserna grundar sig på att den svenska lagstiftningen inte är tillräckligt tydlig inom området, att producenterna inte måste

förtydliga om det eventuellt härdade fettet i produkterna är delvis eller fullt härdat och att det därför skulle bli problem med uppföljningen. Men i svaret som vi fått från borgarrådet står det ju att från och med november 2010 så kommer en ny upphandlingsplan att gälla, där vi kommer att redovisa dessa krav för industriella transfetter. Det är väldigt positivt.

Eftersom det nu innehåller det här kravet tycker jag att det är naturligt att vi som en stor upphandlare i Stockholms stad faktiskt också använder vår konsumentmakt och ställer krav på våra leverantörer att de ska minska det industriella transfettet. Staden har ett stort ansvar för alla medborgare som äter maten i våra verksamheter, för de har ju ingen möjlighet att själva välja huruvida de vill äta det här transfettet eller inte. Med allra största sannolikhet har de inte ens möjlighet att få veta hur mycket transfetter som ingår i just den mat de äter.

Med anledning av detta yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 183

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag tror egentligen inte att vi tycker så olika, utan vi är alla för att människor ska få en bra och näringsrik kost i alla livets skeden.

Med det sagt jobbar vi också med olika policier för att säkra detta, men vi måste också möjliggöra för en 82-årig dam på ålderdomshemmet att faktiskt kunna välja den kaka hon föredrar.

Nu finns ändå en möjlighet att aktivt minska intaget av transfetter i staden. Om man tittar på Livsmedelsverkets arbete och insatser mot detta så har man tillsammans med branschen också kraftigt reducerat andelen transfetter som finns i våra livsmedel, så förhoppningsvis kommer vi snart till ett utbud som är fritt från transfetter just tillsammans med det samråd och den samverkan som i dag finns med Livsmedelsverket.

Jag tror som sagt var att vi strävar mot samma mål.

Anförande nr 184

E m m a L i n d q v i s t (S): Jag tror också absolut att vi strävar mot samma mål, och det känns positivt att det skrivs in i planen. Men vår reservation i kommunstyrelsen är just att man ska använda det som ett verktyg för att minimera användningen, och vi har som förslag att man kanske ska titta på den danska modellen där de har reglerat det till ett gränsvärde för transfetter på högst 2 procent.

Jag bifaller det socialdemokratiska förslaget.

Anförande nr 185

E w a L a r s s o n (MP): Vi har samma mål, men vi har olika medel. Anna König Jerlmyr talar om att det kommer ett utbud, och Miljöpartiet efterlyser politisk vilja.

Det går ju bra att göra som stadsdelsnämnden i Skarpnäck skriver i sitt utlåtande: förespråka ekologiska livsmedel. Då slipper vi både transfetter och genmodifierade organismer i livsmedel. Från stadsdelsnämnden säger man också att man tolkar att det här ligger inom ramen för miljömål 2 när det gäller giftfria varor och byggnader.

Då kan jag tala om för Anna König Jerlmyr, om hon lyssnar, att EU-kommissionen precis har gett ut en handbok om hur vi kan göra bra upphandling – lagligt – för att få giftfritt. Den är till och med översatt till svenska. Den kan vi dela ut till alla våra stadsdelsnämnder, men jag blir väldigt orolig när jag läser att stadsledningskontoret säger att det finns mer effektiva vägar att förhindra transfetter än att ställa krav vid upphandling. Från Miljöpartiets sida anser vi ju att just upphandling är det mest effektiva verktyg vi kan använda.

Anförande nr 186

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter! Jag tycker att det här är en väldigt viktig fråga, för det handlar verkligen om hälsan. Transfetter är en fråga man har diskuterat runt om i världen och som man bevisligen har kunnat säga att det här är farligt. Det här är en farlig del av fett. Transfetter är farligt.

Det går att styra sådant här med upphandlingar, helt klart. De kakor som serveras på ålderdomshemmen kan förstås vara andra typer än med transfetter i. Jag förstår inte just detta krav på kakor med transfett från er sida. Lite märkligt, måste jag säga.

Vi skulle kunna göra någonting åt det här. Det går att förebygga ohälsa. Jag vill inte att Stockholms barn, oavsett om det är i förskolan eller skolan, äter den här typen av fett när det bevisligen är så farligt.

Jag förstår inte att ni inte kunde hänga med på den här motionen. Vi kan använda vår konsumentmakt just genom upphandlingar, och i den här frågan där det inte kan vara så stora politiska skiljelinjer borde vi sätta ned foten. Det här är något vi kan styra över. Vill ni att barn i skola och förskola ska ta del av transfetter, och vill ni fortfarande servera transfettkakor på ålderdomshemmen? Ni pratar ju så varmt om att ni inte vill ta ifrån de äldre kakorna med transfett.

Jag förstår det inte. Häng nu på det här! Hälsa för alla – det borde väl ändå vara möjligt i alla fall genom upphandlingar i den här staden. Ska det vara så svårt?

Bifall till motionen!